

TNÚHU NÍ CHÍDÓ TNÚNÍ TÉ LÚCÁ

Nàcuáa ní ngódó tnùní tnúhu Yá Ndiöxí

1 ¹Te vâi ñáyíu chîdo tnuní-yu nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ñihí-yu nàcuáa ní cuu, te nchoo tnàhá-ó sà naha-o nacuáa ní cuu. ²Te ñíu-ni nchaa tnúhu chîdo tnuní-yu-áⁿ cúú-xí tnúhu ní cáháⁿ nchaa cue téé ní xiní ndáá nàcuáa ní cuu ndéé díhna, cue téé ní cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí. ³Te yúhú sa ní cuu nduu quide cuendá-í nchaa nàcuáa ní cuu, núu xíáⁿ ní sani iní-í tee váha-í nchaa tnúhu-a núu tütú sá cúú-xí yòhó té Tëofilú chi ío váha cùu iní-í sá cúú-xí-n, ⁴te tèe-í cuendá cutnùní iní-n sã sã ndàá cúú-xí nchaa sã ñí dánèhé ñáhá-güedë xii-n.

Ìíⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí càchí-xi sá cácu ííⁿ téé cunani Juáá

⁵Te cútnàhá ní xíndaha té Hèrodés ñáyíu distrítú Jùdeá dàvá-áⁿ ñí xíndecu ííⁿ dútú ñí xínani-dë Zacàriá, te ní cundihi-dé cue dútú Àbiás. Te ñadìhí-dé ní xínani-aⁿ Èlisabét, te ñaha-áⁿ ñí cuu-aⁿ ñaní tnàhá ndíi Àrón. ⁶Te ndí ndùú-yu ío ní quide ndáá-yu núu Dütú Ndiöxí, chi ní tñí-yu nchaa tnúhu ní cáháⁿ-gá. ⁷Te ñá túú ñí ííⁿ déhe-yu, chi ducaⁿ tãhú tã Elisabét sá vã cóo déhe-aⁿ, te ducaⁿ ndí nduú-yu ío ní sahnú-yu.

⁸Te ííⁿ nduu xínu cuèchi tucu té Zacàriá ndíhi nchaa cue téé cundihi-dé núú Yá Ndiöxí xítí veñúhu. ⁹Te dàvá-áⁿ ñí xito ndeé-güedé cuendá cutnùní iní-güedé ñúu ndëdacàa-güedé quíhu núu nàá xítí veñúhu-áⁿ cahmi-güedé sá sàháⁿ tnámí, te ní cutnùní sá tã Zacàriá quíhu-dé. Te ducaⁿ ñí quide-güedé, chi ducaⁿ tnàhí ní xóo cada nchaa cue dútú dàvá-áⁿ. ¹⁰Te ñíni sàhmi té Zacàriá sá sàháⁿ tnámí ñúú nàá, te vâi vihi ñáyíu xíndecu quehé veñúhu-áⁿ càháⁿ ndíhí-yu Yá Ndiöxí. ¹¹Te ní xiní té Zacàriá ííⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí nùtnñí-xi xio cùha núú nàá núú càyú sá sàháⁿ tnámí-áⁿ. ¹²Te òré ní xiní té Zacàriá espíritú-áⁿ te ñá ní cùtnuní iní-dé nása cada-dé chi ío ní yùhú-dé. ¹³Te espíritú-áⁿ ñí xáhaⁿ-xi:

—Zacàriá, vá yùhú-n chi Yá Ndiöxí ní tedóho-gá tnúhu ní cáháⁿ-n, te vitna coo ííⁿ déhe ñadìhí-n tã Elisabét te danàni-n-dé Juáá. ¹⁴Te ío cudíí ìní-n, te ducaⁿ ïo vâi ñáyíu cudíí ìní-yu na càcu-dé. ¹⁵Te ío cudíu-dé núu

Yă Ndiöxí, te ni vă cóhó-dě ndidí te ni vă cóhó-dě ndudí sá nǐ natiu, te sa cundecu ndihi-dé Espíritú Yă Ndiöxí òré cacu-dé. ¹⁶Te ñáyu-dé cada te ío vâi ñáyu isrâél natuhá-yu ichi Dútú Ndiöxí Yaá cúú Ndiöxí-ó. ¹⁷Te té Juàá-áⁿ codonùu-dé núú-gă, te cundecu ndihi-dé Espíritú-gá, te taxi tnùnì-dé dàtná ní quide té Èliás. Te nacanu ichi-dé cue tée cùu sacuéhé cuendá cada-güedé sá vâha sá cúú-xí cuè tée cuechi, te cuèi cue tée ío sâá iní-xi, te ñáyu-dé cada te tñii-güedé tnúhu váha, tnúhu càháⁿ ñáyu quide ndáá. Te ducaⁿ càda-dé cada túha-dé ñáyu cuendá cunu cuèchí-yu núú Dútú Ndiöxí —càchí-xi xâhaⁿ-xi xii-dé.

¹⁸Te té Zacàriá ní ndúcú tnúhu-dé núú espíritú-áⁿ, te xâhaⁿ-dè:

—¿Te nása cutnùnì ndáá iní-í tnúhu càháⁿ-n-í? Chi yúhú ío ní sahnu-í ndihi ñadìhí-í —càchí-dé xâhaⁿ-dè xii-xi.

¹⁹Te espíritú-áⁿ nǐ xâhaⁿ-xi:

—Yúhú cúú-í espíritú nání Gàbriél, te xínu cuechi-í núú Yă Ndiöxí, te mee-gă ní táuchíúⁿ-gă náhà-í tnúhu-gá véxi cuendá cutnùnì iní-n nàcuáa cada ñaha-gă xii-ndo. ²⁰Te vitna cuu ñihí-n te vá càháⁿ-gá-n ndèé ná sâá nduu càcu déhe ñadìhí-n, chi ñá túú ní sàndáá-ni iní-n tnúhu ní càháⁿ-í. Te dacuitíí sâá nduu càda-xi nacuáa ní càháⁿ-í-a —càchí espíritú-áⁿ xâhaⁿ-xi xii-dé.

²¹Te nchaa ñáyu xĩndecu quehé ndétũ-yu té Zacàriá, te xĩcuñúhu-yu sá ío cùyaa-dé xití veñúhu. ²²Te òré ní ndee té Zacàriá, te ñá ní cùu-gá càháⁿ ndihi ñaha-dè xii-yu, te òré-áⁿ nǐ cutnùnì iní-yu sá nǐ xiní-dé ñiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí xití veñúhu. Te mee-ñá ndaha-dé ní quide-dé núú-yu chi ñá ní cùu-gá càháⁿ-dè.

²³Te ní xínu nduu nǐ xínu cuechi tẽ Zacàriá núú Yă Ndiöxí xití veñúhu, te cuánuhú-dé vehe-dé. ²⁴Te sáta dúcáⁿ nǐ cuu te ñadìhí-dé tá Elisàbét ní ngúhuⁿ déhe-aⁿ, te úhúⁿ yóó ñà túú tnàhí-gá ní quèe-aⁿ caca cuu-aⁿ, te ní cachí-aⁿ: ²⁵“Mee Dútú Ndiöxí duha ní cundàhú iní ñáhá-gă sá cóó ñiⁿ déhe-í cuendá sá vă cúú yíchí iní ñáhá ñáyu xii-í”, duha ní cachí-aⁿ.

Ñiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí càchí-xi sá cáci Jèsús

²⁶⁻²⁷Te núú ñnú yóó sâ nǐ ngúhuⁿ déhe tá Elisàbét, te ní tendaha tùcu Yă Ndiöxí espíritú nání Gàbriél cuáháⁿ-xi ñiⁿ ñnú nání Nàzarét cuáháⁿ ngoto-xi ñiⁿ xíchí cuèchí nàni Mariá. Te ñnú-áⁿ yĩndèhu-xi distritú Galileá. Te xíchí-áⁿ sa ní cundáá tnúhu sá tnàndaha-xi ndihi ñiⁿ tée nàni Cheé ñani tnáhá ndii Dàvií. ²⁸Te espíritú-áⁿ nǐ quíhu-xi ndèé xití vehe núú ndécú tã Màriá, te ní xâhaⁿ-xi:

—¡Cóvâha-n-aⁿ! Dútú Ndiöxí ío cùu iní ñáhá-gă xii-n te ndècu ndihi ñaha-gá, te ío-gá xító ñaha-gá xii-n dàcúxí dàva-gá ñáyu dìhí —càchí espíritú-áⁿ xâhaⁿ-xi.

29 Dico òré ní xiní tá Màriá espíritú-áⁿ, te ní quiyùhú iní-xi sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ espíritú-áⁿ. Te ní sani iní-xi: “¿Ná cuèndá duha càháⁿ-tu espíritú-a-i?” duha ní sani iní-xi. 30 Te espíritú-áⁿ nǐ xáhaⁿ-xi:

—Màriá, vá yùhú-n chi ducaⁿ nǐ nduu táhú-n nǔu Yá Ndiöxí. 31 Te vitna ngúhuⁿ déhe-n, te na càcu-dé te danàni-n-dé Jèsús. 32 Te ío cunuu-dě, chi Dútú Ndiöxí Yaá ío cùnuu cachí-gá sá Dēhe-gá cúú-dě, te diu-gá cada te cuu-dé ìⁿ tée cùnuu núú ñǎyiu isràél dàtná ní quide-gá ndíi Dàvíí. 33 Te taxi tnùní-dé ñǎyiu isràél, te ducaⁿ-ni cùnuu-dé ni caa ni quíhíⁿ —càchí-xi xǎhaⁿ-xi.

34 Te tá Màriá ní xáhaⁿ-xi xii espíritú-áⁿ:

—¿Te nása cuu tnúhu càháⁿ-n te ñá túú yì-í-i? —càchí-xi xǎhaⁿ-xi.

35 Te ní xáhaⁿ espíritú-áⁿ:

—Espíritú Yǎ Ndiöxí quixi cundecu ndíhi-n, te ducaⁿ Yǎ Ndiöxí cada-gá ìⁿ sá vǎha sá cúú-xí-n ná càcu déhe-n. Te Yá Ndiöxí càchí-gá sá ío cundecu yiñùhu-dé núú-gǎ, chi Déhe-gá cúú-dě. 36 Te tnàhá didí-n tǎ Elisàbét ñúhú dēhe-aⁿ cuèi ío ní sahnu-aⁿ, te diu-aⁿ càchí-yu sá vǎ cóó dēhe-aⁿ ni cùu, te vitna sa ní cuu ínú yóó ñúhú dēhe-aⁿ. 37 Chi Yá Ndiöxí ndácú-gǎ quidé-gǎ nchaa sá vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada —cachí-xi xǎhaⁿ-xi.

38 Te tá Màriá ní xáhaⁿ-xi:

—Yúhú ná cúnú cuèchi-í núú Dútú Ndiöxí, te mee-gǎ ná cádá ñàha-gá xii-í nàcuáa ní cachí-n —càchí-xi xǎhaⁿ-xi xii espíritú-áⁿ.

Te sáta dúcáⁿ te espíritú-áⁿ nǐ xica-xi cuáháⁿ-xi.

Tá Màriá cuáháⁿ ngoto-xi tá Elisàbét

39 Te tá Màriá ío ndíhi cuáháⁿ-xi ìⁿ ñúú cáá xití yucu distritú Jùdeá. 40 Te ní sáa-xi vehe té Zacàriá, te cuánguihu-xi ní dándácõo váha-xi tá Elisàbét. 41 Te òré ní tecú dóho tá Elisàbét ní cáháⁿ tá Màriá, te ní candá déhe-aⁿ xití-aⁿ, te òré-áⁿ nǐ ngúndecu ndíhi-aⁿ Espíritú Yǎ Ndiöxí. 42 Te níhi ní cáháⁿ-aⁿ, te xǎhaⁿ-aⁿ xii tá Màriá:

—Yá Ndiöxí ío xito ñàha-gá xii-n dàcúúxí dàva-gá tnàha dihí-ó, te ducaⁿ-ni xito-gá cuèi déhe-n. 43 ¿Te ná cúú yùhú nǔu véxi coto ñàha yòhó nǎná Yaá cúú Xitohó-í-i? 44 Chi òré-ni ní tecú dóho-í ní cáháⁿ-n te ní candá-ni déhe-í xití-í sá cùdíí ìní-dé. 45 Te váha táhú yòhó sá ni sàndáá iní-n, chi dacuitíí sǎ cádá Dútú Ndiöxí nàcuáa ní cáháⁿ espíritú ní tendaha-gǎ ní quixi ní cachí tnúhu xii-n nàcuáa cada-gá —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ xii tá Màriá.

46 Te ní xáhaⁿ tǎ Màriá:

Ío càhnu cuu Dútú Ndiöxí,

47 ío cùdíí ìní-í chi diu-gá taunihnu ñàha-gǎ xii-í núú ùhú núú ndàhú.

- 48 Chi ní ndacu iní ñáhá-gă xii yúhú, te dícó ìíⁿ xíchí xínú cuèchi núú-gă cúù-í,
te vitna te nchaandi túhú ñáyíu cachí-yu sá ìo váha táhù-í.
- 49 Te Yá Ndiǒxí cándòo caa nine iní-gá, te ío càhnu ìíⁿ sá vǎha ní quide-gá sá cúú-xì-í.
- 50 Te cùndahú iní-gá nchaa ñáyíu nèhe sá yíñùhu núú-gă.
Te ducaⁿ-ni cuèi ñáyíu sa ndècu ñuyíú-a ndihí ñáyíu vitna véxi.
- 51 Chi ta quide-gá nchaa sá vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada véxi,
te ta dàndóo canúú-gă cue ñáyíu quide cahnu mee-xi.
- 52 Te cue ñáyíu tàxi tnuní ñá túú-gă dáñá-gă taxi tnùní-yu,
te cue ñáyíu ndàhú ní quide nínu ñaha-gă xií-yu.
- 53 Te cue ñáyíu ndècu ndihí tnúndòho tnúhu ndàhú ní quide váha ñaha-gă xií-yu,
te cue ñáyíu cuica ñà túú nǎ ní ñhí-gă-yu cundecu ndihí-yu.
- 54 Te chindee-gá ñáyíu isràèl, ñáyíu xínu cuechi núú-gă, te ñá túú dàña nihnu ñaha-gá xií-yu, chi cùndahú iní ñáhá-gă.
- 55 Chi ducaⁿ ñí xáhaⁿ-gă xii ndíi Àbrahám, ndihí cue ñaní tnáhá ndíi.
Duha ní xáhaⁿ tă Màriá xii tá Elisàbét.
- 56 Te ní xíndecu tá Màriá dàtná úní yóó ndihí tá Elisàbét te dàtnùní cuánuhú-xi vehe-xi.

Ní cacu té Juàá tée dacuàndute ñaha xii ñáyíu

57 Te ní sáá nduu ñí cacu ìíⁿ déhe tée tá Elisàbét. 58 Te nchaa ñáyíu ndècu yatni ndihí-aⁿ, ndihí nchaa ñaní tnáhá-áⁿ ñí ñhí-yu tnúhu nàcuáa ní chindee ñàha Yá Ndiǒxí xii-aⁿ. Te ío ní cudíi ìní-yu cuèndá-aⁿ. 59 Te núú ùná nduu sá ñí cacu déhe-aⁿ, te ní sáháⁿ ñáyíu núú ndécú-áⁿ cuèndá cuáhă-yu sèñá ñíi déhe-aⁿ. Te cuìní-yu cunani dèhe-áⁿ Zacàriá dàtná nání tǎtá ní cùu. 60 Te ní xáhaⁿ nǎná dèhe-áⁿ:

—Ñáhá, chi Juàá cunani-dě —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ xíí-yu.

61 Te ní xáhăⁿ-yu:

—¿Te ná cuèndá te ñá túú nì ìíⁿ ñaní tnáhá-ndó dùcaⁿ nani-i? —cachí-yu xǎhăⁿ-yu.

62 Te ní quidé-yu ndàhá-yu núú tǎtá dèhe-áⁿ cuèndá cuìní-yu núú nása cuìní méé-dě cunani dèhe-dé. 63 Te ní xícáⁿ-dé ìíⁿ tutú ní chídó tnùní-dé nàcuáa cunani dèhe-dé, te duha ní chídó tnùní-dé: “Juàá cunani-dě”, càchí-xi núú tütú ní tee-dé-áⁿ. Te nchaa ñáyíu xíndecu-áⁿ ñí cuñúhu-yu nàcuáa ní cuu. 64 Te òré-áⁿ ñí nacáháⁿ té Zacàriá sá ñí cuu ñhí-dé ní cùu, te ní ngúíta-dé ní cachí-dé sá ìo càhnu cuu Yá Ndiǒxí. 65 Te nchaa ñáyíu xíndecu yatni ndihí-dé ní cuñúhu-yu, te nchaa ñáyíu xíndecu ñhíi xití

yucu distrítú Jùdeá ní níhí-yu tnúhu nàcuáa ní cuu. ⁶⁶Te nchaa ñáyi-u-áⁿ ïo vài ní sani iní-yu, te ní xítñàhá-yu:

—¿Ná cúú sǎ cádá tǎe-ǎⁿ ndéé ìdá-gá ná cuèhnu-dé? —càchí-yu xítñàhá-yu.

Te ducaⁿ ñí xítñàhá-yu chi Dútú Ndiöxí ndécú ndìhi ñaha-gá xii-dé.

Té Zacàriá càchí-dé sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí

⁶⁷Te té Zacàriá tátá tǎ lǐhli-áⁿ ñí ngúndecu ndìhi-dé Espíritú Yá Ndiöxí te ní cáháⁿ-dé nchaa tnúhu sá ñí dánèhé ñáhá-gǎ, te ní cachí-dé:

⁶⁸Ío càhnu cuu Dútú Ndiöxí nchoo ñáyi-u isràél, chi ní quixi coto ñaha-gǎ xii-o, te cùu-o ñáyi-u cùu cuendá-gá, chi dàcácu nihnu ñaha-gǎ xii-o vítina.

⁶⁹Chi ní tendaha-gǎ ìⁿ tée véxi-dé dàcácu nihnu ñaha-dě xii-o núú ùhú núú ndàhú.

Te cùu-dé ñaní tnáhá ndìi Dàvíí tée ní xinu cuechi núú-gǎ ndéé sanaha.

⁷⁰Te ñi-u-ni tnúhu ní cáháⁿ Yá Ndiöxí ní cáháⁿ cue tée ní quide ndáá ní xíndecu núú-gǎ ñuyíú-a ndéé sanaha.

⁷¹Te ní cachí-güedé sá táúnìhnu ñaha-gá xii-o núú nchàa ñáyi-u cùu ùhú iní ñáhá, ndìhi núú nchàa ñáyi-u ñá túú cùu quiní ndee ñáhá.

⁷²Te ní xáhaⁿ-gǎ sá cùndàhú iní ñáhá-gǎ xii-o, te ducaⁿ càda-gá chi vá nácuànaa-gá tnúhu ní cáháⁿ-gá ndìhi-güedé.

⁷³Te ñi-u ducaⁿ ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-gǎ xii ndíi Àbrahám sá

⁷⁴táúnìhnu ñaha-gá xii-o núú nchàa ñáyi-u cùu ùhú iní ñáhá, cuendá sá vǎ yùhú-ó cùnu cuechi-o núú-gǎ.

⁷⁵Te cada ndáá-ó, te cundecu yíñùhu-o núú-gǎ ndi nchàa nduu cundecu-o ñuyíú-a.

Duha ní cachí té Zacàriá.

⁷⁶Te xáhaⁿ-dě xii té lǐhli-áⁿ:

Te yòhó té lǐhli, cáháⁿ ñáyi-u cuendá-n sǎ cúú-n ìⁿ tée càháⁿ tnúhu Dútú Ndiöxí Yaá ío cùnuu,

chi quíhíⁿ-n còdonuu-n núú Yáá cúú Xítòhó-ó dàtúha-n ñáyi-u cuendá cundecu túha-yu òré quexìo-gá.

⁷⁷Te cúñaha-n xii ñáyi-u isràél sá cuíní-gá cada càhnu iní-gá nchaa cuéchi-yu,

te naníhí tǎhú-yu.

⁷⁸Te ducaⁿ càda-gá chi ío cùu iní ñáhá-gǎ xii-o, chi ndéé andi-u ñí tendaha-gǎ ìⁿ tée véxi

cuuⁿ-dé dandixi túu-dé iní-ó cuendá cutnùní iní-ó nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí.

79 Te ducaⁿ dandixi túu-dé iní nchaa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha ta xíta nihnu cuáháⁿ cuendá nucúnu ichí-yu ìⁿ ichi váha. Duha ní xáhaⁿ tē Zacàriá xii déhe-dé.

80 Te té lǐhli-áⁿ tá sàhnu-dé, te ta chìndee chitúu ñaha Yă Ndiöxí xii-dé cuáháⁿ, te ní xíndecu-dé xití yucu ndéé ní sáá nduu ñí ngúíta-dé ní cáháⁿ-dé núu cuè ñáyiu isràél tnúhu Yá Ndiöxí.

Ní cacu Jèsús

(Mt. 1:18-25)

2 1 Te dàvá-áⁿ ñí táuchíúⁿ tē Aùgustú Cèsár nucódó tnùní nchaa ñáyiu nàcióⁿ yíndàha-dé. 2 Te xéhé sǎ dǐhnanuu ñí nucódó tnùní ñáyiu, te diu-ni dàvá-áⁿ ñí cunuu té Cìreniú distritú Sìriá. 3 Te nchaa ñáyiu ní natacá-yu ñúú núú ñí cacú-yu cuendá nucódó tnùní-yu. 4 Núu xǎⁿ ní quee té Chèé ñúú Nazàrét ìⁿ ñúú yíndèhu distritú Galileá, te cuáháⁿ-dé ñúú Bèlén ìⁿ ñúú yíndèhu distritú Jùdeá, chi xíaⁿ ñí cuu ñúú ndíi Dàvií, te diu-ni ñaní tnáhá tē Chèé-áⁿ ñí cuu ndíi. 5 Núu xǎⁿ cuáháⁿ-dé ndéé ñúú Bèlén nucódó tnùní-dé, te tnàhá tá Màriá xíchí ñí cundáá tnúhu sá tnàndaha ndihí-dé cuáháⁿ ndihí ñaha-dě, te sa ñùhu déhe-xi. 6 Te ñini cùyaá-yu ñúú Bèlén-áⁿ ñí sáá òré cacu déhe-xi. 7 Te ní cacu déhe dǐhna-xi, te ní chidúcúⁿnuu-xi dóó, te ní sacáⁿ ñáhá-xí ìⁿ vehe núu cúú vèhe quití, chi ñá túú ní ñihí-yu vehe coó-yu.

Cue espíritú xínú cuèchi núu Yă Ndiöxí ndihí cue toli.

8 Te yatni ñúú-áⁿ xíndecu ìⁿ úú toli ndéé-güedé mběé-güedé ndécú-güedé majadá niú-áⁿ. 9 Te uuⁿni ní quexìo ìⁿ espíritú xínú cuèchi núu Yă Ndiöxí, te Yá Ndiöxí ní quide-gá ní dáyèhé-xi ñí càndéé núu xíndecu-güedé, te ní yùhú víhí-güedé. 10 Te ní xáhaⁿ espíritú-áⁿ:

—Vá yùhú-ndó, chi nàha-í ìⁿ tnúhu váha véxi sá cúú-xí-ndó, te ío cudíí ìní-ndó ndihí nchaa ñáyiu. 11 Chi vitna ní cacu ìⁿ tée dàcácu nihnu ñaha xii-ndo núu ùhú núu ndàhú ñúú ndíi Dàvií, te tée-áⁿ cúú-dě Xítóhó Jesucrístú. 12 Te dàtná ìⁿ sèñá te naníhí-ndó tē lǐhli-áⁿ yídúcúⁿ nuu-dé dóó cáá-dě ìⁿ vehe quití —càchí-xi xǎhaⁿ-xi xii-güedé.

13 Te òré-áⁿ ñí quexìo cuéhé víhí espíritú véxi cuuⁿ andiu ñí naníhí tnáhá-xí ndihí espíritú-áⁿ, te ní ngúíta-xi ní chiñuhu-xi Yă Ndiöxí, te càchí-xi:

14 ¡Ío càhnu cuu Yá Ndiöxí Yaá ndécú àndiu,
te na cùndecu váha-ni nchaa ñáyiu cùu iní méé-gǎ!
Duha càchí cue espíritú-áⁿ.

15Te òré cuánda cue espíritú-áⁿ andiu, te ní ngúita cue toli-ǎⁿ xǐtnàha-güedé:

—Na quíhíⁿ-ó ñùú Bèlén quíní-ó nàcuáa ní cuu, chi Dútú Ndiöxí sa ní cachí tnúhu-gá —càchí-güedé xǐtnàha-güedé.

16Te ní tñi-güedé ichi súúní ndíhi cuáháⁿ-güedé, te ní naníhí-güedé tá Màriá ndíhi té Chèé, ndíhi té líhli-áⁿ cáá-dě xítí ìⁿ vehe quiti. 17Te òré ní xiní ñáhá-güedé te ní xáhaⁿ-güedé xíi-yu nàcuáa ní xáhaⁿ espíritú-áⁿ xii-güedé cuendá té líhli-áⁿ. 18Te nchaa ñáyiú ní tecú dóho-xi ní cuñúhu-yu nàcuáa ní cáháⁿ-güedé. 19Dico tá Màriá chi ñùhu nahi-ni iní-xi, te dícó-ni sàni iní-xi cuendá nchaa tnúhu-áⁿ. 20Te cue toli-ǎⁿ ní natñi-güedé ichi, te ta xǐtnàha-güedé cuánuhú sá ìo càhnu cuu Yá Ndiöxí cuendá nchaa tnúhu ní xíndedóho-güedé, ndíhi cuendá nchaa sá ñí xiní-güedé, chi cuendá sá ndàá ní cuu nchaa nàcuáa ní tecú tnúhu-güedé.

Ndècá-yu Jèsús cuáháⁿ veñúhu

21Te núú ùná nduu sá ñí cacu té líhli-áⁿ, te ní sáha-güedé sèñá ñii-dé, te ní dánání ñaha-güedé Jèsús xii-dé, diu-ni nàcuáa ní xáhaⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí xii tá Màriá ndéé cútnàhá vátá ngúhuⁿ-gá-dé xítí-xi.

22Te sátá ñí tnahá nduu, ndùu ìi-yu nàcuáa càháⁿ nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te ndècá-yu té líhli-áⁿ cuáháⁿ ñúú Jerusalén cuendá quee túu-dé núú Dútú Ndiöxí. 23Te ducaⁿ ñí quidé-yu, chi ducaⁿ càháⁿ-xi núú tütú Yá Ndiöxí sá ncháá làndú té na càcu díhna quetúu-güexi núú-gá cuendá cundecu-ná-güexi cuendá-gá. 24Te ní quidé-yu nàcuáa càháⁿ Yá Ndiöxí núú tütú-gá núú càchí-xi: “Canehe-ndo úú lõmá àdi úú cücü quíhíⁿ nduu táhú ñáhá Yá Ndiöxí”, duha càháⁿ-gá núú tütú-gá.

25Te dàvá-áⁿ ndécú ìⁿ té nàni Mió ñúú Jerusalén. Te ío váha iní-dé, te chĩnuhu-dé Yá Ndiöxí, te ndètu-dé sáá nduu chĩndee ñaha Yá Ndiöxí xii ñáyiú isràél. Te ndècu ndíhi té Mìó-áⁿ Espíritú Yá Ndiöxí. 26Te sa ní xáhaⁿ-xi xii-dé sá vǎ cùú-ni-dé, chi dacuítí quíní-dé Crístú Yaá tendaha Yá Ndiöxí quixi ñuyíú-a. 27Te té-áⁿ ndécá ñaha Espíritú Yá Ndiöxí xii-dé cuáháⁿ veñúhu càhnu sá ìo cùnuu. Te cuáháⁿ-yu ndíhi Jèsús veñúhu-áⁿ cuendá cadá-yu ndíhi-gá nàcuáa càháⁿ tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés. 28Te òré ní sáá-yu, te té Mìó-áⁿ ñí nguídèhé-dé Jèsús, te ní cáháⁿ-dé sá ìo càhnu cuu Yá Ndiöxí, te ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

29Yòhó Dútú Ndiöxí sa ní cuu dañá-n cùú-í vitna,

chi sa ní quide-n nàcuáa ní cachí-n xii yúhú té xínu cuechi núú-n.

30Chi sa ní xiní núù-í Yaá dàcácu nihnu ñaha xii ñáyiú núú ùhú núú ndàhú vitna.

31Te Yaá ní tendaha-n vèxi núú ndécú nchàa ñáyiú ñuyíú-a.

32 Te cùu-gá dàtná ìíⁿ ñuhú, chi dandìxi túu-gá iní ñáyiú cuendá cutnùnì iní-yu cuendá Yă Ndiöxí cuèi ñá díú ñăyiú isrâél cúũ-yu. Te diu-gá cada, te canehe ñáyiú dava-gá ñuú sá yíñùhu núú ñăyiú isrâél chi diu ñáyiú isrâél cúũ-yu ñáyiú cùu cuendá-n.

Duha ní xáhaⁿ tē Mìó xii Yá Ndiöxí.

33 Te té Chèé ndihi năná Jèsús ní cuñúhu-yu tnúhu ní cáháⁿ té Mìó cuendá-gá. **34** Te dătnùnì té Mìó ní xícáⁿ táhú-dě núú Yă Ndiöxí cuendá-yu, te xăhaⁿ-dě xii tá Măriá năná Jèsús:

—Cunedóho tnúhu na cãháⁿ-í-a, té lĩhli-a ní nduu táhú-dě nacanu ichi-dé dava ñáyiú isrâél ichi Yá Ndiöxí, te davá-yu vá tnĩ-yu tnúhu cáháⁿ-dé, te ñáyiú-áⁿ cuíta nihnú-yu, te cada-dé năcuáa cutnùnì iní ñáyiú sá Yă Ndiöxí ní tendaha ñàha-gá xii-dé, dico vá quëndáá iní-yu, chi daquèe tĩhú ñáhă-yu xii-dé. **35** Te ducaⁿ te cutnùnì năcuáa sàni iní ìíⁿ ìíⁿ ñáyiú. Dico sá cúú-xí yòhó chi ío cada ndàhú-xi iní-n, chi súnì dàtná sá ñí nícuèhé iní-n càda-xi —cachí-dé xăhaⁿ-dě xii tá Măriá.

36 Te xíaⁿ ndécú tnàhá ìíⁿ ñaha cãháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí nánì-áⁿ Àná, te tătá-aⁿ ní xínani-dě Fànuél ñanì tnàhá ndĩ Àsér. Te ñaha-áⁿ sa ní sahnu vĩhi-aⁿ, te cuechi-ni-aⁿ ñí tnándaha-aⁿ te úsá-ni cuía ñí xíndecu-aⁿ ndihi yĩ-aⁿ, **37** te ní quendóo quèé-aⁿ, te sa ñùhu-aⁿ cúmídícó cǔmí cuía-aⁿ. Te ñá túú ní xòo quee-aⁿ veñúhu cãhnu sá ìo cùnuu, chi nduu niú ní xóo chiñuhu-aⁿ Dútú Ndiöxí, te áma ñá túú tnàhí ná ní xòo caxi-aⁿ ní xóo cáháⁿ ndihi-aⁿ Yá Ndiöxí. **38** Te diu-ni òré ndécũ-yu ndihi Jèsús ní quexìo-aⁿ núũ-yu, te ní ndacáⁿ táhú-áⁿ núú Yă Ndiöxí cuendá sá ñí xiní-aⁿ Jèsús, te dătnùnì ní ngúita-aⁿ cãháⁿ váha-aⁿ cuendá-gá núú nchàa ñáyiú, ñáyiú ndètu quiní sáá nduu dăcácu Yá Ndiöxí ñáyiú Jerusàlén núú tnũndòho tnúhu ndàhú.

Cuánuhú-yu ñuú Nazàrét

39 Te sátá ñí quidé-yu nchaa năcuáa cãháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí, te cuánuhú-yu ñuú Nazàrét núú ndécú tnàhí-yu, te ñuú-áⁿ yíndèhu-xi distritú Galileá. **40** Te té lĩhli nàni Jèsús-áⁿ tá sàhnu-dé, te ta nihí ndéé-dě cuáháⁿ, te ducaⁿ ìo váha ta sàá sá xínì tnùnì-dé cuáháⁿ, chi Yá Ndiöxí ndécú ndĩhi ñaha-gá xii-dé.

Jèsús ndécú-gă veñúhu

41 Te ndi tnàhá cuía ñí xóo quĩhíⁿ té Chèé ndihi năná Jèsús vico pàscuá ñuú Jerusàlén. **42** Te cútnàhá ní chítú Jèsús úxúú cuía-gă, te cuáháⁿ-yu ndihi-gá ñuú Jerusàlén vico pàscuá, chi ducaⁿ tnàhí quidé-yu. **43** Te òré ní yáha vico, te ní natnií-yu ichi cuánuhú-yu, te ní quendóo-gá ñuú Jerusàlén, te ni năná-gă, te ni tē Chèé ñá túú ní xínì ní quendóo-gá. **44** Chi ní sani

iní-yu sá ñútnàhá-gá tnuú nchaa ñáyiú ní sáháⁿ vico cuánuhú. Te ní xúhuⁿ-yu ìⁿ nduu ichi ta ndùcu tnúhu-yu-gá núú nchàa ñaní tnáhă-yu, ndìhi núú nchàa ñáyiú xìní tnáhá ndìhí-yu, ⁴⁵te ñá túú ní nàníhí ñáhă-yu xii-gá. Núú ní nacuicó-yu cuánuhú tucú-yu ñuú Jerusàlén cuèndá yàcáⁿ nanducu ñàhá-yu xii-gá.

⁴⁶Te núú ùní nduu sá ñí dana núú ñáhă-yu xii-gá, te ní naníhí ñáhă-yu nùcúo-gá xití veñúhu càhnu sá ïo cùnuu tnuú cue tée dàcuaha ñaha xii-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te ndèdóho ñaha-gă xii-güedé, te nándi sá ndúcú tnúhu-gá núú-güedě. ⁴⁷Te nchaa cue tée xindedóho ñaha xii-gá xicuñúhu-güedé sá ïo váha sàá sá xìní tnùní-gá, te ío váha ñihí-gá tnúhu nàdanchocáva-gá. ⁴⁸Te òré ní xìní ñáhá tě Chèè ndìhi năná-gă xii-gá, te ío ní cuñúhu-yu, te ní xáhaⁿ năná-gă xii-gá:

—Yòhó déhe-í, ¿ná cuèndá ducaⁿ ñí quide ñaha-n xii-ndí? Te tătá-n ndìhi yúhú ndìhú iní-ndí xícá nànducu ñaha-ndí xii-n —càchí-xi xáhaⁿ-xi xii-gá.

⁴⁹Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-yu:

—¿Ná cuèndá nánducu ñaha-ndo? ¿Náa ñá túú xìní-ndó sá nùú chíúⁿ Tătá-í tàù-í caca cuu-í-ăⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

⁵⁰Dico mèe-yu ñá túú ní tècú tnùní-yu nàcuáa ní xáhaⁿ-gă.

⁵¹Te sátá dúcáⁿ te cuánuhú ndìhi ñàhá-yu xii-gá ñuú Nazàrét, te ío ní sándáá iní ñáhá-gă xii-yu. Te nchaa sá ñí quide-gá-áⁿ ñí xúhuⁿ nahi-ni iní năná-gă. ⁵²Te Jèsús ducaⁿ-ni ta sàhnu-gá cuáháⁿ, te ta sàá-gá sá xìní tnùní-gá cuáháⁿ, te ducaⁿ cùdiu-gá núú Yă Ndiöxí, ndìhi núú nchàa ñáyiú.

Té Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiú

càháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiöxí xití yucu

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 ¹Te ní cuu sáhúⁿ cuíá sá yíndàha té Tìberiu cuéhé nacióⁿ, te dàvá-áⁿ ñí cunuu té Pìlatú distrítú Jùdeá, te té Hèrodés ní cunuu-dě distrítú Galileá, te ñaní-dé té Lìpé ní cunuu-dě distrítú Itùreá ndìhi ingá distrítú nání Tràconité, te té Lisàniás ní cunuu-dě distrítú Abìliniá. ²Te té Ànás ndìhi té Caifás ní cuu-güedé dútú cùnùu. Te dàvá-áⁿ ñí cáháⁿ ndìhi ñaha Yă Ndiöxí xii té Juàá déhe té Zacàriá xití yucu sá quihíⁿ-dé cáháⁿ-dé tnúhu-gá núú ñáyiú. ³Te té Juàá ní yáha-dé nchaa ñuú cáá yàtni yúte Jòrdán, te xáhaⁿ-dě xii nchaa ñáyiú:

—Chí dándixi túu iní sá ñà túú quide váha-ndo, te dañà-ndo nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo, te cuandute-ndo, te ducaⁿ te cada càhnu iní Yă Ndiöxí nchaa yícá cuèchi-ndo —duha ní xáhaⁿ-dě xii-yu.

⁴Te ducaⁿ ñí quide-dé chi ní quee ndáá-xi nàcuáa ní chídó tnùní ndíi Chàíá tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha nùú tütú ndíi núú càchí-xi:

Tècú càháⁿ níhi ìⁿ tée yìhi xití yucu, te xăhaⁿ-dě xii ñáyi:u
 “Chí dáñá nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo, te tñi-ndo ìchi váha,
 te ducaⁿ càda-ndo cuendá cundecu túha-ndo, chi véxi Yaá ío cùnuu.

⁵Te nchaa núú cùnú nachítú,
 te nchaa tìndúú ndìhi nchaa yucu ngoyo nihnu cuendá nduu ndáá,
 te nchaa ichi ñá túú cuăháⁿ ndáá nduu ndáá,
 te nchaa ichi ñá túú càváha nduu váha.

⁶Te nchaa ñáyi u ñuyíu-a níhi-yu tñuhu sá Yă Ndiöxí véxi-gá dàcácu
 nihnu ñaha-gă xii-yu núú ùhú núú ndàhú.”

Duha ní chídó tñuní ndíi Chàíá núú tütú ndíi.

⁷Te òré ní xica ñáyi u cuáháⁿ-yu cuendá dacuàndute ñaha té Juàá xii-yu,
 te ní xăhaⁿ-dě:

—iNchaa nchòhó cúú-ndó dàtná ìⁿ cóó dĕĕⁿ chi ío cuihna ìní-ndó! ¿Te
 nása ní cuu núú tñahá nchòhó ndúcú-ndó nàcuáa cácu nihnu-ndo nŭú
 tñndòho cahnu vihi sá tá cùyatni ñaha xii-ndo véxi-i? ⁸Te chí cádá văha
 vitna cuendá ducaⁿ cùnuní sá ní dáñá-ndó nchàa ichi cuehé ichi duha
 ndècu-ndo. Te vá càchí-ndó să ìo càhnu cuu-ndo cuendá sá cúú-ndó ñaní
 tñahá ndíi Àbrahám, chi cuèi ndéé yúú te ndacu Yá Ndiöxí ndada-gá ñáyi u
 te cuú-yu ñaní tñahá ndíi Àbrahám. ⁹Te caá chi ndècu túha-xi sá quèhndé-xi
 nchaa yutnu sá ñà túú càváha sávidí-xi, chi nchaa yutnu-áⁿ tēhndé-xi te
 cuánguee-xi núú ñhú càyú-xi. Te duha sãtnahá-xi ndoho nchaa ñáyi u ñá
 túú quide váha, chi nchaa ñáyi u ducaⁿ ñà túú quide váha cùú-yu dàtná
 nchaa yutnu sá ñà túú càváha sávidí-xi. —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-yu.

¹⁰Te ní xicáⁿ tñuhu-yu núú-dĕ, te xăhăⁿ-yu:

—¿Te nása cada-ndí váíⁿ? —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-dé.

¹¹Te xăhaⁿ-dĕ:

—Te núú ndĕdacàa-ndo ndecu ndìhi-ndo úú dóó te cuãñaha-ndo ìⁿ xii
 ñáyi u ñá túú ndècu ndìhi, àdi núú ndècu ndìhi-ndo sá nchító-ó te
 cuáha-ndö-yu na càxí-yu —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-yu.

¹²Te ní quexìo ìⁿ úú cue tée cuihna ìní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyi u
 cuendá impuèstú cuendá cuàndute-güedé, te ní xicáⁿ tñuhu-güedé núú tĕ
 Juàá, te xăhaⁿ-güedĕ:

—Mèstrú, ¿te nása cada-ndí cuendá cuu váha ìní Yă Ndiöxí-i?

—càchí-güedé xăhaⁿ-güedĕ xii-dé.

¹³Te té Juàá ní xăhaⁿ-dĕ:

—Vá cuidó-ndó càda cobrá-ndó ñáyi u —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-güedé.

¹⁴Te tñahá ìⁿ úú cue tée cùu sandadú xĩndecu-áⁿ ní xicáⁿ tñuhú-güedĕ
 núú tĕ Juàá, te xăhaⁿ-güedĕ:

—Te nchúhú ìnása cada-ndí cuendá cuu váha ìní Yă Ndiöxí-i?

—càchí-güedé xăhaⁿ-güedĕ xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tẽ Juàá:

—Vá quéndèé-ndó sã néhé tnàha ñáyiu-ndo, te ni vã dácàa díquí-ndõ-yu ììⁿ sá ñà túú nã quidẽ-yu, te nduu vétú iní-ndó nàcuáa ñùhu yáhu-ndo —càchí-dé xãhaⁿ-dẽ xii-güedé.

15Te nchaa ñáyiu xĩndetu sá quíxí Crìstú sàni ììⁿ sani úú iní-yu núu sá díú Crìstú Yaá tendaha Yã Ndiõxí quixi ñuyíú-a cùu te Juàá àdi ñáhá.

16Dico té Juàá ní cáháⁿ ndodo-dé núũ-yu nchaá-yu, te xãhaⁿ-dẽ:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã yũhú véxi-í sá cuendá-ni dacuàndute ñaha-í xii-ndo dàtná ní cachí Yã Ndiõxí, dico nchìcúⁿ ingá téé véxi, te téé-áⁿ taxi-dé Espíritú Yã Ndiõxí cundecu ndihì-ndo, te cùu-xi datná ììⁿ ñuhú, chi ndada ndoo ndada nine-xi iní-ndó. Te téé-áⁿ ìo-gá cúnùu-dé dàcúxí yũhú, chi yúhú cùu-í ììⁿ téé duuⁿ duuⁿ ñá túú tàú-í nandaxi-ĩ cuèdìcò ñìì chàú-dé dico quide-í chiuⁿ-dé. **17**Te téé-áⁿ sa véxi túha-dé sá cádá dèìⁿ ñaha-dé xii-o dàtná quidé ñáyiu ndàda ndoo triú, chi ñáyiu-áⁿ sa nèhe túha-ná-yu yaxíⁿ-yu òré nãñãni cuendá ndada ndoo-yu, te òré ndádá ndòó-yu trìú-áⁿ te dàquee dííⁿ-yu mihi-xi, te tàxúha-yu mee-nã trìú-áⁿ, te mihi-xi-áⁿ sáhmí-yu. Te dàtná quidẽ-yu mihi trìú-áⁿ ducaⁿ sãtnahá-xi cada ñaha téé-áⁿ xii nchaa ñáyiu ñá túú quide váha, chi daquhíⁿ ñáhá-dẽ xií-yu núú ñùhú núú càyú, te ñuhú-áⁿ ñà túú tnàhí ndàhvá —càchí-dé xãhaⁿ-dẽ xií-yu.

18Te titní víhí-gã tnúhu váha ní xáhaⁿ tẽ Juàá xií-yu òré ní dásàhú ñáhá-dẽ. **19**Te ní cáháⁿ-dé dóho té Hèrodés cuendá sá ndécá-dẽ ììⁿ ñaha nàni Herodiás ñaha ní cándeca ñanì-dé té Lìpé, te ní xáhaⁿ-dẽ cuendá nchaa dava-gá sá cuèhé sá dúhá quide-dé. **20**Dico té Hèrodés ñá túú ní quide cuendá-dé tnúhu ní cáháⁿ té Juàá, chi nèhé-gá tucu ní quide-dé, chi da vecaá ní chihi-dé té Juàá.

Sàndute Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21Te òré dacuàndute té Juàá nchaa ñáyiu, te tnàhá Jèsús ní dácuaàndute ñaha-dé xii-gá. Te nini càháⁿ ndihì-gá Dútú Ndiõxí ní nacaáⁿ andiu, **22**te ní quee Espíritú Yã Ndiõxí véxi cuuⁿ túu-xi, te càa-xi datná cáá ììⁿ lómá, te òré-áⁿ ñí tecú ní cáháⁿ Yã Ndiõxí ndéé andiu, te xãhaⁿ-gã xii Jèsús:

—Yòhó cúu-n Dèhe-í téé ío cùu iní-í, te ío cùdíí ìní ñáhà-í xii-n —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii Jèsús.

Cue téé ní xíndecu díhna-gá ñuyíú-a dàcúxí Xìtohó Jesucrìstú

(Mt. 1:1-17)

23Te ndècu Jesús dàtná ócò úxí cuíá-gã cútnàhá ní chisaha-gã chiuⁿ ní táhú Tãtá-gã Dútú Ndiõxí cada-gá. Te ní cuu-gá déhe té Chèé chi ducaⁿ

sàni iní ñáyiú ñuyíú-a. Te té Chèé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Èlí, **24**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Màtát. Te té Màtát-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Lèví, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mèlquí. Te té Mèlquí-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jàná, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Chèé. **25**Te té Chèé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Matàtiás, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Àmós. Te té Àmós-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nàhúm, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Èslí. Te té Èslí-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nagàí, **26**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Màát. Te té Màát-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Matàtiás, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Semèí. Te té Semèí-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Chèé, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jùdá. **27**Te té Jùdá-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jòaná, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Rèsá. Te té Rèsá-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Zorobàbél, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Salàtiél. Te té Salàtiél-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nèrí, **28**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mèlquí. Te té Mèlquí-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Àdí, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Còsám. Te té Còsám-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Elmòdám, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Ęr. **29**Te té Ęr-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jòsué, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Elièzér. Te té Elièzér-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jòrím, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Màtát. **30**Te té Màtát-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Lèví, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mió. Te té Mió-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jùdá, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Chèé. Te té Chèé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jònán, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Eliàquím. **31**Te té Eliàquím-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mèléá, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mainán. Te té Mainán-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Màtátá, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nàtán. **32**Te té Nàtán-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Dàvíí, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Isàí. Te té Isàí-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Òbéd, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Bòóz. Te té Bòóz-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Sàlmón, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Naàson. **33**Te té Naàson-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Aminàdáb, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Àrám. Te té Àrám-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Èsróm, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Fàrés. Te té Fàrés-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jùdá, **34**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jàcób. Te té Jàcób-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Isàác, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Àbrahám. Te té Àbrahám-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Tàré, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nàcór. **35**Te té Nàcór-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Sèrúg, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Ragàú. Te té Ragàú-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Pèlég, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Hèbér. Te té Hèbér-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Sàlá, **36**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Cainán. Te té Cainán-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Arfàxád, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Sëm. Te té Sëm-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Nòé, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Làméc. **37**Te té Làméc-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Matusalén, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Ènóc. Te té Ènóc-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Jàréd, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Mahalàleél. Te té Mahalàleél-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Cainán, **38**te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Ènós. Te té Ènós-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Sèt, te téé-áⁿ ñi cuu-dé déhe té Àdán. Te té Àdán-áⁿ chi mee Yă Ndiöxí ní cadúha ndaha ñàha-gá xii-dé.

Sácuíhná quidé yica-xi cada Jesús sá ñà túú tàú-gá cada-gá ní cùu

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 ¹Te Jèsús ní naqueheⁿ-gá ichi yuhu yúte Jòrdán cuánuhú-gá. Te sa ndècu ndihi-gá Espíritú Yă Ndiöxí, te Espíritú-áⁿ ndécá ñàha-xi xii-gá cuáháⁿ ìⁿ xití yucu. ²Te yàcáⁿ ní xíndecu-gá údico nduu, te sácuíhná ñí cuiní-xi coto ndeé ñáhá-xí xii-gá te núu ndisa sá vă cádá-gă ìⁿ sá ñà túú tàú-gá cada-gá. Te ñà túú tnàhí ná ní xèxi-gá ndi ùdico nduu-áⁿ, te sátá dúcáⁿ te ní xícáⁿ iní-gá caxi-gá. ³Te sácuíhná-ăⁿ ñí xáhaⁿ-xi xii-gá:

—Te núu ndisa sá cúú-n Dêhe Yá Ndiöxí, te cúñaha xii yúú-a na ndùu-xi paá —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-gá.

⁴Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-xi:

—Núú tütú Yă Ndiöxí càchí-xi: “Ñá díú mée-ni paá candeca-xi iní ñáyiu, chi tnàhá nchaa tnúhu càháⁿ Yă Ndiöxí candeca-xi iní-yu”, duha càchí-xi núú tütú-gá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-xi.

⁵Te dătnùní sácuíhná ndécá ñàha-xi xii-gá cuáháⁿ ìⁿ núú tìndúú dùcúⁿ, te uuⁿni ní dánèhé núú ñáhá-xí xii-gá nchaandi túhú nacióⁿ cáá ñùyúú. ⁶Te ní xáhaⁿ-xi xii-gá:

—Yúhú cada-í, te taxi tnùní-n nchàa-ndi túhú nacióⁿ-a ndihi nchaa sá văha ió diu-ni nchaa nacióⁿ-a, te cachí ñáyiu sá ïo cùnuu-n, chi yúhú cúú cuendá-í nchaa sá ió nchaa nacióⁿ-a, te ndëdani càa ñáyiu cùu iní-í te cúñaha-í xii-yu taxi tnùní-yu. ⁷Te núu ñí yùhu ñí iní-n chìnúhu ñaha-n xii-í ñá, te nchaa taxi-í cuu cuendá-n —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-gá.

⁸Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-xi:

—Xocuñí yòhó sácuíhná núú ndécú-í-a, chi vá cúú càda-í nacuáa càchí-n chi núú tütú Yă Ndiöxí càchí-xi: “Chiñuhu-ndo Dütú Ndiöxí Yaá cúú Ndiöxí-ndó, te ìⁿdii díí-ni-gă cada-ndo nchàa nacuáa càháⁿ-gă”, duha càchí-xi núú tütú-gá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-xi.

⁹Te sácuíhná ndécá ñàha tucu-xi xii-gá cuáháⁿ ñuú Jerusàlén, te ní xáhaⁿ-xi xii-gá cuásaá-gá díquí veñúhu càhnu sá ïo cùnuu, te ní xáhaⁿ tucu-xi:

—Te núu ndisa cùu-n Déhe Yá Ndiöxí te cuandèe ndava ndeé núú ñúhú ¹⁰cuendá quee ndáá-xi nacuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi:

Yá Ndiöxí tendaha-gă cue espíritú xínú cuèchi núú-gă quixi-xi coto ñaha-xi xii-n.

¹¹Te núú ndáhá-xí càundodo-n cuendá sá vă dánícuèhé yúú sähá-n, duha càchí-xi núú tütú-gá —càchí sácuíhná xăhaⁿ-xi xii-gá.

¹²Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-xi:

—Te càchí tucu-xi núú tütú Yă Ndiöxí: “Vá cání ìní-n còto ndeé-n Dütú Ndiöxí Yaá cúú Ndiöxí-n núu ndisa sá dácăcu nihnu ñaha-gă xii-n cuendá

iiⁿ sá sání ìní-n càda-n sá cúú-xí mèe-n”, duha càchí-xi núú tütú-gá
—càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-xi.

13Te sátá dúcáⁿ te sácúíhná ñà tütú-gă ní cùtnuní iní-xi nása cada-xi
Jèsús, núú xiăⁿ ní xica-xi cuáháⁿ-xi ní sanaa tnaa-xi.

Distritú Galileá ní chisaha Jèsús chiúⁿ ní táhú Tătá-gă Dútú Ndiöxí cada-gá
(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14Te Jèsús cuáháⁿ tucu-gá distritú Galileá, dico sa ndècu ndihí-gá
Espíritú Yă Ndiöxí, te ni càa xico xiáⁿ nǐ níhǐ-yu tnúhu nchaa nàcuáa
quide-gá. 15Te ndi tnahá ñúú cuáháⁿ-gá ducaⁿ cuănguihu-gá veñúhu-yu
dànehé ñáhá-gă xií-yu, te ncháa-yu càchí-yu sá ïo càhnu cuu-gá.

Jèsús ndécú-gă ñúú Nazàrét
(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

16Te Jèsús ní sáháⁿ-gá ñúú Nazàrét ñúú núú nǐ sahnú-gá. Te nduu
ndètatú ñáyiu ní quíhu-gá veñúhu, chi ducaⁿ tnàhí quide-gá, te ní
ngúnutnǐ-gá dácuaàha-gá tutú ndèe tnúhu Yá Ndiöxí. 17Te ní sánaha-güedě
xii-gá tutú ndèe tnúhu ní cáháⁿ ndi Chàíá té ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá
Ndiöxí ndèe sanaha, te òré ní nandicá-gá núú tütú-áⁿ te ní naníhí-gă núú
càchí-xi:

18Espíritú Yă Ndiöxí ndécú ndihí ñaha-xi xii-í,
chi ní cachí-gá sá càháⁿ-í tnúhu-gá sá cúú-xí ñáyiu ndàhú,
ñáyiu vátá cùndèdóho tnàhí-gá.
Te véxi-í cuendá vá ndihú-gá iní ñáyiu ñá tütú ndècu váha iní-xi,
te cue ñáyiu sa nèhe váha ñaha-ñă yucu ñăvăha dácácu nihnu-í-yu.
Te cue ñáyiu cuáa nacaáⁿ-í núú-yu,
te ñáyiu ndòho dandoho ñaha tnahá ñáyiu-xi taunihnu-í-yu.

19Te cúñaha-ï xii ñáyiu sá sàá nduu càda Yá Ndiöxí iiⁿ sá văha sá
cúú-xí-yu.

Duha càchí-xi núú tütú dácuaàha-gá.

20Te Jèsús ní nacadí-gá núú tütú-áⁿ, te ní nacuaàha-gá iiⁿ tée xínu cuechi
veñúhu-áⁿ, te ní ngóo-gá. Te nchaa ñáyiu yèhi veñúhu ñá núú nǔú-yu
ndèhe ñahá-yu xii-gá. 21Te xăhaⁿ-gă xií-yu:

—Mei vitna ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí
—càchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

22Te ncháa-yu ní cáháⁿ váha-yu cuendá-gá, te ní cuñúhu-yu tnúhu váha
càháⁿ-gá, te xitnàhá-yu:

—¿Te náa ñá díú tée-a cùu-dé déhe té Chèé-ăⁿ? —càchí-yu xitnàhá-yu.

23Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ñúhú ìní-ndó cũñaha-ndo xii-í ìíⁿ tnúhu cùtexínu sá càháⁿ méé-ndó, te quesaha-ndo: “Ñátátná cada tátna mee-n”, duha quesaha-ndo. Te cúñaha tùcu-ndo xii-í: “Sa ní níhí-ndí tnúhu nàcuáa ní quide-n ñúú Capèrnaúm, te cada-n tnàhá ñuú núú ní sahnú-n”, duha quesaha-ndo —càchí-gá xãhaⁿ-gã xií-yu.

24Te ní xãhaⁿ tùcu-gá:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ñí ìíⁿ téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ñá túú tnàhá ìní ñáhá ñáyíu ñuú-dé. **25**Te na càchí tnúhu ndáá tucu-í xii-ndo sã ìo vãi ñáyíu ðíhí ñáyíu quèé ní xíndecu nàcióⁿ Isràél cútnàhá ní xíndecu té Èliás cútnàhá ñá túú ní cùuⁿ dáú ùní cuíá dava, te dàvá-áⁿ ìo ní ndoho ñáyíu docó nitùhú nàcióⁿ. **26**Dico Yá Ndiöxí ñá túú ní tëndaha-gá té Èliás quíhíⁿ-dé vehe ndédani càa ñáyíu ðíhí-áⁿ, chi vehe ìíⁿ ñaha ñuú Sàreptá ní xãhaⁿ-gã ní sáháⁿ-dé, te ñuú-áⁿ cáá yàtni-xi ñuú Sìdón. **27**Te ní xíndecu tucu ingá téé ní xóo càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha, te téé-áⁿ ñí xínani-dě Eliseú, te ðiu-ni dàvá-áⁿ ñí xíndecu tucu vãi ñáyíu cùhú nàcióⁿ Isràél, ñáyíu ní tnahá cuéhé sã dátèhyú nihnu-xi yìqui cùñú-yu dico ñá túú ní ndúha-yu, chi ìíⁿ ðii-ni té Nàmán téé ðistrítú Sìriá ní ndúha-dé —càchí-gá xãhaⁿ-gã xií-yu.

28Te sá dúcáⁿ ñí càháⁿ-gá te xíãⁿ ní cudééⁿ víhí nchaa ñáyíu yèhi veñúhu-ãⁿ núú-gã. **29**Te ní queñuhú-yu Jèsús yuhu dèhvá tìndúú núú cáá ñúú-yu-áⁿ cuendá yàcáⁿ dàquée-yu-gá déhvá ní cùu. **30**Dico Jèsús vii-ni ní quee-gá tnuú-yu cuáháⁿ-gá.

Ìíⁿ téé yèhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávãha

(Mr. 1:21-28)

31Te Jèsús cuáháⁿ-gá ñuú Capèrnaúm, te ñuú-áⁿ yíndèhu-xi ðistrítú Galileá. Te yàcáⁿ ndécú-gã ní tnahá nduu ndètatú ñáyíu, te ní ngúíta-gá dácuàha-gá ñáyíu. **32**Te xícuñúhu-yu nchaa nàcuáa dànehé ñáhá-gã xií-yu, chi càháⁿ-gá dàtná càháⁿ ìíⁿ téé cùnuu, te cùnuu ndisa-gá.

33Te xití veñúhu yèhi ìíⁿ téé yèhi ñaha ìíⁿ espíritú cùndìhi yucu ñávãha, te espíritú-áⁿ ñí quide-xi níhi ní càháⁿ téé-áⁿ, te xãhaⁿ-dě xii Jèsús:

34—¿Te ná cuìní yòhó Jèsús téé ñuú Nazàrét cada ñaha-n xii-ndí ñúu véxi-n núú ndécú-ndí-i? ¿Áⁿ vèxi-n dànaa ñaha-n xii-ndí? Chi yúhú xìní ñáhà-í xii-n sã cúú-n ìíⁿ téé ñá túú tnàhí cuéchi-xi chi núú Yã Ndiöxí ní quee-n vèxi-n ñúyíú-a —càchí-dé xãhaⁿ-dě xii-gá.

35Te Jèsús ní tenàá-gá espíritú cùndìhi yucu ñávãha-áⁿ, te xãhaⁿ-gã:

—iCadí yuhu-n, te taquèe yìqui cuñú téé-áⁿ! —càchí-gá xãhaⁿ-gã.

Te espíritú cùndìhi yucu ñávãha-áⁿ ñí dándùá-xi téé-áⁿ ndèé ñuhu tnuú ñáyíu xíndecu-áⁿ, te ñá túú-gã ná ní quide ñaha-xi, te ní quee ñaha-xi xii-dé. **36**Te nchaa ñáyíu xíndecu-áⁿ ñí cuñúhu-yu, te ní xítñàhá-yu:

—¿Te nása ndùu-tu tnúhu càháⁿ té-ǎⁿ ñá? ¡Te càháⁿ-dé dàtná càháⁿ ìⁿ téé tàxi tnuní víhí, chi càháⁿ-ni-dé te nchaa espíritú cúndìhi yucu ñávàha quèe-ni-xi yiqui cuñú-yu! —càchí-yu xítnàhá-yu.

37Te nchaa xichi ní níhí-yu tnúhu nàcuáa quide Jesús.

Jèsús quidé tātna-gá ñaná ñadìhí té Xímú

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

38Te Jèsús ní ndee-gá xití veñúhu, te cuáháⁿ-gá vehe té Xímú. Te ñaná ñadìhí té Xímú-áⁿ cùhú-aⁿ ñùhu vihi-aⁿ cahni, te ní cáháⁿ ndàhú-yu núú Jèsús cuèndá-aⁿ. 39Te Jèsús ní sáháⁿ-gá núú ndécú-áⁿ, te ní ngúnundeyi-gá te ní xáhaⁿ-gá xii cahni-áⁿ sǎ ná xòcuñí-xi, te ní xócuñí-ni-xi, te òré-ni-áⁿ ñí ndúha ñaha cùhú-áⁿ te ní ndacóo-aⁿ ní xinu cuechi-aⁿ núú-güedě ndìhi-gá.

Jèsús quidé tātna-gá vai ñáyiu cùhú

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

40Te òré ní ngódó tnúú nchícanhii, te nchaa ñáyiu xíndecu ndìhi ñáyiu cùhú vehe-xi ndèca ñahá-yu cuáháⁿ núú Jèsús. Te Jèsús ní sacáⁿ ndodo-gá ndaha-gá díquí ìⁿ ìⁿ ñáyiu cùhú-áⁿ, te ducaⁿ ñí quide-gá te ní ndúha-yu. Te ndi dííⁿ núú cuèhé tnàhá-yu ìⁿ ìⁿ-yu ni cùu. 41Te tnàhá dava ñáyiu cùhú-áⁿ yíhí ñàha espíritú cúndìhi yucu ñávàha xí-yu ni cùu, te òré ní quee ñaha-xi xíí-yu, te xíǎⁿ ní quide-xi níhi ní cáháⁿ-yu, te xǎhǎⁿ-yu xii Jèsús:

—Yòhó cúu-n Dèhe Dútú Ndiöxí —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-gá.

Dico Jèsús níhi ní cáháⁿ-gá ní tenàá-gá nchaa espíritú cúndìhi yucu ñávàha-áⁿ, te xǎhaⁿ-gǎ sǎ vǎ dúcáⁿ-gǎ cada-xi, chi sa xìní-xi sǎ díú-gǎ cúu-gǎ Crìstú Yaa ní tendaha Yǎ Ndiöxí véxi ñuyíú-a.

Jèsús dánèhé-gá ñáyiu distrìtú Galìleá

(Mr. 1:35-39)

42Te ìⁿ nduu ní túndaá-ni ní quee Jèsús ñuú núú ndécú-gǎ-áⁿ cuáháⁿ-gá ìⁿ xichi núú ñǎ túú ñáyiu ndècu. Te cue ñáyiu ní ngüíta-yu nànducu ñahá-yu xii-gá te ní naníhí ñáhǎ-yu, te cuìní-yu ngani ñahá-yu xii-gá cuèndá sǎ ñà túú-gǎ ndèé quíhíⁿ-gá ní cùu. 43Dico ní xáhaⁿ-gǎ xíí-yu:

—Dacuití quíhíⁿ-í cúñaha-í xii nchaa ñáyiu dava-gá ñuú tnúhu sǎ càháⁿ nàcuáa ndíhu ndaha ñaha Yá Ndiöxí xíí-yu, chi chùⁿ tnahí-ǎⁿ vèxi-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xíí-yu.

44Te ní xica cuu Jèsús ní dánèhé-gá ñáyiu tnúhu-gá nchaa xití veñúhu ndǎa distrìtú Galìleá.

Jèsús ní quide-gá ní níhí-güedě chácá

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 ¹Te ìíⁿ xito ndècu Jèsús yuhu làgúná Genesàrét, te ío cuéhé ñàyiú ní sáá, te ta dàdehnde ñaha-ná-yu xii-gá cuáháⁿ sá cuìní-yu cundedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá. ²Te Jèsús ní xiní-gá úú bàrcú cue téé tnì chácá xínutnì-xi yatni yuhu làgúná-áⁿ, te sa ní quene cue téé ñùhu xití-xi-áⁿ xínaquete-güedé ñunu-güedé. ³Te Jèsús cuásaá-gá núú ìíⁿ bàrcú-áⁿ, te bàrcú-áⁿ cúú-xí bàrcú té Xímú, te ní xáhaⁿ-gá xii té Xímú-áⁿ sá dánñundehe-dé-xi luha-gá xití ndute. Te dǎtnùnì ní ngóo-gá núú bàrcú-áⁿ, te xíaⁿ núcòo-gá ní ngúíta-gá dánèhé-gá ñàyiú. ⁴Te òré ní túhú ní dánèhé ñáhá-gá xii-yu, te ní xáhaⁿ-gá xii té Xímú:

—Daquìhíⁿ bàrcú-a xití làgúná mei nùú cùnú-gá, te dàquée-ndo ñunu-ndo tni-ndo chácá —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-dé.

⁵Te té Xímú ní xáhaⁿ-dě:

—Mèstrú, ni níú ní quide chiúⁿ-ndí te ni ìíⁿ chácá ñà túú ní níhí-ndí, dico vitna cuendá-ni sá yòhó táúchiúⁿ-n te na dàquée-ndí ñunu-ndí váⁿ —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

⁶Te òré ní dáquée-güedé ñunu-güedé te súní vai chácá ní níhí-güedě, te ta ndátá-nà ñunu-güedé cuáháⁿ ní cùu. ⁷Núú ní quide-güedé ndaha-güedé núú dàva-gá cue téé cùndihí-güedé xixúhuⁿ ingá bàrcú cuendá quíhíⁿ-güedé chindee ñaha-güedé. Te cue téé-áⁿ ní sáháⁿ-güedé ní chindee tnàha-güedé ní dáchítú-güedé ndi ndùú bàrcú mee-ni chácá, te súní ní cuu véé núú cuìní-na-xi quée naa-güedé ndihí bàrcú ní cùu. ⁸Te sá dúcáⁿ cuìní-xi quée naa bàrcú ní cùu, núú té Xímú, àdi Pelú chi úú òu-dé, ní ngúíhí xití-dě núú Jèsús, te xáhaⁿ-dě:

—Xocuñí yòhó Jèsús núú ndécù-í-a, chi yúhú cùu-í ìíⁿ téé ío ndècu cuéchi-xi —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

⁹Te ducaⁿ ní cáháⁿ-dé chi ní yúhú-dé, te ní cuñúhu-dé ndihí nchaa cue téé ndihí-dé-áⁿ cuendá sá ò vai chácá ní níhí-güedě. ¹⁰Te tnàhá té Jàcobó ndihí té Juàá cue déhe té Zebèdeú ío ní cuñúhu-güedé, te òu-ni cue téé cùndihí té Xímú-áⁿ cúú-güedě tnàhá-güedé. Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii té Xímú:

—Vá yúhú-n, chi není vitna quíhíⁿ-n dàcaháⁿ-n ñàyiú cuendá tuha ñáhá-yu xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-dé.

¹¹Te ní quene-güedé ndihí bàrcú ndéé ñuhu yìchí yuhu làgúná-áⁿ. Te òré-áⁿ ní dándòo-güedé nchaandi túhú sá ndécú ndihí-güedé, te ní tuha-güedé Jèsús.

Jèsús quidé tātna-gá ìíⁿ téé tnàhá cuéhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

12Te òré ní quexìo Jesús ìíⁿ ñúú, te ní quexìo ìíⁿ téé cùhú tnàhá-dé cuéhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó, te òré ní xiní-dé Jèsús te ní sáháⁿ-dé núú ndécú-gǎ, te ní ngüíñí xítí-dě núú-gǎ te ní nuu núú-dě ndàa núú ñúhú te càháⁿ ndàhú-dé, te xǎháⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, véxi-í càháⁿ ndàhú-í núú-n nùu vá cúndèè iní-n càda tātna ñaha-n xii-í, chi cùtnuní iní-í sá ndácú-n —càchí-dé xǎháⁿ-dě xii-gá.

13Te Jèsús ní dácàá-gá ndaha-gá ní tendaha ñàha-gá xii-dé, te xǎháⁿ-gǎ:

—Cuu cada tātna ñaha-í xii-n, te vitna te ndúha-n —càchí-gá xǎháⁿ-gǎ xii-dé.

Te òré-ni ní xócuñí cuéhé tnàhá-dé. **14**Te dǎtnùní ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii-dé:

—Vá yõo ìíⁿ cúñaha-n sǎ ñí quide tātna ñaha-í xii-n, núú dǔtú-ni cuàháⁿ cuèndá sá ná quini ñáhá-dě xii-n sǎ ñí ndúha-n te cuáha-n-dě sá ndúú tǎhú Yǎ Ndiõxí dàtná ní cachí ndí Moisés cuèndá ná quini ñáyiu sá ndàa ní ndúha-n —càchí-gá xǎháⁿ-gǎ xii-dé.

15Te ducaⁿ ta xíté nuu-gá tnúhu nchaa nàcuáa quide Jesús, te ío cuéhé ñáyiu ní xóo tacá nchaa núú ñí xíndecu-gá cuèndá sá cuini-yu

cundedóho-yu tnúhu càháⁿ-gá, ndihi cuèndá sá cuini-yu cada tātna ñaha-gǎ xií-yu. **16**Dico Jèsús ní xóo quee nihni-gá tnuú-yu ní xóo quíhíⁿ-gá núú ñà túú ñáyiu ndècu ní xóo cáháⁿ ndihi-gá Yǎ Ndiõxí.

Jèsús quidé tātna-gá ìíⁿ téé cùhú ñá cúú-gǎ candá nihnu

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17Te ìíⁿ nduu dànehé-gá ñáyiu, te xñucóo ìíⁿ ùú cue téé cùu fariséú, ndihi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés. Te cue téé-áⁿ ñí quee-güedé nchaa ñúú yíndèhu distritú Galileá, ndihi distritú Jùdeá, ndihi ñúú Jerusalén, te nchaa ñúú-áⁿ ñí quee-güedé cuáháⁿ-güedé núú ndécú-gǎ. Te Yá Ndiõxí chíndèè ñaha-gá quidé tātna-gá ñáyiu cùhú. **18**Te ìíⁿ ùú cue téé nchido-güedé ìíⁿ téé cùhú ñá cúú-gǎ candá nihnu ñùhu-dé xító ní quexìo ndihi ñaha-güedé, te cuini-güedé quíhu ndihi ñaha-güedé ndéé xítí vehe, sáa-güedé ndéé núú Jèsús ndihi téé cùhú-áⁿ.

19Dico ñá túú ní ñíhí-güedé ndéè ichi quíhu-güedé, chi cuèndá ío cuéhé ñáyiu ndècu, núú xiǎⁿ ní sáa-güedé díquí véhé-ǎⁿ ñí caáⁿ-güedé te ndàa díquí véhé-ǎⁿ ñí dáquëe-güedé téé cùhú-áⁿ, te ñùhu-ni-dé xító ní dáquëe ñaha-güedé tnuú ñáyiu ní sáa ndéé núú Jèsús. **20**Te Jèsús ní cutnùní iní-gá sá ñí yuhu ñí iní-güedé sàndáá iní ñáhá-güedé xii-gá, núu ní xáhaⁿ-gǎ xii téé cùhú-áⁿ:

—Yòhó tée cùhú, sa ní quide cànhu iní-í nchaa cuéchi-n —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

21Te cue tée dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ndíhi cue tée cùu fariséú ní sani iní-güedé: “¿Ná cúú tée-a núu cǎháⁿ cuèhé-dé cuendá Yǎ Ndiöxí-i? Te vá yöö ìiⁿ ndàcu cada cahnu iní nchaa yícá cuéchi ñáyiú, chi ìiⁿdii díi-ni Yá Ndiöxí quidé cànhu iní-gá”, duha ní sani iní-güedé.

22Dico Jèsús sa ní cutnùní iní-gá nàcuáa sàni iní-güedé nüu ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—¿Te ná cuendá ducaⁿ sàni iní-ndó-í? **23**Te sá dúhá ñí xáhaⁿ-í xii tée cùhú-a sá cǎdá cànhu iní-í nchaa yícá cuéchi-dé, te xǎáⁿ nchòhó ñá túú cùtnuní iní-ndó nüu ndáá cǎháⁿ-í àdi ñá ndàá. Dico núu cúu-í-dé sá ndácöo-dé, te caca-dé te cutnùní ndáá iní-ndó nüu ndáá cǎháⁿ-í àdi ñá ndàá, chi cundehe nüú-ndó nàcuáa cada-í. **24**Te vitna na cǎda-í nàcuáa cutnùní iní-ndó nchàa-ndo sá yǎhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo ndecu ndíhi-í tnúhu ndee iní sá cǎdá cànhu iní-í nchaa cuéchi ñáyiú ñuyú-a —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te sátá dúcáⁿ te ní xáhaⁿ-gǎ xii tée cùhú-áⁿ:

—Ndacóo, te ndocani-n xító ñùhu-n véxi-áⁿ, te núhú-n vèhe-n —cachí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

25Te òré-ni-áⁿ ñí ndúha tée cùhú-áⁿ te ní ndacóo-dé, te ní ndocani-dé xító ñùhu-dé ní quexìo-áⁿ, te ní natni-dé ichi ta cǎháⁿ-dé cuánuhú sá ìo cànhu cuu Yá Ndiöxí. **26**Te nchaa ñáyiú xíndecu-áⁿ ñí cuñúhu-yu, te tnáhá-yu ní cachí-yu sá ìo cànhu cuu Yá Ndiöxí, te ducaⁿ ìo ní yùhú-yu, te ní xítñàhá-yu:

—Vitna ní xiní-ó ìiⁿ sá ñà túú tnàhí xìní-ó ní cùu —cachí-yu xítñàhá-yu.

Jèsús cǎná-gǎ té Lèví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27Te sátá dúcáⁿ ñí cuu te ní quee Jèsús xíaⁿ, te ní xiní-gá ìiⁿ tée nàni Leví núcöo-dé ìiⁿ xichi quide cobrá-dé ñáyiú cuendá impuèstú, chi cobràdór cúu-dě, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Néhé chìtnahá ñáhá-n xii-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

28Te té Lèví-áⁿ ñí ndàcuíñí-dé te ní dándöo-dé nchaa sá ndécú ndíhi-dé núu núcöo-dé-áⁿ, te ní tuha-dé Jèsús.

29Te sátá dúcáⁿ te té Lèví-áⁿ ñí quide-dé ìiⁿ vico cànhu vehe-dé sá cúu-xí Jèsús, te ní tacá vai cue tée quide chiuⁿ quide-dé, te nchaa-güedé cuánguihu-güedé mèsá ní ngóo-güedé ndíhi dava-gá ñáyiú ní quexìo cuendá caxi-güedé ndíhí-yu. **30**Dico cue tée cùu fariséú ndíhi cue tée

dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ní ngüíta-güedé xícuèhé-güedé cue téé xica cuu ndíhi-gá, te xáhaⁿ-güedě:

—¿Ná cuendá xéxi-ndó xíhi-ndo ndíhi cue téé cuihna iní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyiú cuendá impuèstú, ndíhi nchaa dava-gá cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha-i? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě.

31Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Nchaa ñáyiú ñá túú cùhú chi ñá túú xini ñuhú-yu ñátátná, dico nchaa ñáyiú cùhú chi xini ñuhu ñahá-yu. **32**Te yúhú véxi-í càháⁿ-í ñáyiú cùtnuní iní-xi sá ndécú cuèchi-xi cuendá dàñá-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu, te ñá túú véxi-í càháⁿ-í ñáyiú càchí sá ñà túú ndècu cuèchi-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

**Cue téé ndècu tnúhu núú Jèsús cuendá
ñáyiú ñá túú tnàhí ná xéxi áma càháⁿ
ndíhí-yu Yá Ndiöxí**

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

33Te ní xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Te áma ñá túú tnàhí ná xéxi cuè téé xica cuu ndíhi té Juàá càháⁿ ndíhi-güedé Yá Ndiöxí, te diu-ni ducaⁿ quide cue téé xica cuu ndíhi nchúhú cue téé cùu fariséú. ¿Te ná cuendá cue téé xica cuu ndíhi-n ñá túú dùcaⁿ quide-güedé ñuu nchaa-ni nduu xèxi-güedé xíhi-güedé quidé-güedě-i? —cachí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

34Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Nchòhó xini-ndó sá vǎ cúú cǔñaha-o xii cue ñáyiú ñùhu vico tnándaha sá vǎ cúú càxí-yu nini ndècu ndíhi ñaha téé tnándaha-áⁿ xií-yu. **35**Dico sáá nduu te vá cùndècu ndíhi ñaha-gá téé tnándaha-áⁿ xií-yu, te dàvá-áⁿ te cahni iní-yu vá cáxí-yu sá ndíhú iní-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

36Te ní cani-gá ìⁿ cuendú núú ñáyiú nàcuáa tecú tnùní-yu tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gǎ:

—Vá yǎo ìⁿ dàndée luha dóó sáá ìⁿ dóó sa ní cuu tùhú víhí, chi núu yoo ducaⁿ na càda, te dóó sáá-ǎⁿ nàndiyi-xi te uuⁿ-gá ndata-xi dǎó sǎ ní cuu tùhú-áⁿ, te luha dóó sáá-ǎⁿ ñà túú nàtaú-xi ndée dóó sǎ ní cuu tùhú-áⁿ. **37**Te nì vá yǎo ìⁿ chìhi ndidí sáá xítí ìⁿ lamba sa ní cuu tùhú víhí, chi núu yoo ducaⁿ na càda, te ndava lamba sa ní cuu tùhú-áⁿ chi ío níhi yóco ndidí-áⁿ, te cuíta-ni ndidí-áⁿ te cuíta-ni lamba-áⁿ. **38**Núu xǎⁿ xíní ñùhu-xi quée ndidí sáá-ǎⁿ xítí ìⁿ lamba saa cuendá ducaⁿ ñà túú ñà cuu cováha-xi. **39**Te nì ìⁿ ñáyiú ñá túú tnàhá iní-yu cohó-yu ndidí sáá, te núu díhna-gá ná cohó-yu ndidí sá ní quene díhna-gá, chi càchí-yu sá xíhí vǎha-gá ndidí sá ní quene díhna-gá-áⁿ dàcúxí ndidí sáá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

**Cue tée xica cuu ndihi Jesús sàhnú-güedé
yoco triú nduu ndètatú ñáyi**

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 ¹Te ìⁿ nduu cùu-xi nduu ndetátú ñáyi ñùhu Jesús ichi ndihi cue tée xica cuu ndihi-gá, te ta yăha-gá ndihi-güedé ìⁿ xichi núú cáá triú, te ní ngüíta-güedé sàhnú-güedé yoco triú-áⁿ te ndihi ndaha-güedé quíⁿ-güedé quéé triú tá xèxi-güedé cuáháⁿ. ²Te ìⁿ úú cue tée cùu fariséú ní xáhaⁿ-güedé xii cue tée xica cuu ndihi-gá:

—¿Te ná cuèndá ducaⁿ quide nchohó ìⁿ sá ñà túú tàú-ó càda-o vitna cuu-xi nduu ndetátú-ó-í? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé.

³Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te náa ñá túú dàcuaha-ndo núú tùtú Yă Ndiöxí núú càháⁿ-xi nàcuáa ní quide ndíi Dàvíí cútnàhá ní xíhí ndíi docó ndihi cue tée ní xica cuu ndihi ndíi-ăⁿ? ⁴Chi ní quíhu ndíi vehe Yă Ndiöxí, te ní queheⁿ ndíi pàá ní cuu íí ndécú-ăⁿ ñí dácăhñu ndíi cue tée xica cuu ndihi ndíi ní xexi ndíi ndihi-güedé, te ñá túú tàú ndíi sá dúcáⁿ càda ndíi ni cùu, chi mee-ni cuè dútú tàú-güedé caxi-güedé pàá-áⁿ ní cùu —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

⁵Te ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Te yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, tnáhá-í ndécú ndíi-í tnúhu ndee ìní sá cùu-í nchaa ñáyi nàcuáa cadá-yu nduu ndètatú-ó-á —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Ìⁿ tée ní yíchí ìⁿ xio ndaha-xi

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Te ìngá nduu ñiu-ni nduu ndètatú ñáyi cuánguìhu Jèsús xití veñúhu dànehé-gá ñáyi. Te xíaⁿ ndécú ìⁿ tée cùhú ní yíchí nihnu ìⁿ xio ndaha cùha-dé. ⁷Te cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyi nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndihi cue tée cùu fariséú ndéhé-güedé ñù cada tátna ñaha Jèsús xii tée cùhú-áⁿ nduu ndètatú-güedé-áⁿ cuèndá níhí-güedé nàcuáa cada-güedé cacáⁿ cuéchi-güedé cuèndá-gá. ⁸Dico Jèsús sa ní cutnùní ìní-gá nàcuáa sàni ìní-güedé, te ní xáhaⁿ-gă xii tée cùhú ndaha-xi-áⁿ:

—Ndàcuiñí te ngúnutnìi-n cuădava tnuú-ndí-a —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te tée-áⁿ ñí ndacuñí-dé te ní ngúnutnìi-dé cuădava tnuú-güedé ndihi-gá.

⁹Te dătnùní Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú cuè ñáyi xñdecu-áⁿ, te xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Cuìní-í cachí tnúhu-ndo ñă cúú să văha cada-o ndùu ndetátú-ó. ¿Ìⁿ chiuⁿ váha àdi ìⁿ chiuⁿ cuehé, sá cadá tátna-o ñáyi cùhú àdi sá cáhni-ó-yu? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

10Te dātnūnī ní ndacoto-gá núŭ-yu nchaá-yu, te ní xáhaⁿ-gǎ xii téé cùhú ndaha-xi-áⁿ:

—Ndocani ndaha-n —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te ní ndocani-dé ndaha-dé, te òré-ni ní ndúha. 11Te cue téé x̄ndecu-áⁿ s̄úúni n̄i cudééⁿ-güedě sá dúcáⁿ n̄i quide tátna Jèsús téé cùhú-áⁿ, te ní ngüíta-güedé ndátnūhu-güedé n̄u nása cada ñaha-güedě xii-gá.

**Jèsús cǎxi-gá úxúú tnàhá cue téé dacuàha
ñaha xii ñáyiú tnúhu-gá**

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

12Te sátá dúcáⁿ n̄i cuu te ní xica Jèsús cuáháⁿ-gá xití yucu cuendá yacáⁿ cáháⁿ ndihi-gá Tǎtá-gǎ Dútú Ndiöxí, te ni niú ní cáháⁿ ndihi ñaha-gǎ. 13Te sátá n̄i túndaá, te ní cana-gá nchaa cue téé x̄ica cuu ndihi-gá, te ní cǎxi-gá úxúú tnàhá-güedé, te cue téé-áⁿ n̄i xáhaⁿ-gǎ sá díú-güedě cuu-güedé cue téé quíhíⁿ cáháⁿ tnúhu-gá núú ñáyiú. 14Te duha x̄inani ndi ùxúú cue téé-áⁿ. Té Xímú, àdi Pelú chi úú òu-dé, ndihi ñaní-dé té Ndr̄ixí, ndihi té Jàcobó, ndihi té Juàá, ndihi té Lìpé, ndihi té Bartolòmé, 15ndihi té Màteú, ndihi té Mǎxí, ndihi té Jàcobó déhe té Àlfeú, ndihi ingá té Xímú téé ní cundihí cue téé canànistá, 16ndihi té Jùdás ñaní té Jàcobó, ndihi té Jùdás Iscàrioté téé ní sáá nduu n̄i sáha cuendá ñáhá xii Jèsús núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá xii-gá, duha x̄inani cuè téé ní cǎxi Jèsús ní xica cuu ndihi-gá.

Jèsús dánèhé-gá cuéhé víhí ñáyiú

(Mt. 4:23-25)

17Te Jèsús cuánuu-gá yucu núú n̄i sáá-gá-áⁿ, te ní ngava-gá ìⁿ núú ndàá ndihi cue téé x̄ica cuu ndihi-gá, te xíáⁿ n̄i ngúnutn̄í-gá. Te xíáⁿ ndécú dàva-gá cue téé x̄ica cuu ndihi-gá ndihi v̄ai ñáyiú ndètu ñahá-yu xii-gá, te ñáyiú-áⁿ v̄exi-yu nchaa ñuú cáá òistritú Jùdeá, ndihi ñuú Jerusàlén, te ndècu ñáyiú véxi ndàa yuhu lamár yatni ñuú Tírú, ndihi ñuú Sídón. Te nchaa ñáyiú-áⁿ n̄i quexió-yu cuiní-yu cundedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ Jèsús, ndihi cuendá sá cuiní-yu ndúha-yu nchaa cuéhé tnàhá-yu. 18Te tnàhá ñáyiú ȳihí ñaha espíritú cundihí yucu ñávãha. 19Te nchaá-yu cuiní-yu dacàá-yu ndahá-yu tendàhá-yu Jèsús ní cùu cuendá sá n̄i níh̄i-yu tnúhu sá ndècu ndihi-gá tnúhu ndee iní quídé tátna-gá nchaa ñáyiú cùhú.

Cuendá ñáyiú ío váha táhú-xi

(Mt. 5:1-12)

20Te Jèsús ní ndacoto-gá núú cuè téé x̄ica cuu ndihi-gá, te ní xáhaⁿ-gǎ:
—Váha táhú nchaa nchòhó cue ñáyiú ndàhú, chi nduu táhú-ndó cùndecu-ndo núú táxí tnūnī Yǎ Ndiöxí.

21'Váha táhú nchaa nchòhó ñáyiú ío cuìní cundedóho tnúhu Yá Ndiöxí chi ío vii ío váha cuu iní-ndó.

'Váha táhú nchaa nchòhó ñáyiú ndàhyú sá ndìhú iní-ndó, chi sáá nduu te cudíí ìní-ndó nì caa nì quíhíⁿ.

22'Váha táhú nchaa nchòhó ñáyiú na cùu úhú iní ñáhá tnàha ñáyiú-xi, chi sáá nduu te vá dáñá-gă-yu quíhu-ndo vèñúhu, te cúcuèhé ñáhă-yu xii-ndo, te cachí-yu sá ñà díú ñáyiú váha cùu-ndo, te ducaⁿ càda ñahá-yu xii-ndo sã cuèndá yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo. 23'Te òré ducaⁿ na càda ñahá-yu xii-ndo te cudíí víhí-ní ìní-ndó cùndecu-ndo, chi sáá nduu ndùu táhú-ndó sã ïo váha càa ndecu andiú cundecu ndìhi-ndo nduu na nasaá-ndó yàcáⁿ cundecu-ndo, chi diu-ni ducaⁿ nĩ xóo cada ñaha cuè ñaní tnáhă-yu xii cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ní xíndecu ndéé sanaha.

24'Te ndàhú ní cuu nchaa ñáyiú cuica ñà túú sàndáá iní ñáhá xii Yá Ndiöxí, chi vitna ío váha ndècú-yu, dico sáá nduu te nduu ndàhú-yu.

25'Te ndàhú ní cuu tucu nchaa ñáyiú ñá túú tnàhí ná cúmăní xii-xi vitna, chi sáá nduu quìní-yu tnúndòho tnúhu ndàhú.

'Te ndàhú ní cuu nchaa ñáyiú cùdíí iní-xi ndècu ichi cuehé ichi duha vitna, chi sáá nduu te ndàhyú-yu sá ndìhú iní-yu.

26'Te ndàhú ní cuu nchaa ñáyiú na càháⁿ váha dava-gá ñáyiú cuèndá-xi, chi ducaⁿ nĩ xóo cáháⁿ váha-yu cuèndá nchaa cue tée ní xóo dandàhú ñáhá xii ñáyiú ndéé sanaha, chi ní cachí-güedé sá càháⁿ-güedé tnúhu Yá Ndiöxí te ñá ndàá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Cuu iní-ó nchàa ñáyiú cùu úhú iní ñáhá xii-o

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27'Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiú xíndecu-áⁿ:

—Nchaa nchòhó ñáyiú xíndedóho ñaha càchí tnúhu-í xii-ndo sã cúú ìní-ndó ñáyiú cùu úhú iní ñáhá xii-ndo, te cada-ndo sã văha sá cúú-xí-yu cuèi nándi sá ná cáda ñahá-yu xii-ndo. 28'Te cácaⁿ táhú-ndó nũú Yă Ndiöxí cuèndá ñáyiú càháⁿ úhú ñáhá xii-ndo, ndìhi cuèndá ñáyiú tèe ñaha cuéchi neñúú xii-ndo. 29'Te núu ní canihá-yu xii-ndo ìⁿ xito te cuìní tucú-yu canihá-yu, te dañ-ndo na cànihá-yu, àdi núu na quèndeé-yu dóó ndíxí ndòdo-ndo, ndìhi dúhnú-ndó, te dañ-ndo na cànehé-yu quíhíⁿ. 30'Te núu xìcáⁿ-yu ìⁿ sá nándĩhi-yu núú-ndó te cuáñaha-ndo, àdi quèndeé-yu ìⁿ ndachìuⁿ-ndo, te vá nándàcáⁿ-ndó nũ-yu. 31'Te nchaa sá văha cuìní-ndó càda tnaha ñáyiú-ndo, te cada-ndo tnàhá-ndó ndìhí-yu.

32'Chi núu nchòhó ná cùu iní-ndó mèe-ni ñáyiú cùu iní ñáhá xii-ndo, te vá càchí-ndó sã ïo váha quide-ndo, chi tnàhá nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha ducaⁿ xíquidé-yu. 33'Àdi mee-ni ñáyiú quide ñaha sá văha xii-ndo quide váha-ndö-yu, te vá càchí-ndó sã ïo váha quide-ndo, chi tnàhá nchaa

ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha ducaⁿ xíquidé-yu. ³⁴Àdi mee-ni ñáyiú sàni iní-ndó nàcoto ñaha xii-ndo cuañaha-ndo ìiⁿ sá xìcáⁿ-yu núú-ndó, te vá cání ìní-ndó sǎ ìo quìde váha-ndo, chi tnàhá ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha dàsaⁿ nuú-yu ìiⁿ sá néhé vǎha-yu, te ndètu cahnu-ná-yu nacoto ñaha ñáyiú ní sáha nùú-yu-áⁿ. ³⁵Dico nchòhó xíní ñùhu-xi cuu iní-ndó ñáyiú cùu úhú iní ñáhá xii-ndo, te cada-ndo sǎ vǎha sá cúú-xí-yu, te cuañaha nùu-ndo ìiⁿ sá ná ndǐhi-yu te núu xìcáⁿ-yu núú-ndó, te vá cúndètu-ndo nacoto ñahá-yu xii-ndo. Te ducaⁿ te ío-gá cuéhé ñhí-ndó cùndecu ndihi-ndo, te cuu ndisa-ndo dèhe Dútú Ndiòxí, chi ío càhnu iní-gá sá cúú-xí nchàa ñáyiú ñá túú ndàcáⁿ táhú nǔú-gǎ cuèndá nchaa sá vǎha quìde-gá, ndihi sá cúú-xí nchàa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha. ³⁶Te cunduu càhnu iní nchòhó tucu dàtná càhnu iní Tǎtá-ó Dǔtú Ndiòxí.

Vá càháⁿ cuèhé-ó cuèndá tnàha ñáyiú-o

(Mt. 7:1-5)

³⁷Te vá càháⁿ cuèhé-ndó cuèndá sá quíde tnàha ñáyiú-ndo, te ducaⁿ te Yá Ndiòxí ñá túú nà tnúhu cúñaha-gǎ xii-ndo. Te vá cǔñaha-ndo xii ñáyiú sá quǐhíⁿ-yu ìiⁿ xichi núú ùhú núú ndàhú ndohó-yu cuèndá nchaa sá ñà túú vǎha quìde-yu, te ducaⁿ te Yá Ndiòxí vá cǔñaha-gǎ xii-ndo sǎ tnàhá-ndó quǐhíⁿ-ndó ìiⁿ xichi núú ùhú núú ndàhú ndoho-ndo. Te chí cádá càhnu iní nchaa sá quídě-yu, te ducaⁿ te Yá Ndiòxí cada càhnu iní ñáhá-gǎ xii-ndo tùcu. ³⁸Te chí cuañaha xii ñáyiú núu ná cúú sǎ xíní ñùhú-yu, te dàtná chitu ìiⁿ yicá súúní xidó coyo-ná, ducaⁿ tàxi Yá Ndiòxí xii-ndo. Te nánicuáa na càda-ndo cada váha-ndo sǎ cúú-xí tnàha ñáyiú-ndo, te ñiu-ni ducaⁿ càda ñaha Yá Ndiòxí xii-ndo —càchí Jèsús xǎhaⁿ-gǎ xíí-yu.

³⁹Te dàtnùní ní cani-gá ìiⁿ cuèndú núú-yu nàcuáa tecú tnùní-yu tnúhu-gá, te xǎhaⁿ-gǎ:

—Ìiⁿ tée cuàá chi ñá ndácú-dě cuita nehe-dé íngá tée cuàá, chi núu ducaⁿ na càda-güedé te ndi ndùú-güedé ngaunihnu-güedé déhva. ⁴⁰Te ni ìiⁿ landú yíhí scuèlá ñá túú cùnuu-gá-güexi dàcúxí mèstrú-güexi, te ndéé nǔu na cùtúha váha-güexi, te dàtnùní nùtnahá-güexi tée dǎnehé ñáhá xii-güexi.

⁴¹Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ nchàa cuéchi quìde ñáyiú cùu-xi datná ìiⁿ mihi líhli. ¿Te ná cuèndá ndéhé-ndó ìiⁿ sá ñà túú vǎha quìde tnaha ñáyiú-ndo, te mee-ndo vìhi-gá quíde-ndó-í? Te sá dúcáⁿ quìde-ndo te cada iní-ndó sǎ ndéhé-ndó dàtná ìiⁿ mihi líhli ñùhu núú tnàha ñáyiú-ndo, te mee-ndo ñùhu ìiⁿ mihi cahnu-gá núú-ndó. ⁴²Te núu na nàcanu ichi-ndo tnaha ñáyiú-ndo cuèndá sá ñà túú quìde váha-yu ndècú-yu te mee-ndo vìhi-gá quíde-ndó ñá, te cada iní-ndó sǎ xǎhaⁿ-ndo xíí-yu sá nátava-ndo mihi líhli ñùhu núú-yu, te mihi càhnu ñuhu núú méé-ndó ñà túú quìde

cuendá-ndó. iTe sá dúcáⁿ quide-ndo te ío dándahú-ndó mèe-ndo sá quidé ndää-ndó te ñá ndää sá quidé ndää-ndó! Te xini ñuhu-xi díhna-gá dañ-ndo nchaa sá ñà túú vâha quide-ndo, te dâtnùní ducaⁿ te cutnùní váha iní-ndó nâcuáa nacanu ichi-ndo tnâha ñáyi-ndo.

Ndi dííⁿ núú yutnu xini-ó ñá yutnu cùu-xi cuendá sá sâvidí-xi

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43^oTe ñá túú ñi ñiⁿ yutnu váha te quiní-ó cùuⁿ sâvidí sá ñà túú vâha, te ñi ñiⁿ yutnu sá ñà túú vâha, te quiní-ó cùuⁿ sâvidí váha, chi mee-ni sâvidí sá ñà túú vâha cùuⁿ. 44^oTe ndi dííⁿ núú yutnu xini-ó ñá yutnu cùu-xi cuendá sá sâvidí-xi, chi ñá túú xini-ó cùuⁿ ngúxí ñiⁿ tnu ñu, te ñi ñà túú xini-ó cùuⁿ ndéhé yoho yâha stilé díquí ñiⁿ yoho yâha cutexínu. 45^oTe nchaa ñáyi-ndo váha iní-xi càháⁿ-yu tnúhu váha, chi ñi-ndi tnúhu váha tnâhí-áⁿ ñúhú ñi-ndi, te nchaa ñáyi-ndo ñá túú vâha iní-xi càháⁿ cuèhé-yu, chi ñi-ndi tnúhu cuèhé tnâhí-áⁿ ñúhú ñi-ndi, chi nchaa sá ñúhú ñi-ndi te xíáⁿ càháⁿ-yu.

Ñiⁿ vehe ndècu cimientú-xi ndihi ñiⁿ vehe ñá túú cìmientú-xi

(Mt. 7:24-27)

46°¿Te ná cuendá càchí-ndó sâ yúhú cùu-í Yaá cúú Xitohó-ndó te ñá túú quide-ndo nchaa nacuaa càháⁿ-í-i? 47^oTe na càchí tnúhu-í xii-ndo cuendá ñáyi-ndo tûha ñaha xii-í, chi ñáyi-ndo-áⁿ sâcúndedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-í te tní-yu. 48^oTe ñáyi-ndo-áⁿ cúú-yu dâtná ñiⁿ téé ní dâcáá ñiⁿ vehe, chi téé-áⁿ díhna-gá ní xete-dé ndéé ní tnâhá-dé yúú cáxíⁿ te dâtnùní ní tava-dé cimientú-xi, te òré ní cuuⁿ dáú, te ní ndee ndute ñuhu, te ní ndacáⁿ-xi ndéé núú cáá vèhe-áⁿ, dico ñá túú ní ndâcu-xi cuido-xi, te ducaⁿ chi téé ní dâcáá vèhe-áⁿ ní tava-dé cimientú-xi núú yúú cáxíⁿ. Duha sâtnahá-xi cùu nchaa ñáyi-ndo sâcúndedóho tnúhu càháⁿ-í te tní-yu. 49^oTe ñáyi-ndo sâcúndedóho tnúhu càháⁿ-í te ñá túú tní-yu, ñáyi-ndo-áⁿ cúú-yu dâtná ñiⁿ téé ní dâcáá ñiⁿ vehe, te ñá túú ní tava-dé cimientú-xi, te òré ní cuuⁿ dáú, te ní ndee ndute ñuhu, te ní ndacáⁿ-xi ndéé núú cáá vèhe-áⁿ, te íi-ndi ní xido-xi vehe-áⁿ cuendá sá ñà túú ní quène cimientú-xi. Duha sâtnahá-xi cùu nchaa ñáyi-ndo sâcúndedóho tnúhu-í te ñá túú cuini-yu tní-yu —câchí-gá xâhaⁿ-gâ xíí-yu.

Jèsús quidé tâtna-gá ñiⁿ téé xinu cuechi núú ñiⁿ téé cùu capitáⁿ

(Mt. 8:5-13)

7 1^oTe sâta ní yâha ní cáháⁿ Jèsús ndihi ñáyi-ndo, te cuáháⁿ-gá ñuú Capèrnaúm. 2^oTe yâcáⁿ ndécú ñiⁿ téé cùu capitáⁿ, te cùhú ñiⁿ téé xinu cuechi núú-dé téé ío-gá cúú ñi-ndi, te sa ndècu-nâ-dé sá cùú-dé. 3^oTe òré ní níhí téé cùu capitáⁿ-áⁿ tnúhu cuendá Jèsús, te ní tendaha-dé ñiⁿ úú cue téé cùu sacuéhé núú ñáyi-ndo isrâél cuáháⁿ-güedé cáháⁿ ndâhú-güedé núú-gâ ñuú

vá cùndèè iní-gá quíhíⁿ-gá cada tátna-gá téè xìnu cuechi núú-dě-áⁿ. ⁴Te ní quexìo-güedé núú ndécú Jèsús, te ní ngüíta-güedé càháⁿ ndàhú víhí-güedé núú-gă, te xăhaⁿ-güedě:

—Tée cùu capitáⁿ ní cachí-dé véxi-ndí nũu vá cùndèè iní-n quíhíⁿ-n càda tátna-n ìⁿ téè xìnu cuechi núú-dě chi cùhú-dé, te tàú ndisa-n càda-n nacuáa càháⁿ capitáⁿ-áⁿ, ⁵chi téè-ăⁿ ío cùu iní ñáhá-dě xii nchaa nchúhú ñáyiú isràél te ñiu-dé ní táúchíúⁿ-dě ní sáá veñúhu-ndí —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶Te sátá dúcáⁿ te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihi-güedé, te òré tá cùyatni-gá vehe núú ndécú tée cùhú-áⁿ cuáháⁿ, te téè cùu capitáⁿ-áⁿ ñí xăhaⁿ-dě xii ìⁿ ũú cue téè càháⁿ ndihi-dé:

—Quíhíⁿ-ndó cũñaha-ndo xii Yaá cúú Mèstrú sá càchí-í sá ñà túú ñă cani iní-gá, chi ñà túú tàú-í sá quíhu-gá ndéé xití vehe-í, ⁷chi ñí sá cùnú ndúcú mèe-í-gá ñà túú ní cùyí-í. Núu xíăⁿ cúñaha-ndo xii-gá sá ná càháⁿ-ni-gá sá ndũha téè xìnu cuechi núú-í-a te ndúha-dé. ⁸Chi yúhú ndécú cuè téè tàxi tnuní ñáhá xii-í, te ducaⁿ yũhú tucu ndècu cue sandadú táxi tnuní-í. Te òré xăhaⁿ-í xii ìⁿ-dé quíhíⁿ-dé ìⁿ chiuⁿ te cuáháⁿ-dé, te òré xăhaⁿ-í xii ingá-dé quixi-dé te véxi-dé, te òré xăhaⁿ-í xii téè xìnu cuechi núú-í cada-dé ìⁿ chiuⁿ te quède-dé. Duha càchí-í cúñaha-ndo xii-gá —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii cue téè càháⁿ ndihi-dé-áⁿ.

⁹Te sátá dúcáⁿ ñí xăhaⁿ-güedě xii Jèsús, te ní cuñúhu-gá nchaa tnúhu ní cáháⁿ téè cùu capitáⁿ-áⁿ, te ní nchócótó-gă núú nchàa ñáyiú nchìcúⁿ ñáhá xii-gá cuáháⁿ, te ní xăhaⁿ-gă:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să vătá quíní-gá-í ñí ìⁿ ñáyiú isràél, ñáyiú ío váha sàndáá iní-xi Yá Ndiöxí dàtná sàndáá iní ñáhá tée-ăⁿ xii-gá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-yu.

¹⁰Te òré ní ndexìo cue téè nèhe tnúhu-áⁿ ñí sáháⁿ núú Jèsús, te sa ní ndúha téè cùhú-áⁿ.

Jèsús dándòto-gá déhe ìⁿ ñaha quèé

¹¹Te sátá dúcáⁿ ñí cuu te ní xica Jèsús cuáháⁿ-gá ìⁿ ñuú nání Nàín, ndihi cue téè xica cuu ndihi-gá, ndihi vài ñáyiú. ¹²Te òré ní sáá-gá yuhu ñuú-áⁿ, te ní xiní-gá nchídó-güedě ìⁿ ndíyi cuáháⁿ chindúxi ñaha-güedě, te ndíyi-áⁿ cúú dèhe ìⁿ ñaha quèé, te ìⁿ ñí ducaⁿ-ni déhe-aⁿ ndècu ñí cuu te ní xíhí-dé. Te ío cuéhé ñáyiú cuáháⁿ chindúxi ñaha. ¹³Te òré ní xiní ñáhá Jèsús xii-aⁿ ndàhyú-aⁿ te ní cundàhú iní ñáhá-gă, te ní xăhaⁿ-gă:

—Vá ndàhyú-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-aⁿ.

¹⁴Te ní dáyátní-gă cajú ñúhú ndíyi-áⁿ te ní dácàá-gá ndaha-gá te ní tendaha-gă cajú-áⁿ, te ní ngüíñí cue téè nchìdo ñaha-áⁿ. Te ní xăhaⁿ-gă xii ndíyi-áⁿ:

—Tée cuechi, yúhú cächí-í sá ndácõo-n —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii ndíyi-áⁿ.
15Te tée ní xíhí-áⁿ nǐ nucúnucóo-dé te ní ngúíta-dé cǎháⁿ-dé, te Jèsús ní nacúaha cuendá ñáhá-gă xii-dé ndaha năná-dě. **16**Te sá dúcáⁿ nǐ quide Jèsús ní xiní-yu te ío ní yùhú-yu, te ní xítñàhá-yu:

—Ío cǎhnu cuu Yá Ndiõxí chi ìⁿ tée cǎháⁿ tnúhu-gá ní quexìo núú ndécú-ó —cächí-yu xítñàhá-yu.

Te ní xítñàha tucú-yu:

—Yá Ndiõxí véxi-gá chindee ñàha-gá xii nchaa nchoo ñăyiu cùu cuendá-gá —cächí-yu xítñàhá-yu.

17Te nchaa ñuú distrítú Jùdeá, ndìhi dava-gá ñuú ní níhǐ-yu tnúhu nàcuáa ní quide Jèsús.

Cue tée ní tendaha té Juàá cuáháⁿ núú ndécú Jèsús

(Mt. 11:2-19)

18Te cue tée xica cuu ndìhi té Juàá ní xáhaⁿ-güedě xii-dé nchaa sá nǐ quide-gá, núú ní cana-dé úú tnàhá-güedé **19**cuendá cúñaha-dě quíhǐⁿ-güedé nducu tnúhu-güedé núú Jèsús, te núú sá díú-gă cúú-gă Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndiõxí véxi ñuyúú-a àdi sá cúndètu nahi-ni-güedé mei Yàá-áⁿ. **20**Te òré ní quexìo cue tée ní tendaha tě Juàá núú ndécú Jèsús, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Té Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñăyiu ní tendaha ñàha-dé xii-ndí véxi-ndí cǎcáⁿ tnúhú-ndǐ núú-n, núú sá díú-n cùu Crístú Yaá quixi ñuyúú-a, àdi sá cúndètu-ndí mei Crístú cächí-dé —cächí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

21Te mei òré ní quexìo-güedé-áⁿ nǐ quide tátna Jèsús vǎi ñăyiu cùhú, te davá-yu cǎhú víhí tnàhá-yu, te ndí dííⁿ ndí dííⁿ nǔú cuèhé tnàhá-yu ìⁿ ìíⁿ-yu, te cue ñăyiu yìhi ñaha espíritú cúndìhi yucu ñávăha ní queñuhu-gá espíritú-áⁿ yiqui cùñú-yu, te ío vǎi ñăyiu cuàá ní nacaáⁿ-gá núú-yu. **22**Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí cuánùhú te cani-ndo cuendú núú tě Juàá nchaa sá nǐ xiní-ndó quide-í, ndìhi nchaa nàcuáa ndùu tnúhu ní cǎháⁿ-í ní xíndedóho-ndo. Te cúñaha-ndo xii-dé sá quidé tǎtna-í núú cuè ñăyiu cuàá, te quide tátna-í cue ñăyiu yacua, ndìhi cue ñăyiu tnàhá cuèhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-yu, ndìhi cue ñăyiu doho, nchaa ñăyiu-áⁿ quide tátna-í te ndúha-yu, te ndéé cue ñăyiu sa ní xíhí dándòto-í cúñaha-ndo xii-dé, te cúñaha tùcu-ndo xii-dé sá ndécuu-í dánèhé-í nchaa ñăyiu ndàhú tnúhu sá sánú ìchi ñaha xíí-yu nàcuáa naníhí tàhú-yu. **23**Te cúñaha tùcu-ndo xii-dé sá ìo váha táhú nchaa ñăyiu ñá túú quide sáá iní nchaa tnúhu cǎháⁿ-í, duha cúñaha-ndo xii-dé —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

24Te sátá nǐ yáha-güedé cuánuhú-güedé, te ní ngúíta Jèsús ní cǎháⁿ-gá núú ñăyiu cuendá té Juàá, te xăhaⁿ-gă xíí-yu:

—Nchòhó ní sándéhé-ndó ìíⁿ téé ndècu xití yucu, te téé-áⁿ ñà túú sàni ìíⁿ sani úú iní-dé, chi ñà túú quide-dé dàtná quidé nchàa ité náhnú cuáháⁿ-xi duha cuáháⁿ-xi dàcáⁿ òré quéné tǎchí. **25**Te ni ñà túú ní sándéhé-ndó ìíⁿ téé nìhnu dóó vǎha dóó vii càa. Te nchòhó xìní-ndó sǎ ñǎyiu sàcuíhnu dóó vǎha dóó vii càa ñà túú ñà cúmǎní xií-yu, te nchaa ñáyiu-áⁿ ndécǔ-yu vehe cue téé cùnūu yìndaha ñaha xii ñáyiu. **26**Dico nchòhó chi ní sándéhé-ndó ìíⁿ téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí. Te ndáá sá dǐú tée càháⁿ tnúhu-gá cúú-dě dico cùnūu-gá-dé dàcúúxí dàva-gá cue téé càháⁿ tnúhu-gá. **27**Te diu cuèndá té Juàá-áⁿ càháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí nàcuáa ní xáhaⁿ-gǎ xii Crìstú, te duha ní xáhaⁿ-gǎ:

Tendaha-ǎ ìíⁿ téé càháⁿ tnúhu-í codonūu-dé núú-n cuèndá dàtúha-dé ñáyiu cuèndá quíndáá iní-yu tnúhu-n.

Duha ní xáhaⁿ-gǎ, te ducaⁿ ñí ngódó tnùní núú tütú-gá. **28**Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ nì ìíⁿ cue téé ñuyíú-a ñà túú cùnūu-güedé dàtná cùnūu té Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiu. Te nchaa ñáyiu sa ta ndǐhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí vitna cuáháⁿ cùnūu-gá-ni tucú-yu dàcúúxí tǎ Juàá cuèi cùú-yu ñáyiu ñà túú cùnūu dacúúxí dàva-gá ñáyiu yìndaha-gá —càchí Jèsús xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

29Te sá dúcáⁿ ñí càháⁿ Jèsús, núu nchaa ñáyiu ní dácúándute té Juàá ní cachí-yu sá ìo váha quide Yá Ndiöxí, te diu-ni ducaⁿ ñí càháⁿ cue téé cuihna ìní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyiu cuèndá impuèstú, cue téé ní dácúándute-dé. **30**Dico cue téé cùu fariséú, ndìhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, cue téé ñà túú ní dàcuandute té Juàá ñà túú ní tnàhá iní-güedé cada-güedé nchaa sá vǎha cuìní Yǎ Ndiöxí. **31**Te Xítóhó Jesucrìstú ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa sǎtnahá-xi cùu ñáyiu ndècu vitna. **32**Chi ñáyiu-áⁿ cúú-yu dàtná cue landú sácõo núú yǎhu dàdiqui-güexi te níhi càháⁿ-güexi, te xǐtnàha-güexi: “Ní tíú-ndí yaá ndìhi vǐlu te ñà túú ní cuìní-ndó càta-ndo. Te ío yica ìní ní xita yuhu-ndǐ te ñà túú ní ndǎhyú-ndó”, càchí-güexi xǐtnàha-güexi. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu ñáyiu ndècu vitna. **33**Te té Juàá téé ní xóo dacuandute ñaha xii ñáyiu ío ndàhú ní xóo caxi-dé, te ni ñà túú ní xóo coho-dé ndudí ndéhé yoho yàha stilé sá sà ní nduu-xi ndidí, te ní cachí-ndó sǎ ñí xíndecu ndìhi-dé espíritú cùndìhi yucu ñávǎha. **34**Te sátá ñí quexìo yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, te xèxi-í xìhi-í ndécù-í te càchí-ndó sǎ cúú-í téé xèxi vihi te xìhi vihi-í. Te càchí tucu-ndo sǎ cúú-í téé xìca cuu ndìhi cue téé cuihna ìní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyiu cuèndá impuèstú, ndìhi nchaa dàva-gá cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha, duha càchí-ndó. **35**Te ñáyiu ní tnàhá tnúhu ndìhi Yá Ndiöxí, ñáyiu-áⁿ quídě-yu nàcuáa cutnùní sá méé-gǎ ío ndècu ndìhi-gá sá xìní tnùní-gá —càchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Jèsús ndécú-gă vehe ìⁿ tée cùu fariséú tée nàni Xímú

36Te ìⁿ tée cùu fariséú ní cáháⁿ-dé Jèsús vehe-dé caxi-gá, te òré ní quexìo-gá te cuánguìhu-gá mèsá. 37Te xíáⁿ núcõo-gá ní sáá ìⁿ ñadìhí te ñu-ni ñaha ñuú-áⁿ cúú-áⁿ, te ndècu-aⁿ ichi díí ìní, te sá nǐ níhí-aⁿ tnúhu sá cuängaxi Jèsús vehe tée cùu fariséú-áⁿ, núu nèhe-aⁿ ìⁿ yoó chitu àcití sàháⁿ tnámí.

38Te ní ngóo-aⁿ ìⁿ xio dǐñi Jesús, te ní ngúíta-aⁿ ndàhyú-aⁿ te ndìhi ndute núú-aⁿ ní naquete-aⁿ sàhá-gă. Te dǎtnùnì ní nadayìchí-aⁿ ndìhi idi díquí-aⁿ, te ní teyuhu-aⁿ sàhá-gă, te ní chihi ñaha-aⁿ àcití sàháⁿ tnámí-ǎⁿ. 39Te sá dúcáⁿ nǐ quide-aⁿ ní xiní tée cùu fariséú tée ní cáháⁿ ñáhá xii-gá-áⁿ nǔu ní sani iní-dé: “Te núu dícó ndisa tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí cúú tée-a ña, te sa cutnùnì iní-dé yoo cùu ñaha tnándeé ñáhá xii-dé, àdi ná ñáyiú cùu-aⁿ, te dícó ìⁿ ñaha ndècu ichi díí ìní cúú-áⁿ”, duha ní sani iní-dé. 40Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Xímú, ndècu ìⁿ tnúhu cachí tnúhu-í xii-n —càchí-gá xàhaⁿ-gă xii-dé.

Te tée cùu fariséú-áⁿ xàhaⁿ-dǎ xii-gá:

—Cachí tnúhu, Mèstrú —càchí-dé xàhaⁿ-dǎ xii-gá.

41Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Ní xíndecu ìⁿ tée ní xóo dasaⁿ nùu díhúⁿ, te ní xítaú úú tnàhá-güedé núú-dǎ. Te ìⁿ-dé ní sàha-dé úhúⁿ ciendú díhúⁿ denàriú, te ìngá-dé ní sàha-dé údico úxí. 42Te ñá ní níhí-güedǎ nacháhu-güedé núú-dǎ, te tée ní sánùu ñaha-áⁿ nǐ quide càhnu iní-dé ndi ndùú-güedé. Te vitna cachí-õ tucu te núu nděda càa-güedé cúú ìní ñáhá-gă-güedé xii-dé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

43Te ní xáhaⁿ tǎ Xímú-áⁿ:

—Sànùu sá tée tàú vài-gá díhúⁿ òo-gá cúú ìní-dé tée ní sánùu ñaha díhúⁿ-ǎⁿ —càchí-dé xàhaⁿ-dǎ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Sá ndàá càháⁿ-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

44-46Te Jèsús ní ndacoto-gá núú ñadìhí-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii té Xímú-áⁿ:

—¿Ndèhe-n nacuáa quide ñadìhí-a ñǎ? Chi cuánguìhu-í vehe-n, dico ñá túú ní tàxi-n ndute ndoo sàhá-í, te ni ñà túú ní tǎyuhu ñaha-n, te ni ñà túú ní chìhi-n acití díquí-í, dico ñadìhí-a ní naquete-aⁿ ndìhi ndute núú-aⁿ sàhá-í, te ní nadayìchí-aⁿ ndìhi idi díquí-aⁿ, te nuu núu teyuhu-aⁿ sàhá-í, te ní chihi-aⁿ acití sàháⁿ tnámí sàhá-í. 47Te na càchí tnúhu-í xii-n sǎ òo cùu iní ñáhá-áⁿ xii-í, te núu xǎⁿ cútnùnì iní-ó sǎ cuèi ío vài sá cuèhé sá dúhá nǐ quide-aⁿ, dico Yá Ndiõxí sa ní quide càhnu iní ñáhá-gă xii-aⁿ. Chi Yá Ndiõxí quidé càhnu iní-gá ñáyiú cuèi vài àdi sacú cuéchi-yu, te núu sacú cuéchi-yu te sacú cúú ìní ñáhá-yu xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

48Te ní xáhaⁿ-gă xii ñadìhí-áⁿ:

—Sa ní quide càhnu iní-í nchaa cuéchi-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

49Te cue tée xǎnucóo ndìhi-gá xǎtnàha-güedé:

—¿Ná tée cùu tée-a núu nándi sá quídé-dě, te ndéé nchaa yícá cuěchi ñáyiú quide cahnu iní-dé-i? —càchí-güedé xítñaha-güedé.

⁵⁰Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá xii ñadìhí-áⁿ:

—Sa ní cácu nihnu-n nùú ùhú núú ndàhú vitna chi ní sándáá iní ñáhá-n xii-í, te vitna cuanùhú te ñá túú-gă ná cani iní-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

Ñáyiú dìhí ní chindee ñàha xii Jesús

8 ¹Te sátá dúcáⁿ ñi cuu te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá titní víhí ñùú náhnú, ndìhi ñuú líhli dānehé-gá ñáyiú nācuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu. Te cuáháⁿ ndìhi-gá ndi ùxúú tnàhá cue tée xica cuu ndìhi-gá, ²ndìhi ñiⁿ úú ñáyiú dìhí ní quide tátna-gá ní xíhi ñaha espíritú cündìhi yucu ñávāha, ndìhi ñáyiú tnàhá dava-gá cuéhé ùhú ní cùu. Te xíaⁿ tnàhá tucu ñiⁿ ñaha nāni Mariá Magdalēná, te ñaha-áⁿ ñi xíhi ñaha ùsá espíritú cündìhi yucu ñávāha xii-aⁿ ni cùu, te ní quee ñaha-xi. ³Te tnàhá ñiⁿ ñaha nāni Juáná ñadìhí ñiⁿ tée nāni Chúza tée ní cunuu ñi xinu cuechi vèhe té Hèrodés, ndìhi ingá ñaha nāni Susaná nchaa ñáyiú-áⁿ ñi chindee ñáhá-yu xii-gá ndìhi nchaa sá ndécú ndìhí-yu, te diu-ni ducaⁿ ñi quide vāi-gá tucu ñáyiú nchìcúⁿ ñáhá xii-gá cuáháⁿ.

Nācuáa quide tée cuángacáⁿ triú

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴Te ío vāi ñáyiú ndaa ñuú ní tacá-yu núú ndécú Jèsús, te ní ngüíta-gá ní cani-gá ñiⁿ cuendú núú-yu cuendá tecú tnùnì-yu tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gă xií-yu:

⁵—Ñiⁿ tée cuángacáⁿ-dé triú. Te òré ní ngüíta-dé dāngoyo-dé triú-áⁿ te dava ní quene ndava ní ngava ndéé ichi, te ní xénihnu ñáyiú, te ní xini tílaá te ní nadatācá-güedi. ⁶Te dava ní ngava ñuhu yadi nùú yíhí vèhi yúú, te ní xinu-xi dico núú sàcú-ni nduu te ní yíchí-xi, chi ñá túú cōhyo yèhi. ⁷Te dava ní ngava núú yúcú ndíquíⁿ tnu ññu, te ñiⁿnuu-ni ñi xinu-xi ndìhi tnu ññu-áⁿ, te tnu ññu-áⁿ ñi dānāá-xí nchāa triú sá ñi xinu-áⁿ. ⁸Dico dava triú-áⁿ ñi ngava-xi núú ndécú ñuhu cocoⁿ, te xíaⁿ ní xinu-xi te ní sahnu-xi, te ío vāha ní cuu, chi núú ñiⁿ-ní triú te ní nguíhi yoco-xi ñiⁿ ciendú triú-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Te níhi ní cáháⁿ-gá ní xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

—Nchaa nchòhó ñáyiú ní xíndedóho tnúhu ní cáháⁿ-í-a, te ío vāha chí cuāha cuendá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Nācuáa quèe-xi tnúhu ní cáháⁿ Jèsús

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹Te cue tée xica cuu ndìhi Jesús ní xícáⁿ tnúhú-güedě núú-gă ñuú nása quèe-xi cuendú ní cani-gá núú ñáyiú. ¹⁰Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó chi sa càchí tnúhu Yá Ndiöxí xii-ndo ìíⁿ sá vǎtá quìní-gá-ndó, chi càchí tnúhu-gá nàcuáa cada-gá ndíhu ndaha-gǎ ñáyíu, dico dava-gá ñáyíu càni-í mee-ni cuèndú núú-yu, chi cuèi na quìní-yu nchaa nàcuáa cuu dico nì vá cútnùní iní-yu ná cuèndá ducaⁿ cùu, àdi cuèi na cùndedóho-yu dico nì vá tècú tnùní-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

**Jèsús càháⁿ-gá nàcuáa quèe-xi tnúhu cuèndá
tée cuángacáⁿ tríú**

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11Te xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Duha quèe-xi cuèndú ní cani-í núú-ndó, chi tríú ní sacáⁿ tée-áⁿ cúú-xí dàtná tnúhu Yá Ndiöxí. **12**Te tríú sá ñǎ quene ndava ní ngava ndéé ichi-áⁿ, xíǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyíu ní quée iní-xi tnúhu Yá Ndiöxí, dico sácuíhná cuǎháⁿ-xi xòcani-xi tnúhu-gá iní-yu cuèndá sá vǎ quìndáá iní-yu, te vá nánihí tàhú-yu. **13**Te tríú sá ñǎ ngava ñuhu yadi núú yíhí vìhi yúú, xíǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyíu ní xíndedóho tnúhu Yá Ndiöxí te díí ìní ní tnií-yu tnúhu-gá, dico òré ná dàcaháⁿ ñáhá yùcu ñávǎha xíí-yu nándi cadá-yu, te dàña nihnú-yu tnúhu-gá chi ñǎ nihí ndéé-yu canchicúⁿ nihnú-yu nàcuáa càháⁿ tnúhu-gá. **14**Te tríú sá ñǎ ngava núú yúcu ndǐquíⁿ tnu ìñu-áⁿ, xíǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyíu ní tecú dóho-xi tnúhu Yá Ndiöxí, dico cuèé cuèé ní nacuanaá-yu tnúhu-gá, chi cuèndá mee-ni sǎ cúú-xí mèé-yu ñùhu iní-yu, ndíhi cuèndá sá ìo sàni iní-yu cuu cuicá-yu, ndíhi cuèndá sá ìo cùdíí iní-yu nchaa sá ìo ñuyíú-a núú xíǎⁿ àúⁿ ñǎ cuu ní xíndedóho-yu tnúhu-gá. **15**Dico tríú sá ñǎ ngava núú ndécú ñùhu cocoⁿ, xíǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyíu váha iní-xi ní xíndedóho tnúhu Yá Ndiöxí chi ñǎ túú dàña nihnú-yu, te ni yùhu ni iní-yu quidé-yu nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu-gá.

Nàcuáa quidé-yu iti

(Mr. 4:21-25)

16Te ñǎ túú nì ìíⁿ ñáyíu tènñuhú-yu ìíⁿ iti te dàdáhu-yu, àdi chiváha-yu ìíⁿ caha càamá, chi tàxi ndecú-yu núú ñínu cuèndá cutnùní núú nchàa ñáyíu ndècu vehe. **17**Te ni ìíⁿ tnúhu sá ñǎ tècú tnùní ñáyíu vitna vá càchí-ó sǎ vǎ tècú tnùní-yu chi dacuèi sá tècú tnùní-yu, te ni ìíⁿ tnúhu sá càchí-ó cùu yuhu vitna vá cúú yùhu chi dacuítíí sǎ quée tǔu-xi núú ñáyíu.

18Te chí cùndedóho váha tnúhu na càháⁿ-í-a. Nchaa ñáyíu sàndáá iní ñáhá xìi Yá Ndiöxí ío-gá cuita quìndáá-gá iní ñáhǎ-yu xii-gá quíhíⁿ, te nchaa ñáyíu ñǎ túú sàndáá iní ñáhá xìi-gá uuⁿ-gá cuita cuu sàá-gá iní-yu núú-gǎ quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Cue ñaní Jèsús ndihi náná-gă

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19Te ní quexìo náná Jèsús ndihi cue ñaní-gă vehe núú ndécú-gă, te ñá ndácũ-yu cáháⁿ ndihi ñàhá-yu xii-gă chi ío cuéhé ñăyiu ndècu núú ndécú-gă. 20Te ìⁿ ñăyiu xĩndecu-áⁿ nĩ dáyăha-yu tnúhu núú-gă, te xăhăⁿ-yu:

—Ní quexìo náná-n ndihi cue ñaní-n xĩnutnĩ-yu quehé, te cuíní-yu cáháⁿ ndihi ñàhá-yu xii-n —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-gă.

21Te ní xáhaⁿ-gă:

—Nchaa ñăyiu sàcúndedóho tnúhu Yá Ndiõxí te quidé-yu nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu-gă, ñăyiu-áⁿ cúũ-yu dàtná nănà-í ndihi dàtná cue ñaní-í —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii ñăyiu ní dáyăha tnúhu núú-gă-áⁿ.

Jèsús nganí-gă táchí ndihi ndute làgúná

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22Te ìⁿ nduu ní quée Jèsús bàrcú ndihi cue téé xica cuu ndihi-gă, te ní xáhaⁿ-gă:

—Chí ná quèhíⁿ-ó ndàa ingá xio yuhu làgúná —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te cuáháⁿ-güedé ndihi-gă. 23Te nini ñùhu barcú ichi cuáháⁿ-xi núú ndute ní xídí Jèsús. Te ní ngüíta-xi níhi vìhi quene táchí te ta nàdachitú-xi ndute xití bàrcú-áⁿ cuáháⁿ, te sa cuíní-nă-xi quée naa bàrcú-áⁿ xití ndute ni cùu. 24Te ní sáháⁿ-güedé núú cáá Jèsús xídí-gă, te ní xáhaⁿ-güedé xii-gă:

—ìMèstrú, ndiquíú ìní chi tà quée naa-o cuáháⁿ! —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gă.

Te Jèsús ní ndiquíú ìní-gă te ní ndacóo-gă te ní tenàá-gă táchí-ăⁿ ndihi ndute làgúná-áⁿ, te ní ngüíñí-ni táchí-ăⁿ te ní nucúndecu nahi-nă ndute làgúná-áⁿ. 25Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Náa ñá túú sàndáá ìní ñàhá ndìsa-ndo xii-í ăⁿ? —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní cuñúhu-güedé sá dúcáⁿ nĩ quide-gă ní xiní-güedé, te ní yùhú-güedé, te ní xítñàha-güedé:

—¿Te ná téé cùu téé-a núu ní cáháⁿ-ni-dé te ní ngüíñí táchí te ní nucúndecu nahi-ni ndute làgúná-a-í? —càchí-güedé xítñàha-güedé.

Tée yìhi ñaha cue espíritú cúndìhi yucu ñávăha

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26Te ní sáá-gă ndihi-güedé yucu cue téé ñúú Gàdará, te yìhi ndáá-ni ndàa ingá xio làgúná-áⁿ cáá òstrítú Galileá. 27Te òré ní quene Jèsús xití

bàrcú te ní dáyátní ñàha ìíⁿ téé ñuú-áⁿ xii-gá, te yìhi ñaha titní espíritú cùndìhi yucu ñávàha xii-dé. Te ní cunaha ñà túú-gă sácũhnu-dé dóó-dě, te ni ñà túú-gă sácũndecu-dé vehe-dé, chi da nchaa núú yíndũxi ndíyi quide vehe-dé. **28**Te òré ní xiní-dé Jèsús te ní ngüíñí xítí-dě núú-gă, te cue espíritú yíhí ñàha xii-dé-áⁿ ñí quide-xi níhi ní cáháⁿ-dé, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—¿Ná cuendá véxi-ò Jèsús Déhe Dútú Ndiöxí sàdí-n ìchi-í-i? Te càháⁿ ndàhú-í núú-n sã và dándòho ñaha-n xii-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

29Te ducaⁿ ñí cáháⁿ-dé cuendá sá Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii nchaa espíritú cùndìhi yucu ñávàha yìhi ñaha sá ná quèe ñaha-xi xii-dé. Te nchaa xiãⁿ ní xóo dacàháⁿ-xi iní-dé nándi sá ñí xóo cada-dé ñũu ní xóo dacùtu ñaha-güedé cadená xii-dé cuendá sá ñà túú-gă ná cada-dé, te ní xóo cundee ñáhá-güedě, dico cuèi ducaⁿ dico ní xóo dandàva-ni-dé cadená, te cue espíritú cùndìhi yucu ñávàha-áⁿ ñí xóo dacùnu ñaha-xi xii-dé ní xóo quíhíⁿ-dé xítí yucu. **30**Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-dě, te xăhaⁿ-gă:

—¿Nása nàni-n-i? —cachí-gá xăhaⁿ-gă.

Te ní xăhaⁿ-dě:

—Vài Sandadú nánì-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Te ducaⁿ ñí xăhaⁿ-dě xii-gá cuendá sá ìo cuéhé espíritú cùndìhi yucu ñávàha yìhi ñaha xii-dé. **31**Te nchaa espíritú-áⁿ ñí cáháⁿ ndàhú-xi núú Jèsús sá và téndàha ñaha-gá xii-xi quíhíⁿ-xi núú ùhú núú ndàhú. **32**Te ñũu-ni yatni yucu núú ndécú Jèsús-áⁿ yíhí vài cuchí xixexi-güedi, te nchaa espíritú-áⁿ ñí cáháⁿ ndàhú-xi núú-gă sá ná dàña-gá quíhu-xi yiqui cùñú nchaa cùchí-áⁿ, te Jèsús ní xăhaⁿ-gă sá cúú quíhu-xi yiqui cùñú-güedi. **33**Te ní quee ñaha nchàa espíritú-áⁿ xii téé-áⁿ, te ní quíhu-xi nchaa cùchí-áⁿ, te cùchí-áⁿ ñí xinu-güedi duha ní quèe-güedi ndàa núú dèhvá yuhu làgúná-áⁿ, te ní ngaunihnu-güedi xítí ndute te ní ndìhi-güedi ní cáhá.

34Te òré ní xiní cue téé xító cuchí-áⁿ nàcuáa ní cuu te ní yùhú-güedé ní xinu-güedé, te ní sáháⁿ-güedé ní cani-güedé cuendú núú cuè ñáyiu ndècu xítí ñuú, ndìhi núú cuè ñáyiu ndècu xítí yucu. **35**Te nchaa ñáyiu ní níhí tnúhu ní queé-yu cuáháⁿ ndéhě-yu nàcuáa ní cuu. Te òré ní quexió-yu núú ndécú Jèsús, te ní xiní-yu téé ní xíhi ñaha cuè espíritú cùndìhi yucu ñávàha-áⁿ núcòo-dé núú sàhá Jèsús, te nihnu-ná-dé dóó-dě, te núcòo-dé dàtná ìíⁿ ñáyiu váha, te ní yùhú-yu òré ní xiní ñáhă-yu xii-dé. **36**Te nchaa ñáyiu ní xiní nàcuáa ní cuu ní ndúha téé yìhi ñaha cue espíritú cùndìhi yucu ñávàha-áⁿ ní cùu ní caní-yu cuendú núú nchàa ñáyiu ní quexio-áⁿ nàcuáa ní cuu ní ndúha téé-áⁿ ndìhi nàcuáa ní cuu cuendá nchaa cùchí-áⁿ.

37Te sá dúcáⁿ ñí níhí-yu tnúhu nàcuáa ní cuu, núu nchaa ñáyiu ñuú Gàdará ío ní yùhú-yu te ní ngüíta-yu càháⁿ ndàhú-yu núú Jèsús sá ná nùhú-gă ñũu ndèe ichi véxi-gá. Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-yu núu cuáháⁿ-gá núú ndécú bàrcú. Te òré ndée-gá bàrcú-áⁿ nùhú-gă **38**ní ngüíta téé ní xíhi ñaha

cuè espíritú cúndìhi yucu ñávãha càháⁿ ndàhú-dé núú-gã nõu vá cúndèe iní-gá quĩhíⁿ ndìhi ñaha-gã xii-dé, dico Jèsús ní quide ndee iní ñáhã-ni-gã xii-dé, te ní xáhaⁿ-gã:

39—Cuanùhú vehe-n, te cani-n cuendú núú nchàa ñáyiu sá ïo càhnu cuu nchaa sá vãha ní quide ñaha Yã Ndiõxí xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Te tée-áⁿ ñĩ xica-dé cuánuhú-dé te ní ngüíta-dé ní cani-dé cuendú núú nchàa ñáyiu xĩndecu ñihí nõú sá ïo càhnu cuu nchaa sá vãha ní quide ñaha Jèsús xii-dé.

Cuendá déhe yoco tẽ Jàirú, ndìhi cuendá ììⁿ ñadìhí ní tnándeé dóó Jèsús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40Te òré ní ndexìo Jesús ndàa ìngá xio yuhu làgúná, te ñáyiu xĩndecu xíáⁿ sa ndètu cahnu ñaha-ná-yu, te ío vãha ní càháⁿ ndìhi ñáhã-yu xii-gã òré ní nasáá-gá. 41Te ììⁿ tée tàxi tnuní veñúhu ní quexìo-dé núú ndécú Jèsús, te tée-áⁿ nání-dẽ Jàirú, te ní ngüĩñí xítí-dẽ núú-gã càháⁿ ndàhú-dé, te xáhaⁿ-dẽ xii-gá:

—Véxi-í càháⁿ ndàhú-í núú-n nõu vá cúndèe iní-n quĩhíⁿ-ó vèhe-í cada tátna-n dẽhe yoco-ĩ —càchí-dé xáhaⁿ-dẽ xii-gá.

42Te ducaⁿ ñĩ xáhaⁿ-dẽ chi ndècu ììⁿ dii-ni déhe yoco-dẽ, te ndècu-xi datná úxúú cuíá-xi, te càhú víhí tnáhã-xi cùhú-xi te cuíní-xi cuú-xi. Te Jèsús ní xica-gá cuáhãⁿ-gá ndìhi tée-áⁿ, te ío vãi ñáyiu nchìcúⁿ ñáhã xì-gá cuáhãⁿ, te dàdehnde ñaha-ná-yu xii-gá ní cùu.

43Te tnuú nchaa ñáyiu-áⁿ ñútnáhã ììⁿ ñaha cùhú, te ñaha-áⁿ sà ní cuu úxúú cuíá sã cùhú-aⁿ ngòyo ñaha ñíñí xii-aⁿ, te ío cuéhé díhúⁿ ñĩ cuu dàndoñuhu-aⁿ chi ní nadico-aⁿ nchàa sá ndécú ndìhi-aⁿ cuendá ní ñíhí-aⁿ díhúⁿ ñĩ queheⁿ nchaa ñáyiu ní quide tátna ñaha xì-aⁿ, dico ni ììⁿ-yu ñã túú ní ndàcú-yu ndúha-aⁿ. 44Te ní sáhãⁿ ndehe yatni-aⁿ ndàa sátá Jèsús, te ní tnándeé-aⁿ luha yuhu dõó-gã te òré-ni-áⁿ ñĩ ndúha-aⁿ.

45Te Jèsús ní xícãⁿ tnúhú-gã núú-yu, te xáhaⁿ-gã:

—¿Ndèdacàa-ndo ní tnándeé ñáhã xì-í? —càchí-gá xáhaⁿ-gã xíí-yu.

Te ncháá-yu ní xáhãⁿ-yu sá ñĩ ììⁿ-yu ñã túú ní tnándeé ñáhã xì-gá. Te té Pèlú ndìhi cue tée cùndìhi-dé ní xáhaⁿ-güedẽ xii-gá:

—Mèstrú, ndèhe-n sá vái ñáyiu nchìcúⁿ ñáhã xì-n, te xio xio dàdehnde ñáhã-yu, te xicãⁿ tnúhú-gã-n yòo ní tnándeé ñáhã xì-n —cachí-güedé xáhaⁿ-güedẽ xii-gá.

46Dico Jèsús ní xáhaⁿ-gã xíí-yu:

—Dico diu ììⁿ-ndo ñĩ tnándeé ñáhã xì-í, chi ní cutnùní iní-í sã ììⁿ ñáyiu cùhú ní tnándeé ñáhã xì-í te ní ndúha-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gã xíí-yu.

47Te sátá ñĩ xiní ñaha-áⁿ sã ñĩ cutnùní iní Jèsús sá ñĩ tnándeé ñáhã-áⁿ xì-gá, te yùhú yùhú-aⁿ ní sáhã-aⁿ ní ngüĩñí xítí-áⁿ nõú-gã, te ní náhmã-aⁿ

núú-gă, ndihí núú nchàa ñáyiú ná cuendá ducaⁿ nǐ quide-aⁿ nǐ tnándeé-aⁿ-gá, ndihí cuendá sá òré-ni-áⁿ nǐ ndúha-aⁿ. 48Te Jèsús nǐ xáhaⁿ-gă xii-aⁿ:

—Yòhó ñaha cùhú, nǐ sándáá iní ñáhá-n xii-í nǐ ndúha-n, te cuanùhú vitna te ñá túú-gă ná caní iní-n —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

49Te càháⁿ dúcáⁿ-ní Jèsús nǐ sáá ìⁿ téé xìnu cuechi vehe té Jàirú téé tàxi tnuní veñúhu, te xáhaⁿ tée xìnu cuechi-áⁿ xii-dé:

—Sa nǐ xíhí déhe-n, vá chíchiuⁿ-gá-n Mèstrú —càchí-dé xáhaⁿ-dè.

50Te sá dúcáⁿ xáhaⁿ tée xìnu cuechi-áⁿ xii té Jàirú nǐ tecú dóho Jèsús, núú nǐ xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Vá ndìhú iní-n, quíndáá iní ñáhá-ní-n xii-í te ndúha déhe-n —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-dé.

51Te òré nǐ sáá-gă vehe té Jàirú te ñá nǐ dàña-gă quíhu ñáyiú cùtexínu, núú té Pèlú-ni ndihí té Jàcobó-ni, ndihí té Juàá-ni, ndihí tătá ndihí nǎná-ni xíchí nǐ xíhí-áⁿ cuǎnguihu ndihí-gă xití vehe. 52Te nchaa ñáyiú sa xíndecu vehe-dé-áⁿ xíndáhyú-yu sá ndìhú iní-yu cuendá sá nǐ xíhí-xi. Te Jèsús nǐ xáhaⁿ-gă xii-yu:

—Vá ndàhyú-ndó, chí dícó-ni xidí-xi ñá túú nǐ xíhí-xi —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-yu.

53Te nǐ sácú ndeé ñáhă-yu xii-gă, chí sá cúú-xí mèé-yu chí nǐ xíhí ndisa xíchí-áⁿ. 54Te Jèsús nǐ tñii-gă ndaha xíchí nǐ xíhí-áⁿ, te níhi nǐ cáháⁿ-gă, te xáhaⁿ-gă:

—Xíchí cuéchí, ndacóo —càchí-gă xáhaⁿ-gă.

55Te xíchí-áⁿ nǐ ndoto-xi, te òré-ni nǐ ndacóo-xi, te Jèsús nǐ xáhaⁿ-gă sá ná cuñàhá-yu sá cáxí-xí. 56Te tătá-xi ndihí nǎná-xi súúní nǐ cuñúhu-yu sá dúcáⁿ nǐ dándótó ñaha Jesús xii-xi, te nǐ xáhaⁿ-gă xii-yu sá vǎ yòo ìⁿ cúñàhá-yu sá dúcáⁿ nǐ quide-gă.

Jèsús téndàha-gă ndi ùxúú cue téé xica cuu ndihí-gă quíhíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu-gă

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 1Te Jèsús nǐ cana-gă ndi ùxúú cue téé xica cuu ndihí-gă, te nǐ sáñaha-gă xii-güedé tnúhu ndeé ìnǐ cundecu ndihí-güedé cuendá queñuhu-güedé nchaa espíritú cùndìhi yucu ñávăha yìhi ñaha xii ñáyiú, ndihí cuendá sá cádá tătna-güedé nchaa ñáyiú cùhú. 2Te nǐ xáhaⁿ-gă xii-güedé sá quíhíⁿ-güedé danèhé-güedé ñáyiú nàcuáa cada Yá Ndiöxí ndíhu ndaha ñàha-gă xii-yu, te ducaⁿ càda tătna-güedé cue ñáyiú cùhú. 3Te cùmání-gă caca-güedé quíhíⁿ-güedé, te nǐ xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ñá túú tñàhí ná canehe-ndo cùu ichi-ndo, ni tătnu, ni ñunu, ni sǎ cáxí-ndó, ni dǐhúⁿ. Te ni vǎ cánèhe-ndo ìngá ichi dóó-ndó, chí dǐu-ni dóó

níhnú-ndó-ǎⁿ xíǎⁿ tnàhí-ni. ⁴Te ndèdani càa vehe na saá-ndó, te xíaⁿ cundecu-ndo ndèé ná sàà nduu ndèe-ndo. ⁵Te núu ñá túú cuíní-yu queheⁿ cuèndá ñáhă-yu xii-ndo, te ndee-ndo ñùú-áⁿ, te naquidi-ndo tìcá chúhmá ñí tníí sáhá-ndó cuèndá sá ná cùnuni iní-yu sá ñà túú quide váha-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁶Te sátá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ Jèsús xii-güedé, te ní quee-güedé cuáháⁿ-güedé nchaa ñuú dácuàha-güedé ñáyiu tnúhu Yá Ndiöxí, tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-yu, te ducaⁿ ta quide tátna-güedé nchaa ñáyiu cùhú cuáháⁿ.

Nàcuáa ní cuu ní xíhí té Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiu

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷Te té Hèrodés tée cùu gobiernú ní níhí-dě tnúhu nchaa nàcuáa quide Jesús, te quèyuhú iní-dé te sàni iní-dé yoo cùu-gá. Te ducaⁿ ñí sani iní-dé chi dava ñáyiu càchí-yu sá tē Juàá tée ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiu ní ndoto cùu-gá. ⁸Te davá-yu càchí-yu sá tē Èliás cúú-gă, te davá-yu càchí-yu sá ìⁿ tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha vîhi ní ndoto cùu-gá, càchí-yu. ⁹Dico té Hèrodés ní cachí-dé:

—Yúhú ní táuchíùⁿ-í ní xehndé-güedé díquí tē Juàá. ¿Te yoo cùu tée dii cuèndú-xi ñíhí-a sá sùúni cuèhé nùú să quidé-dě váiⁿ? —duha ní cachí-dé. Te té Hèrodés ndúcú-dě nàcuáa cada-dé cuèndá quiní-dé Jèsús.

Jèsús dácàxi-gá úhúⁿ mîl cue tée te ðììⁿ ñáyiu ðìhí ndìhi landú

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰Te nchaa cue tée ní táuchíùⁿ Jèsús cuáháⁿ cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí núú ñáyiu ní ndexìo-güedé núú-gă te ní ngüíta-güedé nácàni tnúhu-güedé nchaa nàcuáa ní quide-güedé. Te dàtnùnì ní xica-gá medii-ni-gá ndécá ñàha-gá xii-güedé cuáháⁿ ìⁿ xichi núú ñà túú ñáyiu ndècu, yatni núú cáá ñùú Bètsaidá. ¹¹Dico òré ní níhí ñáyiu tnúhu sá cuáháⁿ Jèsús, te nchìcúⁿ-yu-gá cuáháⁿ, te òré ní quexìo-yu núú-gă, te ní queheⁿ cuèndá ñáhá-gă xií-yu, te ní dánèhé ñáhá-gă xií-yu nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu, te ní quide tátna-gá nchaa ñáyiu cùhú.

¹²Te òré sa ní cuaa te ní natacá ndì ùxúú cue tée xica cuu ndìhi-gá núú-gă, te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Sa ní cuu dandàca-n nchaa ñáyiu-a, chi sa ní cuaa, te na quèhíⁿ-yu nchaa vehe càa yatni iha, ndìhi nchaa xití ñuú cáá yatni iha cuaáⁿ-yu sá cáxí-yu, te diu-ni yàcáⁿ ndetatú-yu, chi núú ndécú-ó ìha ñà túú tnàhí ná ìò —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹³Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Mee-ndo chî cuăñaha să ná càxí-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Ñá túú năgá ndécú ndìhi-ndí, chi úhúⁿ duha-ná pàá, ndìhi úú-nă chácá ndécú ndìhi-ndí, te diu-ni núu quíhíⁿ-ndí cuaaⁿ-ndí sá caxí-yu —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

14Te xĩnu dàtná úhúⁿ mĩl mee-ni cuè tée, te ìhíⁿ ñáyiú ìhí ndìhi landú. Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii cue tée xica cuu ndìhi-gá:

—Chí cũñaha na ngõo ndi údico úxí ndi údico úxí-yu ìhíⁿ ìhíⁿ xichi —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

15Te ducaⁿ nĩ quide-güedé, te ní ngóo-yu nchaá-yu. 16Te dàtnùní ní queheⁿ-gá ndi ùhúⁿ pàá-áⁿ, ndìhi ndi ndùú chácá-ăⁿ. Te ní ndacoto-gá andiu, te ní ndacáⁿ táhú-gă núú Yă Ndiõxí, te dàtnùní ní táhú cuèchi-gá pàá-áⁿ ndìhi chácá-ăⁿ, te ní sáha-gá nchaá cue tée xica cuu ndìhi-gá ní dácăhũu ñaha-güedě xii-yu. 17Te nchaá-yu ní xexí-yu ní ndahá xití-yu. Te sátá nĩ túhú cóhõ-yu te ní nadatàcá-güedé nchaá sá nĩ quendóo, te ní chítú ùxúú tnàhá tídihi mee-ni sã nĩ quendóo.

Té Pèlú xăhaⁿ-dě xii Jèsús sá díú-gă cúú-gă Crìstú

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18Te ìhíⁿ nduu ndècu mee Jesús ndìhi cue tée xica cuu ndìhi-gá, te càháⁿ ndìhi-gá Yă Ndiõxí, te sátá nĩ yáha ní cáháⁿ ndìhi-gá Yă Ndiõxí, te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-güedě, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Yoo cùu yúhú càchí ñáyiú-va? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

19Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Davá-yu càchí-yu sá cúú-n ndíi Juàá tée ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiú, te davá-yu càchí-yu sá cúú-n tẽ Èliás, te davá-yu càchí-yu sá ìhíⁿ tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ndéé sanaha nĩ ndoto cùu-n, duha càchí-yu —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

20Te ní xícáⁿ tnúhú tùcu-gá núú-güedě, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te nchòhó, ¿yoo sàni iní-ndó cùu-í-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Yòhó cúú-n Crìstú Déhe Dútú Ndiõxí —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Jèsús càháⁿ-gá sá cahní ñaha-güedé xii-gá

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9 :1)

21Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé sá vă yõo ìhíⁿ cúñaha-güedě yoo cùu-gá. 22Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo ío cuéhé sã ndóhò-í, chi daquèe tíhú ñáhá cuè tée cùu sacuéhé nũú ñáyiú isràél, ndìhi cue dútú cúnùu, ndìhi cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaá tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés, te sáá nduu te cahni ñaha-güedě xii-í, dico nduu únì sá cùu-í te ndoto-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

23Te dātnūnī ní xáhaⁿ-gǎ xii nchaa ñáyiū:

—Nchaa ñáyiū cuení chitnahá ñáhá xii-í, te xini ñuhu-xi vá cáda-gǎ-yu sá sání ínī méě-yu, te iiⁿ nduu iiⁿ nduu cada ndee ínī-yu cundecu túha-yu ndohó-yu cuendá-í, te cuēi na ndòhó-yu dàtná ndoho-í. 24Te nchaa ñáyiū cuení sá ñà túú tñàhí ná yáha cundecu ñuyíú-a cuíta nihnú-yu. Dico nchaa ñáyiū ñà túú yùhú cuēi nándi sá ná yáha-yu cundecú-yu ñuyíú-a sá cuendá-í, te ñáyiū-áⁿ naníhí tàhú-yu. 25Te cuēi nchaandi túhú sá ió ñuyíú-a na nihí ñáyiū cundecu ndihí-yu, dico núu ñu nchaa xíǎⁿ ná càda cuíta nihnú-yu te ñà túú vèdana nàndíhi-xi sá dúcáⁿ ndècu ndihí-yu nchaa xíǎⁿ. 26Te nchaa ñáyiū na cùcahaⁿ núú-xi cáháⁿ váha cuendá-í ndihi cuendá nchaa tñúhu-í, te tñàhá yùhú Tée cùu ñaní tñàhá-ndó nchaa-ndo cucahaⁿ núú-í núú-yu òré quixi tucu-í ndihi cue espíritú xínú cuèchi núú Tàtá-í Dútú Ndiöxí, te mee-gǎ cada cutnūnī ínī nchaa ñáyiū sá ïo càhnu cuu-í. 27Te na càchí tñúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ió dava nchòhó ñáyiū ndècu iha vitna vá cùú-ni-ndo, chi cundecu-ni-ndo nděé quini-ndó sǎá nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii ñáyiū —càchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xíi-yu.

Ní nadáma dóo Jèsús ndihi núú-gǎ

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28Te ní cuu dàtná úná nduu sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ Jèsús, te cuásaá-gǎ iiⁿ yucu cáháⁿ ndihi-gǎ Yǎ Ndiöxí, te ndèca-gǎ té Pèlú, ndihi té Jàcobó, ndihi té Juàá cuásaá. 29Te nini càháⁿ ndihi-gǎ Yǎ Ndiöxí ní nadáma núú-gǎ ndihi dóo-gǎ, te dóo-gǎ-áⁿ sūúní ñí nduu cuixíⁿ víhí, te sūúní dàtásaⁿ-xi. 30Te òré-ni-áⁿ ñí xiní-güedé úú tñàhá cue tée càháⁿ ndihi-gǎ, te iiⁿ-dé cúú-dě té Moisés, te ñngá-dé cúú-dě té Èliás, 31te sūúní dàtásaⁿ-xi ñí càndéé núú ndécú cuè tée úú-áⁿ ndihi-gǎ, te xíndatnúhu-güedé nàcuáa ndoho Jèsús cuú-gǎ ñuú Jerusalén dàtná ní cachí méé-gǎ. 32Te té Pèlú ndihi úú-gǎ-güedé cuení víhí-güedé cúdú-güedé, dico ní sahani ínī-güedé ñà túú ní xídí-güedé, te ní dánèhé núú ñáhá-xí xii-güedé sá sūúní vǎha càa núú ndécú Jèsús, ndihi úú cue tée càháⁿ ndihi-gǎ-áⁿ. 33Te òré sa ndùcu ndee cue tée úú-áⁿ caca-güedé núhú-güedé, te ní xáhaⁿ tǎ Pèlú xii-gǎ:

—Mèstrú, iváha ní cuu sá ndécú-ó iha vitna! Te na dàcaa-ndí úní tñàhá vehe tnuvixiⁿ, iiⁿ cuu cuendá-n, te iiⁿ cuu cuendá té Moisés, te iiⁿ cuu cuendá té Èliás —càchí-dé xǎhaⁿ-dǎ xii-gǎ.

Dico té Pèlú chi ñi mée-dé ñà túú ní cùtnūnī ínī-dé nása ndùu tñúhu ní cáháⁿ-dé. 34Te nini càháⁿ-dé ní quexìo iiⁿ vícò núú ndécú-güedé-áⁿ ñí dádǎhu ñaha-xi xii-güedé, te ní yùhú-güedé sá dúcáⁿ ñí quexìo vícò-ǎⁿ ñí dádǎhu ñaha-xi. 35Te xití vícò-ǎⁿ ñí tecú ní cáháⁿ Yǎ Ndiöxí, te xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Tée-a cùu-dé Déhe-í, téé ío cùu iní-í, te tñii-ndo nchàa tnúhu càháⁿ-dé —duha ní xáhaⁿ-gă xii-güedé.

36Te sátá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ Yă Ndiöxí, te ní quide cuendá-güedé sá mèdii-ná Jèsús ndécú-gă xíáⁿ. Te vá yöö ìíⁿ nǐ xáhaⁿ-güedě nàcuáa ndùu nchaa sá nǐ xiní-güedé-áⁿ.

Jèsús quidé tătna-gá ìíⁿ téé cuechi yìhi ñaha espíritú cündìhi yucu ñávãha

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37Te ingá nduu-ăⁿ cuănuu-gá yucu-áⁿ ndihi-güedé, te ío cuéhé ñăyiu cuáháⁿ tnahá ñáhá xii-gá. **38**Te ìíⁿ téé ñùhu tnahá tnuú-yu-áⁿ nǐ cáháⁿ níhi-dé, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, ío càháⁿ ndàhú-í núu-n nǔu vá cündèe iní-n càda tătna-n dēhe-í, chi ìíⁿdìi duha-dé ndécú, **39**te yìhi ñaha espíritú cündìhi yucu ñávãha xii-dé, te òré ná nàtnii ñaha-xi xii-dé, te dàcana saa ñaha-xi, te ndàda ruúⁿ ñáhá-xí xii-dé, te tàva-xi tǐnú yuhu-dé. Te ío dândoho ñaha-xi xii-dé, chi ndéé núú ñà cúú-gă, te dàña ñaha tnaa-xi xii-dé. **40**Te sa ní cáháⁿ ndàhú-í núú cuè téé xica cuu ndihi-n queñuhu-güedé-xi, dico ñá túú ní ndàcu-güedé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

41Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiu:

—iNchaa nchòhó ñáyiu ndècu ñuyíú-a ío sàá iní-ndó, chi ñá túú cuiní-ndó quèndáá iní-ndó Yă Ndiöxí! Te ní cuu vâi nduu quide ndee iní-í nchaa sá quidé-ndó, ¿te ná ndéé ama vá dúcáⁿ-gă cada-ndo-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú déhe-xi-áⁿ:

—Taxi déhe-n ìha —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

42Te òré cuáháⁿ téé cuechi-ăⁿ nǔú-gă, te espíritú cündìhi yucu ñávãha-áⁿ nǐ dándúá ñáhá-xí xii-dé, te sàhni yihí ñáhá tùcu-xi xii-dé ní cùu, dico Jèsús níhi ní cáháⁿ-gá ní tenàá-gá espíritú-áⁿ, te ní quee ñaha-xi xii-dé, te ní nacuáha cuendá ñáhá-gă xii-dé tătá-dě. **43**Te nchaá-yu ní cuñúhu-yu sá dúcáⁿ nǐ cuu, te ní cachí-yu sá ìo càhnu cuu Yă Ndiöxí.

Jèsús càháⁿ tucu-gá sá cùú-gá

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Te ñini xǐcuñúhu-yu nàcuáa ní quide Jèsús, te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé xica cuu ndihi-gá:

44—Nchòhó cundedóho váha-ndo tnúhu na càháⁿ-í-a, te vá ná cuànaa-ndo, chi yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo sáá ìíⁿ nduu te cuáha cuendá ñáhá-güedě xii-í núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

45Dico cue tée-áⁿ ñà túú ní tècú tnùní-güedé nàcuáa ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé, te ducaⁿ ñí yáha-güedé, chi ducaⁿ tnàhí ní cachí-gá sá vă tècú tnùní-güedé, te ní yùhú-güedé cacăⁿ tnúhú-güedě núú-gă nása ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé.

**Cue tée ndùcu tnúhu núú tnáhá nũu
ndëdacàa-güedé ío-gá cúnùu**

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46Te cue tée xica cuu ndihi-gá ní ngüíta-güedé ndátnũhu-güedé nũu ndëdacàa-güedé ío-gá cúnùu, **47**dico Jèsús ní cutnùní iní-gá nàcuáa sàni iní-güedé nũu ní cana-gá ìⁿ té lĩhli, te ní sanu tní ñaha-gă ìⁿ xio dñí-gá. **48**Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchaa ñáyiu na quèheⁿ cuendá ìⁿ té lĩhli dàtná té lĩhli-a cuendá sá ñúhú iní ñáhă-yu xii-í ñá, te cada iní-yu sá yùhú ní queheⁿ cuendá-yu, te nchaa ñáyiu na quèheⁿ cuendá ñáhá xii yúhú, te cada iní-yu sá tnáhá Tătà-í Dútú Ndióxi Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a ní queheⁿ cuendá-yu. Te nchaa ñáyiu ío ndàhú iní-xi mee-ni xinu cuechí-yu, ñáyiu-áⁿ ío-gá cúnúú-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

**Ñáyiu ñá túú cùu úhú iní ñáhá cùndihi
ñahá-yu xii-o**

(Mr. 9:38-40)

49Te té Juàá diu-ni ìⁿ tée xica cuu ndihi-gá ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, ní xiní-ndí ìⁿ tée càcunehe ñaha-dé xii-n, te ndëñuhu-dé espíritú cùndihi yucu ñávăha yìhi ñaha xii ñáyiu, te nchúhú ñá túú ní dàña-gá-ndí ducaⁿ càda-dé, chi ñá túú xica cuu ndihi ñaha-dé xii-o —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

50Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Daña-ndo na càda nahi-dé ní cùu, chi ñáyiu ñá túú cùu úhú iní ñáhá xii-o te cùndihi ñahá-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Jèsús càháⁿ-gá dóho té Jàcobó ndihi té Juàá

51Te òré sa ta cùyatni ndaa Jesús andiu, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá ñuú Jerusàlén, chi duuⁿ duuⁿ ní sani iní-gá sá quíhíⁿ-gá. **52**Te ní tendaha-gă cue tée yòdo nuu cuáháⁿ, te ní quexìo-güedé ìⁿ ñuú, te ñuú-áⁿ yíndèhu-xi distritú Sàmariá, te ndùcu-güedé ìⁿ vehe cada túha-güedé òré quexìo-gá. **53**Dico ñáyiu Sàmariá ñá túú ní cuìní-yu cuáñaha nùú-yu vehe, chi cuendá sá ñí cutnùní iní-yu sá ìchi yáha-ni-gá quíhíⁿ-gá ñuú Jerusàlén. **54**Te sá dúcáⁿ ñí quidé-yu ñá túú ní cuìní-yu cuáñaha nùú-yu vehe ndetatú-gá, núu ní xáhaⁿ té Jàcobó ndihi té Juàá cue tée xica cuu ndihi-gá xii-gá:

—Mèstrú, ¿cuiní-n càcáⁿ táhú-ó nŭú Yă Ndiöxí cuendá dangàva-gá ñuhú danàa-gá ñáyiú ñuú-a dàtná ní quide té Èliás téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha-ăⁿ? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

55Te Jèsús ní nchócótó-gă núú-güedě, te níhi ní cáháⁿ-gá dóho-güedé, te xăhaⁿ-gă:

—Nchòhó, chi ñá túú văha iní-ndó te núu ducaⁿ càháⁿ-ndó. 56Chi yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo véxi-í sá dácăcu nihnu-í ñáyiú, te ñá díú vëxi-í sá dăcuíta nihnu-í-yu —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te sátá dúcáⁿ ñí xăhaⁿ-gă, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndíhi-güedé ingá ñuú.

Ñáyiú cuiní chitnahá ñáhá xii Jesús ní cùu

(Mt. 8:19-22)

57Te ñúhu Jesús ichi ndíhi-güedé, te ìíⁿ téé ní xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, cuiní-í canchicúⁿ ñáhà-í xii-n ndëni ní cuu na quíhíⁿ-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

58Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-dé:

—Nchaa ñúcuii chi ndècu yaú cúú vèhe-güedi saquihi-güedi, te nchaa quití ndàva caa tacá-güedi díquí yutnu, dico yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo chi ñá túú ndèé cáá vèhe-í ñuyíú-a ndetatú-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

59Te dătnùní ní xăhaⁿ tùcu-gá xii ingá-dé:

—Yòhó taquixi chitnahá ñáhá-n xii-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Dico téé-áⁿ ñí xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, dañá na nùhú-í cundetú-í cuú tătà-í te chindúxi-í-dé, te dătnùní quixi-í chitnahá ñáhá dùcaⁿ-ná-í xii-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

60Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-dé:

—Daña ñáyiú ñá túú sàndáá iní ñáhá xii-í ná chindúxi tnàha meé-yu, chi ñáyiú-áⁿ cúú-yu dàtná ñáyiú ní xíhí cuèi ndècu-ní-yu núú ñuyíú-a. Te yòhó taquixi, chi quíhíⁿ-n dānehé-n ñáyiú nàcuáa cada Yá Ndiöxí ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

61Te ní xăhaⁿ tùcu ingá-dé xii-gá:

—Mèstrú, cuiní-í chitnahá ñáhà-í xii-n, dico díhna-gá dañá na nùhú-í cada ndee ìní-í nchaa ñáyiú ndècu vehe-í, te dătnùní quixi-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

62Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă:

—Nchaa ñáyiú ní sàndáá iní ñáhá xii-í, te núu vá cānchícúⁿ nihnu ñàhá-yu ñí yùhu ñí iní-yu, te cùú-yu dàtná ìíⁿ téé ní tñii ndaha làtú cutu-dé, chi téé-áⁿ nŭu na ndàcoto-dé ndàa sátá-dě òré xítú-dě, te vá quíhíⁿ ndáá làtú-dé ducaⁿ sătnahá-xi cùú-yu. Te cue ñáyiú chi vá cúú ndăá-yu nàcuáa ndíhu ndaha-gá dava-gá ñáyiú— càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

**Jèsús téndàha-gá únídico úxí cue téé quíhíⁿ
cáháⁿ tnúhu-gá núú ñáyiú**

10 ¹Te sátá dúcáⁿ ñí cuu, te ní cáxi tucu Xítohó Jesucrístú únídico úxí cue téé codonù-güedé quíhíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu-gá nchaa ñúú, ndihi nchaa dava-gá xichi núú quíhíⁿ-gá, te ndi ndúú ndi ndúú-güedé tendaha ñàha-gá xii-güedé quíhíⁿ-güedé. ²Te cùmání-gă caca-güedé, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó xìní-ndó sã òré ná sàà yóó cuu nchaa sá xítú ñáyiú, te ío vài cuu. Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã dàtná vài sá xítú ñáyiú cùu, ducaⁿ ïo vài ñáyiú cùmání cundedóho tnúhu Yá Ndiöxí te ío sacú ñáyiú dàcuaha ñaha xí-yu tnúhu-gá, núú xíⁿ xíní ñùhu-xi cácaⁿ-ndó núú Yă Ndiöxí cuendá sá ná dàcaháⁿ-gá iní ñáyiú cáháⁿ-yu tnúhu-gá núú ñáyiú cùmání cundedóho tnúhu-gá. ³Te nchòhó cúú-ndó dàtná cue mběé cue quiti cuáháⁿ núú yíhí cuè quiti dééⁿ. Chi tendaha ñaha-ï xii-ndo quíhíⁿ-ndó núú xĩndecu nchaa ñáyiú cuihna ìní-xi. ⁴Te vá cánèhe-ndo ñunu cuhuⁿ ndachiuⁿ-ndo, ni núú cúhúⁿ dǐhúⁿ-ndó, te ni vă cádá tǔha-gá-ndó chàú-ndó chi ñiu-ni chàú yíhí-ndó-ăⁿ xǎⁿ-ni quíhi-ndo, te vá ïo cuyaa-ndo cǎháⁿ ndihi-ndo ñáyiú ñùhu ichi. ⁵Te òré ná quèxio-ndo ìⁿ vehe, te duha cúñaha-ndo xii ñáyiú dii vèhe-xi-áⁿ: “Yá Ndiöxí chindee ñàha-gá xii-ndo ïo váha cuu iní-ndó cùndecu-ndo”, duha cúñaha-ndo xí-yu. ⁶Te núú ñáyiú-áⁿ ñí nduu táhǔ-yu sá cúndècu váha iní-yu núú Yă Ndiöxí, te cuu-xi sá vǎha sá cúú-xí-yu tnúhu cúñaha-ndo-ăⁿ, dico núú ñá túú ní càháⁿ váha ndihi ñàhá-yu xii-ndo, te cúñaha-ndo sã vǎ cúú-xí sã vǎha sá cúú-xí-yu. Dico núú ní cáháⁿ váha ndihi ñàhá-yu xii-ndo, ⁷te ñiu-ni vehe-áⁿ cada vehe tnaa-ndo, te ñá túú-gă ndèè nducu-ndo vèhe cundecu-ndo, te caxi-ndo nchàa sá ná tàxí-yu, chi nchaa cue téé quide chiuⁿ dacuití tǎu-güedé sá ñíhí-güedé sá cáxí-güedé cuendá nchaa chiuⁿ quide-güedé. ⁸Te núú ní sáá-ndó ìⁿ ñúú núú ñí queheⁿ cuendá ñáhǎ-yu xii-ndo, te caxi-ndo nchàa sá ná tàxí-yu. ⁹Te cada tátna-ndo cuè ñáyiú cùhú xĩndecu ñúú-áⁿ, te cúñaha-ndo xí-yu sá sà ní sáá nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xí-yu. ¹⁰Dico núú ní sáá-ndó ìⁿ ñúú núú ñà túú ní quèheⁿ cuendá ñáhǎ-yu xii-ndo, te tñi-ndo ìchi cuita cáháⁿ-ndó cuáháⁿ, te cúñaha-ndo xí-yu: ¹¹“Ndéé tícá chúhmá ñí tñi sáhá-ndí ñúú-ndó nàquidi-ndí, te duha quide-ndí cuendá cutnùnì iní-ndó sã ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo. Dico cunaha-ndo sã sà ní sáá nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-ndo ni cùu”, duha cúñaha-ndo xí-yu. ¹²Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã ná sàà nduu càda ndáá Yă Ndiöxí cuéchi nchaa ñáyiú, te ñáyiú ñúú-áⁿ ïo-gá ndohó-yu dàvá-áⁿ dàcúxí ñáyiú ñúú Sòdomá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Cuèndá ñáyiú dava ñuú ñá túú sàndáá iní tnúhu Xítóhó Jesucrìstú*(Mt. 11:20-24)*

13Te Jèsús xáhaⁿ-gǎ xii ñáyiú dava ñuú ñá túú sàndáá iní tnúhu-gá:

—iNdàhú nchòhó cue ñáyiú ñuú Coràzín! iTe ndàhú nchòhó cue ñáyiú ñuú Bètsaidá! Chi núu dìcò ñuú Tìrú, ndìhi ñuú Sìdón ní quide-í nchaa sá vǎ yǒo tnàhí ndàcu cada datná ní quide-í ñuú-ndó-áⁿ nǐ xiní-ndó ñá, te sá nděé ama-gá cuihnú-yu dóo ndàhú, te cunucóo-yu núú yàá cuèndá sá ndíxí cuèchi iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ni cùu. **14**Dico sáá nduu te ío-gá dandòho ñaha Yá Ndiǒxí xii-ndo dàcúxí ñáyiú ñuú Tìrú, ndìhi ñáyiú ñuú Sìdón. **15**Te nchòhó ñáyiú ñuú Capèrnaúm quide iní-ndó sǎ sà cuàndaa-ndo àndiú, dico ñáhá chi núú ùhú núú ndàhú cundecu-ndo —duha ní xáhaⁿ-gǎ xii nchaa ñáyiú ñuú-áⁿ.

16Te xáhaⁿ tùcu-gá xii cue tée tendaha-gǎ quíhíⁿ cáháⁿ tnúhu-gá-áⁿ:

—Nchaa ñáyiú na cùndedóho nchaa tnúhu cáháⁿ-ndó, te cada iní-yu sá yǔhú càháⁿ-í ndèdóho-yu, te nchaa ñáyiú na dàquee tíhú ñáhá xii-ndo, te tnàhá yúhú daquèe tíhǔ-yu, te nchaa ñáyiú ducaⁿ na dàquee tíhú ñáhá xii-í, te tnàhá Tǎtà-í Dútú Ndiǒxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyúú-a dàquee tíhǔ-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ducaⁿ te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé.

Ní nasáá cue tée únídico úxí ní tendaha Jèsús ní sáháⁿ ní cáháⁿ tnúhu-gá núú ñáyiú

17Te cue tée únídico úxí-áⁿ nǐ nasáá-güedé te súúní cùdíí iní-güedé, te xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Mèstrú, ndéé espíritú cùndìhi yucu ñávàha sàndáá iní ñáhá-xí xii-ndí òré cǎcú nèhe ñaha-ndí xii-n —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

18Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ:

—Ndáá càháⁿ-ndó chi yúhú ní xiní-í cútnàhá ní xíta nihnu yucu ñávàha, chi dàtná ní ngava ìⁿ tasaⁿ nǐ ngava-xi ñuyúú-a. **19**Te dàtná quidé-ndó òré xènihnu-ndo ìⁿ cóó, àdi ìⁿ nchacua ducaⁿ cada-ndo daquee tíhú-ndó yùcu ñávàha, te ñá túú ñà cada ñaha-xi xii-ndo, chi ní taxi-í tnúhu ndee iní ndécú ndìhi-ndo. **20**Dico vá cùdíí iní-ndó cuèndá sá sàndáá iní ñáhá cuè espíritú cùndìhi yucu ñávàha xii-ndo, chi cùdíí iní-ndó cuèndá sá sà yodo tnuní-ndó núú tütú Yǎ Ndiǒxí Yaá ndécú àndiú —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Jèsús cùdíí iní-gá*(Mt. 11:25-27; 13:16-17)*

21Te òré-áⁿ sùúní nǐ quide díí iní ñáhá Espíritú Yǎ Ndiǒxí xii Jèsús, te ní xáhaⁿ-gǎ xii Yá Ndiǒxí:

—Yòhó Tătà-í Dútú Ndiöxí, ío chiñuhu ñaha-í xii-n chi ñiu-n tàxi tnuní-n àndiu ndihi ñuyíu-a, te dānehé-n cuè ñáyiú nchaa tnúhu váha, te ñiu-ni ñáyiú-áⁿ cúu-yu ñáyiú ñá túú cùtnuní iní-xi nchaa tnúhu càháⁿ cue téé túha, te nchaa tnúhu càháⁿ-n-ǎⁿ ñà túú ní dātúu-n núú ñáyiú cāchí sá ío túha, te ío váha sàá díquí-xi. Te ducaⁿ quide-n, chi ducaⁿ cuiní-n cūnduu —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii Yá Ndiöxí.

22Te xáhaⁿ tùcu-gá xii cue téé ní nasáá-áⁿ:

—Mee Tătà-í Dútú Ndiöxí ní cachí-gá sá cúnùu-í núú nchàa-ndi túhú sá ío. Te vá yòo ñⁿ xìní nācuáa sàni iní yúhú Déhe Dútú Ndiöxí, chi ñⁿdii díí-ni mee-gǎ xìní-gá nācuáa sàni iní-í. Te ducaⁿ ñⁿdii-ni yúhú xìní-í nācuáa sàni iní méé-gǎ, te nchaa ñáyiú cāchí iní-í sá quíní-yu nācuáa sàni iní Tătà-í Dútú Ndiöxí te xitñuhu-í-yu, te vá yòo ñⁿ-gá xìní nācuáa sàni iní-gá chi ñiu-ni ñáyiú ducaⁿ xitñuhu-í-áⁿ xìní-yu —cāchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

23Te ní nchócótó-gǎ núú xīndecu mee-ni cuè téé xica cuu ndihi-gá, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Váha táhú nchòhó ndihi nchaa ñáyiú ndèhe nchaa nācuáa quide-í vitna. **24**Chi ío cuéhé cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha, ndihi cue téé ní xīndaha ñaha xii ñáyiú ní cuiní-güedé cundehe-güedé nchaa sá ndéhé-ndó quide-í vitna, te ñá túú ní xìní-güedé, te ní cuiní-güedé cundedóho-güedé nchaa tnúhu càháⁿ-í ndèdóho-ndo vitna, te ñá túú ní xīndedóho-güedé —cāchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Nācuáa ní quide ñⁿ téé distrítú Sāmariá

25Te ñⁿ téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ní ndacuíní-dé xító ndèé-dé Jèsús núu nása cunduu tnúhu cáháⁿ-gá, te xáhaⁿ-dē xii-gá:

—Mèstrú, íná cúú sǎ cādà-í cuendá nduu táhù-í cundecu-í ndihi Yá Ndiöxí ni caa ni quíhíⁿ-i? —cāchí-dé xáhaⁿ-dē xii-gá.

26Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Cuiní-í cachí tnúhu-n nása càháⁿ-xi núú tütú ndíi Moisés —cāchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

27Te xáhaⁿ-dē xii-gá:

—Ndíi Moisés cāchí ndíi núú tütú ndíi: “Cuu iní-ndó Dütú Ndiöxí Yaá cúú Ndiöxí-ndó ñè yuhu ni iní-ndó, te cani iní-ndó càda-ndo datná cuiní méé-gǎ, te mee-ni tnúhu váha cani iní-ndó nācuáa cuu vii cuu váha-ndo núú-gǎ, te coo iní-ndó cūu iní-ndó-gǎ. Te cuu iní-ndó tnàha ñáyiú-ndo dàtná cúú ñí-ndó mèe-ndo”, duha cāchí ndíi núú tütú ndíi —cāchí-dé xáhaⁿ-dē xii-gá.

28Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ:

—Váha-ni cãháⁿ-n, te núu cada-n nãcuáa cãháⁿ-n ãⁿ, te nduu táhú-n cùndecu-n ndihi Yá Ndiõxí ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

29Te sá dúcáⁿ nĩ xáhaⁿ Jèsús xii-dé nõu ndùcu-dé nãcuáa cada-dé cácu nihnu-dé núu tnũhu ní cãháⁿ-dé, te ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-gã, te xáhaⁿ-dě: —¿Yoo cùu tnaha ñáyiú-í-i? —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

30Te Jèsús ní cani-gá ìⁿ cuèndú núú-dě nãcuáa tecú tnùní-dé tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gã:

—Ìⁿ téé ní ndee-dé ñuú Jerusàlén ñúhú-dě ichi cuánuu-dé cuáháⁿ-dé ñuú Jericó, te ní quee ñadúhú ichi-dé ní dúhú-güedě dóó níhnú-dě, ndihi nchaa sá néhé-dě, te ní caniha vìhi-güedé, te nchìto ñu-ná-dé ní dãná ñaha-güedé te cuáháⁿ-güedé. 31Te mei òré cãtùu-dé-áⁿ ñúhú ìⁿ dútú ichi-áⁿ, te òré ní xiní ñáhá dütú-ãⁿ xii-dé, te ìⁿ xio-ni ní xócõo ndee-dé ní yáha-dé. 32Te ñũhu tucu ìⁿ téé cùu levítá ichi-áⁿ, te òré ní xiní-dé téé-áⁿ cãtùu-dé, te ñu-ni ducaⁿ nĩ quide-dé ìⁿ xio-ni ní xócõo ndee-dé ní yáha-dé. 33Dico ìⁿ téé distrítú Sãmariá ñúhú tucu-dé ichi-áⁿ te òré ní xiní-dé téé-áⁿ cãtùu-dé, te ní cundàhú iní ñáhá-dě. 34Te ní sáháⁿ-dé núu cãtùu téé-áⁿ, te ní quide tátna-dé nchaa núu nĩ nícuèhé xii téé-áⁿ nĩ chihi-dé yúcú, te ní dácútú-dě. Te dãtnùní ní dácáá ñaha-dé sãtá quiti-dé, te ndèca ñaha-dé cuáháⁿ ìⁿ vehe núu sãcõo cue ñáyiú sãcúhuⁿ ichi, te yàcáⁿ ní xito ñaha-dě. 35Te ñgã nduu òré ní nucúhuⁿ téé Samaritãnú-áⁿ ichi, te ní tava-dé úu díhúⁿ denàriú, te ní sãha-dé téé cùu xítohó vehe-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dě: “Coto saú-n tõe-a, te núu ñá ní tnàhá díhúⁿ sã nĩ taxi-í, te cuèi na dàndoñuhu-gá-n díhúⁿ-n cuèndá-dé, te òré ná quixi tucu-í te nacháhu-í”, duha ní xáhaⁿ tõe Samaritãnú-áⁿ xii téé dii vèhe xíaⁿ. 36Te vitna cãháⁿ, te núu ndèdacàa cue téé úní-áⁿ cúú-güedě téé váha cùu iní-güedé tnaha ñáyiú-güedé —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii téé dàcuaha ñaha xii-í ñáyiú-áⁿ nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés.

37Te téé-áⁿ nĩ xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Téé ní cundàhú iní ñáhá xii téé ní dánícuèhé ñáhá cuè ñadúhú-ãⁿ, téé-áⁿ cúú-dě téé cùu iní tnaha ñáyiú-xi —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Cuáháⁿ te ñu-ni ducaⁿ càda-n tnahá-n —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Jèsús ndécú-gã vehe tá Mārta ndihi tá Màriá

38Te Jèsús ñúhú-ni-gã ichi cuáháⁿ-gá ndihi cue téé xica cuu ndihi-gá, te ní sáá-gá ìⁿ ñuú líhli, te xíaⁿ nĩ quee ìⁿ xíchí nání Mārta ní cãháⁿ ñáhá-xí xii-gá vehe-xi. 39Te tá Mārta ndècu ìⁿ cúhú-xi nàni-xi Mariá, te xíchí-ãⁿ nĩ ngóo-xi núu Jèsús ndèdóho-xi nchaa tnúhu cãháⁿ-gá. 40Te tá Mārta-áⁿ ndíhi vìhi-ni iní-xi quide-xi chiuⁿ-xi, te ní sáháⁿ-xi núu Jèsús, te ní xáhaⁿ-xi:

—Mèstrú, ¿náa ñá túú tnàhí sàni iní-n sã ñí dándõo ndaha ñàha cùhù-í nchaa chiùⁿ-áⁿ? Cúñaha sàú ná quìxi-xi chindee ñaha-xi —cachí-xi xãhaⁿ-xi xii-gá.

⁴¹Dico Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Yòhó Mǎrta, ñùhu tneñu vihi-n, te ndìhú iní-n sã ño vài chiuⁿ-n ñuhu, ⁴²dico xini ñuhu vihi-gá-xi cundedóho-n tnùhu càháⁿ-í, chi tá Mǎriá-a sa ndèdóho-xi tnúhu-í, te vá yõo ñⁿ ndacu xocàni tnúhu-í sá ñí ngúndecu ndìhi-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-xi.

**Jèsús dánèhé-gá cue téé xìca cuu ndìhi-gá
nàcuáa cáháⁿ ndìhi-güedé Yǎ Ndiõxí**

(Mt. 6:9-15, 7:7-11)

11 ¹Te ñⁿ nduu càháⁿ ndìhi Jèsús Yǎ Ndiõxí ñⁿ xichi, te sátá ñí yáha ní cáháⁿ ndìhi-gá Yǎ Ndiõxí, te ní xáhaⁿ ñⁿ téé xìca cuu ndìhi-gá xii-gá:

—Mèstrú, danèhé ñáhá xii-ndí nása cáháⁿ ndìhi-ndí Yǎ Ndiõxí dàtná ní quide ndíi Juáa ní dánèhé ndíi cue téé ní xica cuu ndìhi ndíi —càchí-dé xãhaⁿ-dë xii-gá.

²Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Òré cáháⁿ ndìhi-ndo Yǎ Ndiõxí, te cachí-ndó:

Yòhó tǎtá-ndí Dútú Ndiõxí Yaá ndécú àndiu,

nchaa ñáyiú na càháⁿ-yu sá cúú-n Yàá ío yíñùhu.

Te xìcáⁿ táhú-ndí núú-n sã ná sàa nduu ndíhu ndàhá-n-yu.

Te cada-n dàtná càchí iní-n ñùyíú-a dàtná quidé-n àndiu.

³Te xìcáⁿ táhú-ndí núú-n sã táxí-n sã cándèca iní-ndí ñⁿ nduu ñⁿ nduu.

⁴Te cada càhnu iní-n nchaa yíca cuëchi-ndí, chi tnàhá nchúhú quidé càhnu iní-ndí nchaa sá quidé ñàha tnaha ñáyiú-ndí.

Te vá dáñá-n dàcaháⁿ ñáhá yùcu ñávãha xii-ndí cada-ndí sá ñà túú vãha, chi coto ñaha-n xii-ndí cuendá sá vã dúcáⁿ càda ñaha-xi, duha cáháⁿ-ndó

—càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

⁵Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Te núu ndèdacàa nchohó ndécú ñⁿ téé tnàha tnúhu ndìhi-ndo, te dava niú cuáháⁿ-ndó vèhe-dé, te òré ní quexìo-ndo, te xãhaⁿ-ndo xii-dé: “Véxi-í nùu vá cùndèe iní-n tàxi nuu-n úní tnàhá pàá, ⁶chi ñⁿ téé xini tnàhá ndìhi-í ñúhú-dë ichi ní quexìo-dé vehe-í, te ñá túú tnàhí ná cuãñaha-í caxi-dé”, quesaha-ndo cùñaha-ndo. ⁷Te téé-áⁿ cãháⁿ-dé ndéé xití vehe-dé, te cùñaha-dë xii-ndo: “Vá dásàtú nihá-n chi ndèdí yuyèhe-í, te càa-í ndìhi cue landú-í, te vá cúú ndàcòo-í taxi-í sá cuini-n”, quesaha-dë cùñaha-dë

xii-ndo. ⁸Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sã cuëi cùu-dé tée tnàha tnúhu ndìhi-ndo, dico ducaⁿ cũñaha-dě xii-ndo, dico dacuitíí sã ndácõo-dé taxi-dé sã cuiní-ndó cuendá sã vã dásatú-gá-ndó iní-dé. ⁹Te yúhú cächí-í xii-ndo sã cãcáⁿ-ndó nõu ná cuiní-ndó nõú Yã Ndiõxí te taxi-gá. Te vá dáñá ndèé-ndó cãcáⁿ-ndó nõú-gã nõu ná cuiní-ndó, te ducaⁿ te níhí-ndó. Te cada iní-ndó sã nĩ quexìo-ndo vehe ìⁿ tnaha ñáyiu-ndo te ní cãháⁿ-ndó, te ñáyiu-áⁿ nĩ tedóho ñàhá-yu xii-ndo te ní nacaáⁿ-yu yuyèhe. Te ducaⁿ càda iní-ndó chi Yã Ndiõxí tedóho ñaha-gã xii-ndo, te taxi-gá sã ná cãcáⁿ-ndó nõú-gã. ¹⁰Chi nchaa ñáyiu ducaⁿ xĩquide te Yã Ndiõxí tédõho ñaha-gã xií-yu nìhí-yu sã cuiní-yu. Te ñiu-ni ducaⁿ tùcu nchaa ñáyiu na cãcáⁿ núú-gã ìⁿ sã cuiní-yu, chi sãñaha-gã sã xìcáⁿ-yu núú-gã. Te ñiu-ni ducaⁿ tùcu níhí nchaa ñáyiu ñá túú dàña ndeé xìcáⁿ núú Yã Ndiõxí sã cuiní-yu, chi nìhí-yu.

¹¹Te nchòhó cue tée cùu tátá ñá túú cùndee iní-ndó cuãha-ndo cuè déhe-ndo ìⁿ yúú caxi-güexi òré xìcáⁿ-güexi ìⁿ pàá núú-ndó caxi-güexi, te ni ñà túú cùndee iní-ndó cuãñaha-ndo ìⁿ cóo caxi-güexi òré xìcáⁿ-güexi ìⁿ chácá nõú-ndó caxi-güexi. ¹²Te ni ñà túú cùndee iní-ndó cuãñaha-ndo ìⁿ nchacua caxi-güexi oré xìcáⁿ-güexi ìⁿ ndíú nõú-ndó caxi-güexi. ¹³Te nchòhó cuëi ndèé dau sàá iní-ndó, dico sãha-ndo cuè déhe-ndo sã vãha xèxi-güexi oré xìcáⁿ-güexi núú-ndó. Te núu nchòhó ducaⁿ quide-ndo, ite uuⁿ-gá ducaⁿ quide Tátá-ndó Dütú Ndiõxí Yaá ndécú àndiu, chi taxi-gá Espiritú-gá cundecu ndìhi-ndo te núu na cãcáⁿ-ndó nõú-gã! —cächí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Cächí-güedé sã ndécú ndìhi Jesús yucu ñávãha

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴Te Jèsús ndéñùhu-gá espíritú cùndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii ìⁿ tée ní quide ñìhí-xi, te òré ní ndee ñaha espíritú-áⁿ xii tée-áⁿ, te ní nacáháⁿ-dé. Te ío ní cuñúhu ñáyiu sã dúcáⁿ nĩ quide-gá. ¹⁵Te davá-yu ní xítñahá-yu:

—Tée-a ndéñuhu-dé nchaa espíritú cùndìhi sácuíhná yíhí ñaha xii ñáyiu, chi ñiu-ni sácuíhná-ãⁿ chíndèe ñaha-xi xii-dé, te ñiu-ni-xi tàxi tnuní-xi nchaa espíritú-áⁿ —cächí-yu xítñahá-yu.

¹⁶Te davá-yu xìto ndeé ñáhã-yu xii-gá, te xãhãⁿ-yu sã ná cádá-gã ìⁿ sã vã yõo tnàhí ndàcu cada ñuyíú-a cundèhé-yu nàcuáa cutnùní iní-yu núu ndáá sã Yã Ndiõxí ní tendaha ñàha-gá xii-gá véxi-gá ñuyíú-a. ¹⁷Dico mee-gã sa ní cutnùní iní-gá nchaa nàcuáa sàni iní-yu, núu ní xáhaⁿ-gã xií-yu:

—Te nchòhó xìní-ndó sã nõu ìⁿ tée yìndaha ìⁿ nacióⁿ vá cúú ìⁿnuu-dé ndìhi cue tée cùndìhi-dé, te vá cúdíi-dé cunuu-dě. Te ñiu-ni ducaⁿ sãtnahá tucu-xi cùu cue ñáyiu xĩndecu ìⁿ-ni vèhe, chi núu vá cúú ìⁿnuú-yu cundecú-yu, te vá cúdíi-yu cundecu cãhnú-yu. ¹⁸Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu

sácuíhná, chi núu vá cúú ìⁿnuu-xi ndihi nchaa espíritú cúndìhi-xi te vá cúdíi-xi cundecu-xi taxi tnùnì-xi. Te duha càháⁿ-í chi nchòhó càchí-ndó sã sàcuíhná chíndèe ñaha-xi xii-í queñùhu-í nchaa espíritú cúndìhi-xi yìhi ñaha xii ñáyiú. **19**Te núu yúhú quidé cuendá-ndó sã sàcuíhná chíndèe ñaha-xi xii-í, te xìni ñuhu-xi cada cuendá-ndó yòo chindee ñaha xii cue tée xica cuu ndihi-ndo queñuhu-güedé nchaa espíritú cúndìhi-xi yìhi ñaha xii ñáyiú. Te mee-güedé càchí-güedé sá nchòhó ñá túú càháⁿ ndáá-ndó sã dúcáⁿ càháⁿ-ndó. **20**Te ndáá sá Yã Ndiöxí chíndèe ñaha-gá xii-í queñùhu-í nchaa espíritú cúndìhi sácuíhná yíhi ñaha xii ñáyiú, te xíãⁿ cutnùnì iní-ndó sã sà ní sáá nduu ndíhu ndaha ñaha Yá Ndiöxí xii-ndo.

21Te núu ìⁿ tée ío ndee, te súnì ñí cáá-dě, te ndèé-dé vehe-dé cuendá sá vã cuíta, te ní quide túha-dé titní sá děéⁿ, te ío váha nèhe váha-dé nchaa ndachìuⁿ-dé. **22**Dico núu quexìo ìngá tée ío-gá ñí cáá te ndee-gã-dé, te ngüíta-dé nàá-dé ndihi tée ndèe vehe-xi-áⁿ, te cada cànarí ñáhá tée-áⁿ xii tée ndèe vehe-xi-áⁿ, te quendeé-dé nchaa sá děéⁿ cúndèe iní-dé, te taxi tnùnì-na-dé nchaa xíãⁿ, ndihi nchaa sá ndécú ndìhi-dé, te dàcáhñu-dé nchaa cue tée cùndìhi-dé nchaa sá ná ñihí-dé.

23Te nchaa ñáyiú ñá túú cùndìhi ñaha xii-í, te cùu úhú iní ñáhã-yu, te nchaa ñáyiú ñá túú chindee ñaha xii-í, te dàquee tíhũ-yu chiuⁿ quide-í.

Espíritú cúndìhi yucu ñávãha sá nánchòcáva xito cùu uú

(Mt. 12:43-45)

24Te òré ná quèe ñaha ìⁿ espíritú cúndìhi yucu ñávãha xii ìⁿ ñáyiú, te cuáháⁿ-xi ndùcu-xi ìⁿ xichi núú cúndècu-xi te ñá ñihí-xi, te ní sani iní-xi: “Váha-gá núhú tucu-í núú ñí xíndecu-í”, duha ní sani iní-xi. **25**Te cuánuhú-xi, te òré ní nasáá-xi, te ní xiní-xi sá cáá iní ñáyiú-áⁿ dàtná cáá-ñã ìⁿ vehe ní natíhú, chi ní nduu vii-ná, vá yòo-gá ndécú. **26**Te sátá dúcáⁿ te ní xica-xi cuáháⁿ-xi cuándúcú-xí ùsá tnàhá espíritú cúndìhi-xi sá nèhé víhí-gã xíquide, te òré ní ñihí-xi cue espíritú-áⁿ te ndèca ñaha-xi cuáháⁿ cuendá ngúndecu ndihi-xi ñáyiú-áⁿ, te ñáyiú-áⁿ uuⁿ-gá nándi yáha-yu dàcúxí ndèe díhna —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

Cuendá ñáyiú cùu váha ndisa iní-xi

27Te ñini càháⁿ Jèsús tnúhu-áⁿ núú ñáyiú ní cáháⁿ ñihí ìⁿ ñadìhí tnuú-yu, te xáhaⁿ-aⁿ xii Jesús:

—iSá vãha táhú ñadìhí ní dácácú ñaha xii-n, te ní dácuéhnú ñaha-aⁿ!
—cachí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

28Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—iVáha-gá táhú nchàa ñáyiú sàcúndedóho nchaa tnúhu càháⁿ Yã Ndiöxí te sàndáá iní-yu! —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-aⁿ.

Ñáyiú ñá túú sàndáá iní ñáhá xii Jesús cuiní-yu cada-gá ìⁿ sá vǎ yǎo tnàhí ndàcu cada

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29Te ta tàcá vǎi ñáyiú te dàdehnde tnaha-ná-yu, te ní ngúíta Jèsús xáhaⁿ-gǎ xíi-yu:

—Nchòhó ñáyiú ndècu ñuyíú vitna, chi ío sàá iní-ndó, te cuiní-ndó càda-í ìⁿ sá vǎ yǎo tnàhí ndàcu cada cuendá cuiní-ndó cùtnuní iní-ndó nǔu ndisa sá Yǎ Ndiǒxí ní tendaha ñàha-gá xii-í véxi-í. Dico ñá túú nǎgá cada-í quini-ndó, chi sa ñihí-ndó tnǔhu nàcuáa ní yáha ndíi Jònás téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiǒxí ndéé sanaha, te ñu-ni ducaⁿ yáha yúhú tucu. 30Chi nchaa ñáyiú ñuú Nǐnivé ní cutnùní iní-yu sá Yǎ Ndiǒxí ní tendaha ñàha-gá xii ndíi Jònás ní sáháⁿ ndíi ñuú-yu. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchaa-ndo, chi sáá nduu te cutnùní iní-ndó sǎ Yǎ Ndiǒxí ní tendaha ñàha-gá xii-í véxi-í ñuyíú-a. 31Te na sàá nduu càda ndáá Yǎ Ndiǒxí cuéchi nchaa nchòhó ñáyiú ndècu ñuyíú-a, te dàvǎ-áⁿ quini-ndó ìⁿ ñadihí ñaha ní xíndaha ìⁿ nacióⁿ cáá ndàa xio cuha núú quéné nchǐcanchii. Te ñaha-áⁿ ìo xica ñǐ xíndecu-aⁿ, te ní sáháⁿ-aⁿ ní xíndedóho-aⁿ nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Salòmón, chi ndíi-áⁿ ìo ní sáá sá xini tnùní ndíi. Te ñaha-áⁿ cáháⁿ-aⁿ dàvǎ-áⁿ sǎ nchòhó ñáyiú ndècu vitna ñá túú ní quide ndáá-ndó. Dico vitna iha ndècu ndíhi ñaha-ndo xii yúhú, te ñu-í ío-gá cùnùu-í dàcúxí ndíi Salòmón. 32Te ñu-ni nduu càda ndáá Yǎ Ndiǒxí cuéchi nchaa nchòhó ñáyiú ndècu ñuyíú-a vitna, dàvǎ-áⁿ tnàhá cue ñáyiú ní xíndecu ñuú Nǐnivé cundecú-yu núú Yǎ Ndiǒxí, te tnàhá-yu cachí-yu sá ñà túú ní quide ndáá-ndó. Chi ñáyiú ñuú Nǐnivé-áⁿ ñǐ ndixi túu iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ndècú-yu te ní natuhá-yu ichi Yá Ndiǒxí cùtnàhá ní cáháⁿ ndíhi ñaha ndíi Jònás tnúhu-gá xíi-yu. Dico vitna iha ndècu ndíhi ñaha-ndo xii yúhú téé cáháⁿ tucu tnúhu Yá Ndiǒxí, te ñu-í ío-gá cùnùu-í dàcúxí ndíi Jònás.

Núú-ó cùu-xi datná ìⁿ ñuhú

(Mt. 5:15; 6:22-23)

33Te ñá túú ñǐ ìⁿ ñáyiú tènǔhú ìⁿ lìntérná, te taxi ndecú-yu ìⁿ núú yídǎhu, àdi chiváha-yu xití ìⁿ tídihi, chi tàxi ndecú-yu ìⁿ núú ñǐnu cuendá nchaa ñáyiú quíhu vehe cutnùní núu-yu. 34Te núú-ndó cùu-xi datná ìⁿ ñuhú, chi ìⁿ sá ná quini-ndó te ndixi túu iní-ndó nǎ cúú xǎⁿ, te núú càvǎha núú-ndó, te ducaⁿ cùtnuní iní-ndó nǎ cúú sǎ ndécú núú-ndó, áⁿ te núú cùhú, te vá cùtnùní iní-ndó nǎ cúú sǎ ndécú núú-ndó. Te sá dúcáⁿ cùhú núú-ndó te cada iní-ndó sǎ ndécú-ndó dàtná ìⁿ núú néé. 35Te ío cada cuendá-ndó vǎ cání cuèhé iní-ndó cuendá tnúhu Yá Ndiǒxí cuendá cutnùní

iní-ndó nàcuáa cundecu-ndo, chi núu na càni cuehé iní-ndó cuèndá tnúhu-gá, te cùu-ndo datná ìⁿ ñáyiú ñá túú cùtnuní núú-xí. **36**Te núu càndoo canine iní-ndó, te mee-ni sǎ vǎha ñùhu iní-ndó, te cùtnuní váha iní-ndó tnùhu ndáá dàtná cùtnuní váha núú-ndó òré càyú ñuhú, ducaⁿ cùtnuní iní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Jèsús càháⁿ-gá cuèndá cue tée cùu fariséú ndihí cue tée dàcuaha ñaha xii-í ñáyiú

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

37Te òré ní ndihí tnúhu ní cáháⁿ Jèsús, te ìⁿ tée cùu fariséú ní cáháⁿ ñáhá-dě xii-gá vehe-dé caxi-gá, te cuánguihu-gá vehe-dé, te ní ngóo-gá mèsá. **38**Te tée cùu fariséú-áⁿ ìo ní cuñúhu-dé, chi Jèsús ñá túú ní ndàha-gá nàcuáa sàni iní-güedé nduu vétú iní Yǎ Ndiöxí òré ní ngóo-gá caxi-gá dàtná quidé mèe-güedé. **39**Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Nchòhó cue tée cùu fariséú xìní-ndó sǎ ìo ñáyiú nàquete sátá-ni tàsáⁿ ndihí sátá-ni cǒhó, te xití-xi càndehe caduha-ni. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu nchohó, chi ndaha-ni-ndo nàquete-ndo, te iní-ndó ñà túú nduu ndoo, te nándi dàndahú-ndó tnàha ñáyiú-ndo, te quèheⁿ-ndo sá ndécú ndihí-yu, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ñùhu iní-ndó quide-ndo. **40**iTe nchòhó cúú-ndó cuè tée ío ñí iní-xi! ¿Te náa ñá túú cùtnuní iní-ndó sǎ Yǎ Ndiöxí Yaá ní cadúha yiqui cùñú-ó diu-ni-gá ní chihi-gá iní-ó-ǎⁿ? **41**Te nchaa sá vǎha ndècu ndihí-ndo cuáha-ndo nchàa ñáyiú xìni ñuhu na cundecu ndihí-yu, te núu ducaⁿ na càda-ndo, te cuu-ndo ñáyiú sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi.

42iTe ndàhú ní cuu nchaa nchòhó cue tée cùu fariséú! Chi sǎha-ndo Yǎ Ndiöxí núú ùxí xichi yúcu nání mèntá, ndihí yúcu rùdá, ndihí nchaa dava-gá núú yǔcú quèe comidá, dico ñá túú quide ndáá-ndó, te ni ñà túú ñùhu iní-ndó Yǎ Ndiöxí. Dico tnúhu càháⁿ-í-a tàú-ndó càda-ndo, te ni vǎ dáñá ndèe-ndó càda-ndo nchaa dava-gá sá vǎha.

43iTe ndàhú ní cuu nchòhó cue tée cùu fariséú! Chi cuìní-ndó cùnucóo-ndo nǔú sácõo cue tée ío cùnuu xití veñúhu, te cuìní-ndó mèe-ni ndihí tnúhu yìñùhu cáháⁿ ndihí ñaha ñáyiú xii-ndo nchàa núú xicá cùu-ndo.

44iTe ndàhú ní cuu nchòhó cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndihí nchòhó cue tée cùu fariséú chi ío dàndahú-ndó mèe-ndo sá quidé ndáá-ndó te ñá ndáá sá quidé ndáá-ndó! Chi cùu-ndo datná ìⁿ ñáyiú ní xíhí te ní nguíndǔxi, te ñá túú cùtnuní-gá ndèe yíndǔxi-yu, te cuèi nà yáha ñáyiú dico ñá túú cùtnuní sá yíndǔxi ndíyi. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu nchohó, chi nchaa ñáyiú ndèhe ñaha xii-ndo ñá túú cùtnuní iní-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

45Te ní xáhaⁿ ìⁿ téé dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés xii-gá:

—Mèstrú, te sá dúcáⁿ cáháⁿ-n te tnàhá nchúhú xǐcuèhé-n ǎⁿ —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

46Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—iNdàhú ní cuu tnàhá nchaa nchòhó cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés! Chi quède-ndo datná quidé ñáyiú dàcuído ìⁿ tnaha ñáyiú-xi ìⁿ sá ïo véé, te mèé-yu ni lùha ñá túú cuíní-yu cuidó-yu. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi quède nchohó chi dànehé-ndó ñáyiú nàcuáa cadá-yu, dico mee-ndo chi ni lùha ñá túú cuíní-ndó càda-ndo nacuáa dànehé-ndö-yu.

47ⁱTe ndàhú ní cuu tucu-ndo! Chi càdúha-ndo nǔú ñǐ nguíndǔxi cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha cuèndá sá cúnàha-ndo núú yíndǔxi cue ndíi, te diu-ni cue ñanì tnáhá-ndó ñǐ sahani-güedé cue ndíi.

48Te nchòhó sa nàha-ndo nacuáa ní quide cue ñanì tnáhá-ndó, te càchí-ndó sǎ ñǐ quide váha-güedé sá dúcáⁿ ñǐ sahani-güedé cue ndíi-áⁿ, te vitna càdúha-ndo nǔú ñǐ nguíndǔxi cue ndíi.

49^oTe Yá Ndiöxí ío sàá nchaa sá xìnì tnùnì-gá, te ní cachí-gá sá dácáháⁿ-gá iní cue téé cuèndá cáháⁿ-güedé tnúhu-gá núú ñáyiú, te cada-güedé nchaa nàcuáa cuíní-gá, te dava-güedé cahni ñáhá-yu xii-güedé, te dava-güedé ío dandòho ñahá-yu xii-güedé duha ní cachí-gá. 50Te nchaa ñáyiú ñuyíú vitna tnàhá-yu nacháhu-yu núú Yá Ndiöxí cuèndá sá ñǐ sahani-güedé cue téé ní cáháⁿ tnúhu-gá ndéé cútñahá ní ngáva ñuyíú. 51Te ndéé ndíi Àbél téé ní sahani-güedé ndéé díhna nuu, ndíhi ndéé ndíi Zacàriá téé ní sahani-güedé ndéé núú ñǐ ndíhi-ná ndácáⁿ cuèndá ñáhá Yá Ndiöxí núú ñáyiú ndècu ñuyíú vitna, te diu ndíi-áⁿ ñǐ sahani-güedé mei tnúú veñúhu càhnu sá ïo cùnuu, ndíhi xító núú sácödó sǎ ndúú tǎhú Yá Ndiöxí.

52ⁱTe ndàhú ní cuu tucu nchaa nchòhó cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés! Chi quède-ndo datná quidé ìⁿ téé tàxi tnunì ìⁿ vehe, chi nacadí-dé te ñá dáñá-dé quíhu ñáyiú te ni mèé-dé ñá túú quíhu-dé. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi quède-ndo, chi dàcuaha-ndo tnúhu Yá Ndiöxí te ñá túú cuíní-ndó quíndáá iní-ndó te ni ñà túú dànehé-ndó ñáyiú cuínì tñi tnúhu-gá nàcuáa tàú-xi cunduu cuèndá naníhí tǎhú-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

53Te òré ní ndee Jèsús vehe téé cùu fariséú-áⁿ, te cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés, ndíhi cue téé cùu fariséú ní cudééⁿ-güedě núú-gă, te ní nguíta-güedé nándi sá xìcáⁿ tnúhú-güedě núú-gă cuèndá cuíní-güedé nǔú vá cuíta-gá ìⁿ tnúhu cáháⁿ-gá 54cuèndá ducaⁿ ñíhí-güedě nàcuáa cada-güedé cacáⁿ cuéchi-güedé cuèndá-gá.

Jèsús càháⁿ-gá cuendá cue tée dándahú mée-xí

12 ¹Te òré-áⁿ nǐ tacá titní mǐl ñáyiú núú ndécú Jèsús, te súúni dícó ngõnchihi tnàha-ná-yu. Te ndédóho-yu ní xáhaⁿ Jèsús xii cue tée xica cuu ndihi-gá:

—Cada cuendá-ndó vǎ cǎnchícúⁿ nihnu-ndo nàcuáa quède cue tée cùu fariséú, chi cue tée-áⁿ ìo dándahú-güedé mée-güedě sá quidé ndǎá-güedé dico ñá ndàá sá quidé ndǎá-güedé. ²Te nchaa tnúhu sá cúú yùhu ni cuu vá cúú yùhu-gá, chi nchaa dacuitíí sǎ quée túu-xi núú ñáyiú. ³Chi nchaa tnúhu càháⁿ dayuhu-ndo quèe túu-xi núú chítú núú tàcá, te nchaa tnúhu càháⁿ mée-ndó vèhe-ndo dacuitíí sǎ nihí ñáyiú tnúhu.

Yá Ndiõxí xíní ñùhu-xi yuhú-ó-gǎ

(Mt. 10:26-31)

⁴Te nchòhó cue tée ío váha tnàhá tnúhu ndihi-í ná cǎchí tnúhu-í xii-ndo sǎ vǎ yùhú-ndó cuè ñáyiú cuèi na cǎhni ñahá-yu xii-ndo, chi ñiú-ni yiquí cùñú-ndó ndàcú-yu cahní-yu, te ñá túú ñǎgá ndacú-yu cada ñahá-yu xii-ndo. ⁵Te na cǎchí tnúhu-í xii-ndo sǎ Yǎ Ndiõxí tàú-ndó yùhú-ndó-gǎ, chi mee-gǎ ío cùnuu-gá, te ñiú-gá quidé-gǎ sá vǎ cùndècu-gá ñáyiú ñuyíú, te daquihíⁿ ñahá-gǎ xií-yu núú ùhú núú ndàhú, núú xíǎⁿ cǎchí tnúhu-í xii-ndo sǎ Yǎá-áⁿ tàú-ndó yùhú-ndó-gǎ.

⁶Te nchòhó xíní-ndó sǎ ndèé úhúⁿ tnàhá tǐlaá cùyǎhu-di núú ùú díhúⁿ, dico Yá Ndiõxí ñá túú cùnaa-gá ni ìⁿ-güedi, chi nèhe cuendá ñahá-gǎ xii-güedi. ⁷Te nchòhó ndéé ìⁿ ìⁿ idi díquí-ndó yìndehu, núú xíǎⁿ cǎchí-í sá vǎ yùhú-ndó, chi cùnuu-gá-ndó dácúxí tǐlaá cuèi vǎi vihi-güedi.

Ñáyiú na dàtúu núú dàva-gá ñáyiú sá ndécú ndìhí-yu Xítóhó Jesucrìstú

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Te na cǎchí tnúhu-í xii-ndo sǎ núu na dàtúu-ndo núú dàva-gá ñáyiú sá ndécú ndìhi ñaha-í xii-ndo. Te ducaⁿ te tnàhá yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo datúu-í núú nchàa cue espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxí sá nchòhó ndécú ndìhi ñaha-ndo xii-í. ⁹Dico núu na cùñaha-ndo xii ñáyiú sá ñà túú ndècu ndìhi ñaha-ndo xii-í, te ñiú-ni ducaⁿ càda yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, chi cùñaha-í xii cue espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiõxí sá ñà túú ndècu ndìhi ñaha-í xii-ndo.

¹⁰Te ndédani càa ñáyiú na càháⁿ cuèhé cuendá yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, te cada cǎhnu iní ñahá Yǎ Ndiõxí xií-yu. Dico ñáyiú na càháⁿ cuèhé cuendá Espíritú Yǎ Ndiõxí, te ñáyiú-áⁿ vǎ cǎdá cǎhnu iní ñahá-gǎ xií-yu.

11 Te òré ná càndeca ñaha-güedé xii-ndo quĩhíⁿ veñúhu, àdi núú cuè téé cùchiuⁿ, te ni vǎ cání ìní-ndó nũu nása cunduu tnúhu cúñaha-ndo xii-güedé, te ni vǎ cání ìní-ndó nũu ná tnúhu nadànchocáva-ndo nũu ná tnúhu na cũñaha-güedě xii-ndo, 12 chi òré-nǎ te mee Espíritú Yǎ Ndiõxí dacàhu iní ñáhá-xí xii-ndo tnúhu cúñaha-ndo xii-güedé —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Cuèndá ìíⁿ téé cuica

13 Te ìíⁿ téé ñùhu tnahá tnuú ñáyiú-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě xii Jèsús:

—Mèstrú, cúñaha xii ñaní-í sá ná chídava-dé sá nǐ dándõo tǎtá-ndǐ cuu cuèndá-ndí —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

14 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—¿Te ná cuèndá ducaⁿ càháⁿ-n? Te ñá díú chiuⁿ-áⁿ vǎxi-í cada-í, chi ñá díú téé cùchiuⁿ cuu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

15 Te xáhaⁿ-gǎ xii nchaa ñáyiú xĩndecu-áⁿ:

—Nchaa nchòhó ñáyiú ndèdóho nchaa tnúhu càháⁿ-í ío váha cada cuèndá-ndó, te vǎ cání ìní-ndó nǎndi nducu-ndo cùndecu ndihí-ndo, chi cuèi vǎi vihi na nihí-ndó cùndecu ndihí-ndo, dico vǎ chĩndèè ñaha-xi cudíi-ndo cùndecu-ndo ñuyíú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

16 Te dǎtnùní ní ngüíta-gá cání-gǎ ìíⁿ cuèndú núú-yu cuèndá tecú tnùní-yu tnúhu-gǎ, te xáhaⁿ-gǎ:

—Ìíⁿ téé cuica sũúní nǐ cuu nchaa tatá ní xitu-dé núú ñúhú-dě. 17 Te ní ngüíta-dé sání ìní-dé: “¿Te nása cada-í? Te ñá túú ndèé nataxúha-í nchaa sá nǐ xitu-í”, duha ní sani iní-dé. 18 Te dǎtnùní ní sáha váha tucu-dé cuèndá nàcuáa cada-dé, te ní cachí-dé: “Duha na cùnduu, dangòyo-í yacá-í, te ndada càhnu-gá-í, te xití-xi nataxúha-í nchaandi túhú sá nǐ xitu-í, ndihí nchaa dava-gá sá ndécú ndìhi-í. 19 Te sátá dúcáⁿ, te cachí-í: Ío vǎi sá ndécú ndìhi-í, te cudíi-xi cuéhé cuíá, te vitna ndetatú-í, te coho-í te caxi-í cada-í, te nǎndi-gá cada-í cuèndá cudíi ìní-í cundecu-í, duha quesaha-í”, càchí-dé. 20 Dico Yá Ndiõxí ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé: “Yòhó, ñá túú nǎndíhi sá sání ìní-n, chi yúhú càchí-í sá nùú vitna cuú-n, te nchaa sá ndécú ndìhi-n ÷yoo cuu sá vǎha xii-aⁿ-i?”, càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé. 21 Duha yáha nchaa ñáyiú nǎndi sání iní-xi cundecu ndihí-xi ñuyíú-a, dico ñáyiú-áⁿ ío ndàhú-yu chi ñá túú nǎ nduu táhú-yu núú Yǎ Ndiõxí cundecu ndihí-yu —càchí Jèsús xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Yá Ndiõxí xító-gǎ nchaa ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii-gá

(Mt. 6:25-34)

22 Te ní xáhaⁿ Jèsús xii cue téé xica cuu ndihí-gá:

—Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã vã ïo cani iní-ndó nõu nása cundecu-ndo, àdi nása níhí-ndó sã cáxí-ndó, àdi nása níhí-ndó dõó cuihnu-ndo. ²³Chi cùnuu-gá méé-ndó dàcúúxí sã nchító-ndó, te ducaⁿ yìqui cuñú-ndó cùnuu-gá-xi dàcúúxí dõó sácúũhnu-ndo. ²⁴Te chí cuãha cuendá nàcuáa quide cue tícacá, chi ni ñà túú chìhi-güedi tatá cuu itú natahu-güedi te ni ñà túú ndèé nútn̄i yacá-güedi, te ñihí-güedi xèxi-güedi, chi Yá Ndiõxí xító ñaha-gá xii-güedi. iTe nchòhó cùnùu-gá-ndó dàcúúxí nchàa cue quitì ndava! ²⁵Te cuèi nándi sá sání vèhi iní-ndó ndècu-ndo, dico ñá ndácú-ndó càda-ndo nacuáa cuehnu-ndo cuèdicó ìⁿ yiqui-gã. ²⁶Te núu ni sã lúhá xǎⁿ ñá ndácú-ndó càda-ndo, ¿te ná cuendá ío sàni iní-ndó cuendá nchaa sá cuiní-ndó ñihí-ndó cundecu ndìhi-ndo?

²⁷Te chí cadá cuendá nàcuáa sàhnu ìⁿ tnu itá, chi ni ñà túú quide chiuⁿ-xi, te ni ñà túú quèheⁿ-xi idi. Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã ndíi Salòmón ío vii ní cáa nchaa sá ñí xíndecu ndìhi ndíi, dico vií-gá tucu càa nchaa itá dàcúúxí nchàa sá ñí xíndecu ndìhi ndíi. ²⁸Te cùhú sã ìo vitna tnaa-ni cùdíi-xi te sàhmí-yu, te cuèi ducaⁿ dico ío vii càdúha Yá Ndiõxí nchaa cùhú-ǎⁿ. iTe nchòhó ío cùnùu-ndo dacúúxí nchàa cùhú-ǎⁿ, núu xǎⁿ ío xìto ñaha-gá xii-ndo, te dicó yica cùu iní-ndó sàndáá iní-ndó-gã! ²⁹Te vã ïo canchicúⁿ nihnu-ndo sã cóhó sã cáxí-ndó, te ni vã dándìhú-ndó ìní-ndó nõu nása cada-ndo ñihí-ndó. ³⁰Chi nchaa ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñáhá xii Yá Ndiõxí ducaⁿ mèe-ni sá cóhó sã cáxí-yu xica nchicúⁿ nihnú-yu. Dico mee Tátá-ó Dütú Ndiõxí sa ñaha-gá nándi cùu sá xíní ñùhu-ndo, te taxi-gá. ³¹Te cada-ndo nchàa nacuáa càháⁿ Yá Ndiõxí Yaá yíndàha ñaha xii-ndo, te ducaⁿ te taxi-gá nchaa sá xíní ñùhu-ndo.

Cuendá sá vãha nduu táhú-ó nõú Yá Ndiõxí

(Mt. 6:19-21)

³²Te vã yùhú nchòhó cue tée ndècu ndìhi-í cuèi ío sacú-ndó, chi Tátá-ó Dütú Ndiõxí ní cachí-gá sá ndúú táhú-ndó cundecu-ndo núu ndécú-gã taxi tnùní-ndó tnàhá-ndó. ³³Te chí dicó nchàa sá ndécú ndìhi-ndo, te chí cuãha nchaa ñáyiu ndàhú díhúⁿ-ndó ñáyiu xìni ñuhu, te cada váha-ndo cundecu-ndo, te ducaⁿ te nduu táhú-ndó sã ïo-gá váha núú Yá Ndiõxí cundecu ndìhi-ndo, te xǎⁿ vã cúú tùhú tnàhí-gá-xi, te ni vã ndíhí ñihnu-gá-xi, te ni ñàdúhú vã ndácú-güedě duhu-güedě, te ni t̄quidi vã quée-dí. ³⁴Te núu xǎⁿ cúú cuendá-ndó ñá, te ñiu-ni xǎⁿ ñúhú ìní-ndó, áⁿ te núu mee-ni sã ndécú ñùyíú-a ndècu ndìhi-ndo, te ñiu-ni nchaa xǎⁿ ñúhú ìní-ndó.

Xìni ñuhu-xi quìhi iní-ó cundecu-o

³⁵⁻³⁶Te ío quìhi iní-ndó cundecu-ndo, te cada-ndo dàtná quidé dàva cue tée xìnu cuechi sacúndecu túha-güedé cuèi nání òré-áⁿ ndétú-güedě

pàtróoⁿ-güedě ná òré nasáá-dé sá cuáháⁿ-dé vico tnãndaha. Te núu niú te sa cúu cáyú-ni ñuhú-güedé sá cündetu ñaha-güedé, chi òré ná nasáá-dé dacàsaⁿ-dé yuyèhe, te ndíhi-ni nacaáⁿ-güedé ndíhu-dé. **37**Te váha táhú nchaa cue tée xínu cuechi-áⁿ, chi ndècu túha-ni-güedé ndétú-güedě ndée òré ní nasáá pàtróoⁿ-güedě, te na cächí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã òré ná nasáá pàtróoⁿ-güedě-áⁿ te chihi ñaha-dě mèsá xii-güedé, te ndacáⁿ ndee-dé dóo níhnú-dě núu yíquí-dě, te ngüíta-dé cani-dé cóhó-güedě cuendá caxi-güedé. **38**Te ñiu-ni ducaⁿ càda-dé cuèi dava niú, àdi tacuíhndá-gá, te núu ñá túú xidí-güedé òré nasáá-dé, te cue tée xínu cuechi-áⁿ ïo váha tnahá-güedé. **39**Te núu ñicó ñiⁿ tée cùu xítóhó ñiⁿ vehe xíní-dé ná òré quíhu ñadúhú vehe-dé ñá, te quíhi iní-dé te vá cùdú-dé, te vá dáñá-dě nacaáⁿ-güedé yuyèhe-dé quíhu-güedé duhu-güedě. **40**Te nchòhó tucu nchaa-ni nduu quíhi iní-ndó cündecu túha-ndo, chi na cuáháⁿ nduu ñá túú yíhi iní-ndó, te quixi tucu yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchaa-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Cue tée quide ndáá ndíhi cue tée ñá túú quide ndáá

(Mt. 24:45-51)

41Te té Pèlú ní xicáⁿ tnúhú-dě núu Jèsús, te xáhaⁿ-dě:

—Mèstrú, ¿te tnúhu ní cáháⁿ-n-ãⁿ cùu-xi mee-ni cuendá nchúhú ãⁿ cuendá nchaa ñáyiú? —cächí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

42Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Càháⁿ-í cuendá ñáyiú quide váha dàtná quidé ñiⁿ tée tàxi tnuní ñáhá xii cue ñáyiú xínu cuechi ndecu vehe patróoⁿ-xi, chi tée-áⁿ ïo váha tècú tnùní-dé, te quide-dé nchaa nàcuáa càháⁿ pàtróoⁿ-dě, te dàcaxi-dé cue ñáyiú xínu cuechi oré tàú-xi caxí-yu. **43**Te núu ducaⁿ quide váha tée tàxi tnuní ñáhá xii cue ñáyiú xínu cuechi-áⁿ ñá, te ío váha tnahá-dé òré násáá pàtróoⁿ-dě ñuu ndèé cuáháⁿ-dé. **44**Te na cächí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã tée quide ndáá táxi tnùní ñáhá xii cue ñáyiú xínu cuechi-áⁿ cũñaha-ñá pàtróoⁿ-dě xii-dé sá ncháándì túhú-ñá sá ndécú ndíhi-dé quindaha-dě.

45Dico núu tée tàxi tnuní ñáhá xii cue ñáyiú xínu cuechi-áⁿ ná càni iní-dé sá cùyàa patróoⁿ-dě vá násáa ndíhi-ni-dé ñá, te ngüíta-dé cani-dé nchaa ñáyiú xínu cuechi, cuèi tée cuèi ñadìhí, te ngüíta-dé caxi-dé coho-dé, te dàxíni-dé mée-dě, **46**te nduu ñá túú yíhi iní-dé te nasáá pàtróoⁿ-dě, te dandòho ñaha patróoⁿ-dě-áⁿ xii-dé, te daquíhíⁿ ñáhá-dě xii-dé núu ndécú ñáyiú ñá túú ní quide ndáá.

47Te dava cue tée xínu cuechi xíní-güedé nàcuáa cuení pàtróoⁿ-güedě cada-güedé te ñá túú quide-güedé, te ni ñá túú cuení-güedé cundecu túha-güedé cundetu-güedé pàtróoⁿ-güedě, te nchaa cue tée ducaⁿ xíquide dandòho ñaha patróoⁿ-güedě, chi ñáni vìhi-güedé. **48**Te dava cue tée xínu

cuechi ñá túú xíní-güedé nàcuáa cuíní pàtróoⁿ-güedě cada-güedé, te ní quide-güedé sá nēñúú-güedé ìⁿ sá ñá túú tàú-güedé cada-güedé ñá, te cue téé-áⁿ sacú-gá dandòho ñaha patróoⁿ-güedě, chi sacú-gá ñáni-güedé. Te ñáyiú cùtnuní iní-xi nàcuáa cuíní Yă Ndiöxí cadá-yu, te ñiu-ni ducaⁿ tàú-yu cadá-yu nàcuáa cuíní-gá. Te ñáyiú vai-gá tècú tnùní nàcuáa càháⁿ-gá, te ñiu-ni ducaⁿ vai nchaa sá càháⁿ-gá tàú-yu cadá-yu.

Ñá túú cùu ìⁿnuu ñáyiú

(Mt. 10:34-36)

49^oTe yúhú véxi-í ñuyíú-a cuendá cutnùní iní ñáyiú nàcuáa cada ñaha Yă Ndiöxí xí-yu, ite cuíní-í sá ndìhi-ni cada-gá nàcuáa sàni iní-gá! 50^oTe yúhú ío vai tnúhu sàni iní-í, ichi sáá nduu te ío ndoho-í, te ñiu-ni xíáⁿ cuhuⁿ iní-í ndéé ná sáá nduu ñucaⁿ yáha-í! 51^oTe nchòhó vá cání ìní-ndó sá yúhú véxi-í ñuyíú-a te cundecu ndìhi tnàha váha-ni ñáyiú, te ñáhá chi da ngüíta-yu vá cúú ìⁿnuú-yu cundecú-yu. 52^oTe ndéé není vitna ngüíta ñáyiú vá cúú ìⁿnuú-yu cundecú-yu, te na càda-o cuendá te núu úhúⁿ ñáyiú xñdecu ìⁿ-ni vèhe, te vá cúú ìⁿnuu-gá-yu, chi úní-yu ndatnúhu-yu te nàá-yu ndìhi úú-gá-yu, àdi ñáyiú úú-áⁿ ndatnúhu-yu te nàá-yu ndìhi ñáyiú úní-áⁿ. 53^oTe dava cue téé cùu tátá vá cúú ìⁿnuu-gá-güedé ndìhi déhe ducuⁿ-güedé, te ni dàva cue ñáyiú cùu náná vá cúú ìⁿnuu-gá-yu ndìhi déhe yòcò-yu, te ni sãnu-yu vá cúú ìⁿnuu ndìhi-gá-yu. Te ducaⁿ càdá-yu chi davá-yu quindáá iní ñáhã-yu xii-í, te davá-yu vá quindáá iní ñáhã-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Ñáyiú cùtnuní iní-xi nàcuáa quide-xi ñuyíú ndìhi andiu

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54^oTe Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii nchaa ñáyiú xñdecu-áⁿ:
—Te nchòhó òré ndéhé-ndó ndànchita vícò ndàa xio quée nchíanchii, te càchí-ndó sá cúúⁿ dǎú, te ñiu ducaⁿ ndisa quide-xi. 55^oTe òré ná quène táchí ndàa xio datni nacuáa quène nchíanchii, te càchí-ndó sá ío cada ihni-xi, te ñiu ducaⁿ ndisa quide-xi. 56^oTe nchòhó ío váha cùtnuní iní-ndó nàcuáa quide-xi andiu ndìhi ñuyíú, ¿te ná cuendá quidé-ní-ndó sá ñă tècú tnùní-ndó nàcuáa quide Yă Ndiöxí vitna? Te sá dúcáⁿ quide-ndo-áⁿ ío dándahú-ndó mēe-ndo sá ío váha cùtnuní iní-ndó, chi ñá ndàá sá cútnùní iní-ndó.

Nducu-o nàcuáa nucúndecu ndìhi váha-o ñáyiú cùu úhú iní ñáhá

(Mt. 5:25-26)

57^oTe nchòhó, ¿ná cuendá ñá túú dándixi túu-ndo ìní-ndó càda-ndo mee-ni sá vǎha sá tàú-ndó càda-ndo-i? 58^oTe núu ío ìⁿ-ndo ñí sacáⁿ cuéchi

ñáyiú cuèndá-ndó cuèndá ìíⁿ sá nǐ quide-ndo, te cuáháⁿ-ndó ndìhí-yu núú tée cùchiuⁿ, te nini ñuhu-ndo ndìhí-yu ichi, te nducu-ndo nàcuáa cada-ndo nàcáháⁿ cáhnú ìní tnáhá-ndó ndìhí-yu cuèndá sá vǎ cándèca ñaha-gá-yu quíhíⁿ núú tée cùchiuⁿ, chi núú ducaⁿ na càdá-yu te tée cùchiuⁿ-áⁿ nachihi ñaha-dě ndaha cue tée cùu poleciá, te cue tée-áⁿ chihi ñaha-güedě vecaá xii-ndo. ⁵⁹Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ nǔu na ngáva-ndo vecaá, te vá cǎcu-ndo te núú vá náchǎhu-ndo nchàa sá tàú-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Xìni ñuhu-xi natuha-o ichi Yá Ndiöxí

13 ¹Te diu-ni òré-áⁿ nǐ ngúnutnǐ ìíⁿ ùú ñáyiú núú Jèsús cání-yu cuèndú núú-gǎ nàcuáa ní quide ñaha té Pilatú xii cue tée distritú Galileá cue tée ní sahní quití nduu táhú Yǎ Ndiöxí, te mei òré ní sahní-güedé cue quití-áⁿ nǐ táúchíúⁿ tǎ Pilatú cue sandádú-dé ní sahní-güedé cue tée Galileá-áⁿ, te ní xica níñí-güedě núú ñúhú ndìhi níñí cue quití-áⁿ, te ní nadácánuu-xi. ²Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Te núú nchòhó sání ìní-ndó sǎ sà dúcáⁿ nǐ yáha cue tée distritú Galileá-áⁿ te cùu-güedé cue tée ndècu vihi-gá cuéchi-xi dàcúúxí cuè tée ñuú-güedé ñá. ³Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ñǎhá. Te núú nchòhó vá ndíxí cuèchi ìní-ndó cuèndá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-ndo ndecu-ndo ña, te tnáhá nchaa nchòhó cuíta nihnu-ndo te núú vá nátnǐ-ndo ichi Yá Ndiöxí. ⁴Te núú nchòhó sání ìní-ndó sǎ ñáyiú sáhúⁿ úní ní xíhí ní táú ñáhá vèhe ducúⁿ Silòé ío-gá ndécú cuèchi-yu dàcúúxí nchàa ñáyiú xǐndecu ñuú Jerusàlén ñá, ⁵te na càchí tnúhu tucu-í xii-ndo sǎ ñǎhá. Te núú nchòhó vá ndíxí cuèchi ìní-ndó cuèndá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-ndo ndecu-ndo ña, te tnáhá nchaa nchòhó cuíta nihnu-ndo te núú vá nátnǐ-ndo ichi Yá Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Yutnu ngǔxí ñá túú cùuⁿ sávidí-xi

⁶Te Jèsús ní cani tucu-gá ìíⁿ cuèndú núú-yu nàcuáa tecú tnùní-yu tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gǎ:

—Ìíⁿ tée nùtnǐ ìíⁿ yutnu ngǔxí núú ñúhú-dě, te cuáháⁿ ndéhé-dě nǔu ní cuuⁿ sávidí-xi ni cùu, te ni ìíⁿ ñá túú ní cùuⁿ. ⁷Te ní xáhaⁿ tée-áⁿ xii tée ndèé ñuhu-dé: “Nàha-n sá vitna ní cuu úní cuíá quíxí còto-í yutnu ngǔxí-a te ñá túú xìní-í ni ìíⁿ sávidí-xi. Te quehndé-n vitna, chi àúⁿ nǎ cuu nùtnǐ-xi quide tneñu-xi núú ñuhu-áⁿ”, càchí-dé xáhaⁿ-dě xii tée ndèé ñuhu-dé-áⁿ.

⁸Te tée ndèé ñuhu-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Pàtróóⁿ, dañá na cuìhnu-xi cuíá vitna-ná, te na nàdatayá-í ñuhu núú sàhá-xi, te chihi-í saháⁿ. ⁹Te ducaⁿ te cudana cuuⁿ sávidí-xi, àdi núú ñá túú ní cùuⁿ sávidí-xi ña te téhndé-nǎ-xi”, càchí-dé xáhaⁿ-dě xii pàtróóⁿ-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Jèsús quidé tātna-gá ìⁿ ñadìhí ní nduu cueyi sātá-xi nduu ndètatú ñáyi

10Te ìⁿ xito cùu-xi nduu ndetátú ñáyi, te yìhi Jesús ìⁿ veñúhu dànehé-gá ñáyi. **11**Te xíáⁿ ndécú ìⁿ ñadìhí ní cuu sáhúⁿ úní cuíá sá cùhú-aⁿ yìhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávàha xii-aⁿ, te xíáⁿ ní ndada cueyi-xi sātá-aⁿ, te ñá dáñá-gă-xi nucúnutnîi ndáá-aⁿ. **12**Te òré ní xiní ñáhá Jèsús xii-aⁿ te ní cana ñaha-gă, te xáhaⁿ-gă:

—Yòhó ñaha cùhú, ndúha-n cuèhé tnàhá-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

13Te ní dácàá-gá ndaha-gá ní tendaha ñàha-gá xii-aⁿ, te òré-ni-áⁿ nî ndúha-aⁿ te ní nucúnutnîi ndáá-aⁿ, te ní ngüíta-aⁿ ní cachí-aⁿ sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí. **14**Dico téè tàxi tnuní veñúhu ní cudééⁿ-dë sá dúcáⁿ nî quide Jèsús ní quide tātna-gá ñaha cùhú-áⁿ nduu ndètatú-yu, te ní xáhaⁿ-dë xií-yu:

—Íó ìñú nduu tàú-ó càda chiuⁿ-o, te ndëdani càa nduu-áⁿ quixi-ndo cùtātna-ndo, dico ñá díú ndùu cuu-xi nduu ndetátú-ó —càchí-dé xáhaⁿ-dë xií-yu.

15Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Nchòhó chi ío dándahú-ndó mèe-ndo sá quidé ndáá-ndó dico ñá ndàá sá quidé ndáá-ndó, ìnáa ñá túú nàndaxi-ndo ndicutu-ndo àdi búrru-ndo dàcoho-ndo-güedi ndute nduu ndetátú-ó äⁿ? **16**Te ñadìhí-a cùu-aⁿ ñanî tnàhá ndîi Àbrahám, te dìcò-ni sá yùcu ñávàha quide duha cùhú-aⁿ ní cuu sáhúⁿ úní cuíá, ÷te náa ñá túú xini ñuhu-xi cutātna-aⁿ cuèi cùu-xi nduu ndetátú-ó äⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

17Te sá dúcáⁿ nî cáháⁿ Jèsús, núu nchaa cue téè cùu úhú iní ñáhá xii-gá ní cucahaⁿ núú-güedë, dico nchaa dava-gá ñáyi chi xícudí ìní-yu xíndéhë-yu nchaa sá vă yòo tnàhí ndàcu cada quide-gá.

Cuèndá ndíquíⁿ yutnu nàni mostázá

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18Te ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Na càni-í ìⁿ cuèndú núú-ndó nàcuáa tecú tnùnî-ndó nàcuáa cada-xi òré ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-ndo. **19**Ìⁿ téè ní queheⁿ-dé ndíquíⁿ yutnu nàni mostázá te nèhe-dé cuáháⁿ ní sacáⁿ-dé núú ñúhú-dë te ní xínu-xi, te ní sahnu-xi ní cuu dùcúⁿ-xi, te cue quitî ndàva núú tàchí cádùha-güedi tacá-güedi núú dìté-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Nàcuáa quide levadurá

(Mt. 13:33)

20Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xií-yu:

—Te na càchí tnúhu tucu-í xii-ndo nàcuáa cada tucu Yá Ndiöxí òré ndíhu ndaha ñaha-gá xii-ndo. **21** ñí ñadìhí ní queheⁿ-aⁿ levadùrá ní chihi-aⁿ úní arròbá yuchi triú, te levadùrá-áⁿ ñí quide-xi ní ndaa nihí yusaⁿ-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gá xií-yu.

Yuyèhe cuiñi

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Te ichi ñuhu Jesús cuáháⁿ-gá ñuú Jerusalén, te nchaa ñuú náhnú, ndíhi nchaa ñuú líhli ta yáha-gá ducaⁿ ta dànehé-gá ñáyiú tnúhu-gá cuáháⁿ. **23** Te ñí ñuú-áⁿ ñí xáhaⁿ ñí tée xii-gá:

—Mèstrú, cuíní-í cácaⁿ tnúhu-í ñí tnúhu núú-n, ìndáá sá ïo sacú ñáyiú nàníhí tàhú-áⁿ? —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-dé ndíhi nchaa ñáyiú:

24—Cada-ndo sá nánihí tàhú-ndó, te tñi-ndo ìchi Yá Ndiöxí, te ichi-gá-áⁿ cúu-xí dàtná ñí yuyèhe cuiñi, te càchí tnúhu-í xii-ndo sá ïo cuhé ñáyiú cachí iní-yu quíhu-yu yuyèhe cuiñí-áⁿ dico vá ndácü-yu. **25** Te na càni tucu-í ingá cuèndú núú-ndó nàcuáa tecú tnùní-ndó tnúhu càháⁿ-í. Te òré ná ndàcuíñí tée cùu xítóhó vehe, te nacadí-dé yuyèhe, te nchaa nchòhó ñáyiú na quèndóo quehé dacàsaⁿ-ndo yuyehe, te quesaha-ndo cñaha-ndo xii-dé: “Tátá, nacaáⁿ yuyèhe na quíhu-ndí”, quesaha-ndo cñaha-ndo xii-dé. Dico tée cùu xítóhó vehe-áⁿ cñaha-dë xii-ndo: “Ñá túú xíní-í nchòhó ndèé ñáyiú cùu-ndo”, duha cñaha-dë xii-ndo. **26** Te dàtnùní ngúíta nchòhó cñaha-ndo xii-dé: “Nchúhú ní xexi ndíhi ñaha-ndí, te ní xihí ndíhi ñaha-ndí xii-n, te nchaa ichi ní xóo dacuàha ñaha-n xii-ndí”, quesaha-ndo cñaha-ndo xii-dé. **27** Dico cachí tucu tée cùu xítóhó vehe-áⁿ cñaha-dë xii-ndo: “Sa ní cachí-í sá ñá túú xíní-í ndèé ñáyiú cùu-ndo. Te chí xócuñí nchòhó ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha núú ndècu-í”, quesaha-dë cñaha-dë xii-ndo. **28** Te na sáá nduu dùcaⁿ cada-xi te quiní-ndó tē Àbrahám, ndíhi té Isàác, ndíhi té Jàcób, ndíhi nchaa cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí, te nchaa cue tée-áⁿ ndécú-güedë núú ndécú-gá táxí tnùní-gá, te nchòhó quee tíhú-ndó nñú-gá sá tnúhu ñá túú ní cuíní cada ndáá, te dàvá-áⁿ ndáhyú-ndó te cuu rúhñú-ná núhu-ndo sá sàtú iní-ndó cuèndá sá ndóhó-ndó. **29** Te dàvá-áⁿ quíhu nchaa ñáyiú ndi cùmí xio ñuyíú núú ndécú Yá Ndiöxí táxí tnùní-gá caxí-yu ndíhi-gá, te cundecú-yu ndíhi-gá. **30** Te dava ñáyiú nchícúⁿ ñá túú cùnuu ndecu ichi Yá Ndiöxí vitna, ñáyiú-áⁿ sáá nduu te ío cunúú-yu. Te dava ñáyiú cùnuu ndecu ichi-gá vitna, ñáyiú-áⁿ sáá nduu te vá ïo-gá cunúú-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xií-yu.

Jèsús ndàhyú-gá cuendá ñáyiú ñuú Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

31 Te diu-ni nduu-ǎⁿ ñi quexìo ìⁿ úú cue téé cùu fariséú núú ndécú-gǎ, te xǎhaⁿ-güedě xii-gá:

—Quee-n ìha quíhíⁿ-n ñuú ndèé quíhíⁿ-n, chi téé cùu Herodés cuení-dé cahni ñaha-dě xii-n —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

32 Te Jèsús ní xǎhaⁿ-gǎ:

—Chí cuàháⁿ te cúñaha-ndo xii téé nèhe mañá-áⁿ sǎ càchí-í sá ná cùndedóho váha-dé ìⁿ tnúhu càháⁿ-í, chi cùmání ìⁿ úú-gá nduu cundecu-í xocàni-í nchaa espíritú cùndìhi yucu ñávàha yìhi ñaha xii ñáyiú, te cada tátna-í nchaa dava-gá ñáyiú cùhú, te ducaⁿ te ndìhi chiuⁿ-í, duha cúñaha-ndo xii-dé. **33** Dico dacuitíí sǎ cùhùⁿ-í ichi ìⁿ úú-gá nduu, te ducaⁿ te sáa-í núú quíhíⁿ-í, chi vá cúú tnàhí cuú ìⁿ téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ingá ñuú, chi mei ñuú Jerusalén cuú-güedé —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

34 Te ní xǎhaⁿ-gǎ xii ñáyiú ñuú Jerusalén:

—Nchòhó chi sàhni-ndo nchaa cue téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí, cue téé ní tendaha-gǎ véxi, te mee-ni ndìhi yúú sáhní-ndó-güedě. ¡Te titní xito ní cuení-í nadatàcá ñáhà-í xii-ndo dàtná nádàtacá ìⁿ nchuxi cuè déhe-di sàquìhi-güedi xití ndíxíⁿ-di, dico ñá ní cuení-ndó, te ducaⁿ-ni sàni iní-í ndéé vitna! **35** Te chí cùndedóho tucu ingá tnúhu na càháⁿ-í-a: Yá Ndiöxí dañá ñàha-gá xii-ndo. Te na càchí tnúhu tucu-í xii-ndo sǎ vǎ quíní ñáhá-gǎ-ndó xii-í, dico sáa nduu te quíní ñáhá tucu-ndo, te nduu-ǎⁿ cachí-ndó sǎ ìo càhnu cuu yúhú Yaá ní tendaha Dütú Ndiöxí véxi ñuyíú-a —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-yu.

Jèsús quidé tátna-gá ìⁿ téé ñuhu cuiñu

14 **1** Te duha ní cuu ìⁿ nduu, nduu ndètatú ñáyiú chi ìⁿ téé cùu fariséú cùnùu ní càháⁿ-dé Jèsús vehe-dé caxi-gá, te cue téé ndècu vehe-dé ndéhé-güedě ñuú nása cada-gá. **2** Te xíaⁿ ndécú tnàhá ìⁿ téé cùhú ñúhú-dě cuiñu. **3** Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gǎ núú cuè téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndìhi núú cuè téé cùu fariséú, te xǎhaⁿ-gǎ:

—¿Cuu cada tátna-o ìⁿ ñáyiú cùhú nduu ndètatú-ó ǎⁿ ñáhá? —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

4 Dico cue téé-áⁿ ñà túú tnàhí ni cǎháⁿ-güedé. Te ní dácàá-gá ndaha-gá ní tendaha-gǎ téé cùhú-áⁿ ñi quide tátna ñaha-gǎ xii-dé, te ní xǎhaⁿ-gǎ sá ná nùhú-dé vehe-dé. **5** Te ní xícáⁿ tnúhú-gǎ núú nchàa cue téé-áⁿ, te xǎhaⁿ-gǎ:

—¿Te núu nchòhó ná ngáunihnu ìⁿ búrru-ndo àdi ìⁿ ndicutu-ndo déhvá, te vá ná tàva ndíhi-ni-ndo-di cuèi cùu-xi nduu ndètatú-ndó-ǎⁿ? —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

6Te ñá túú ní ñhí-güedě tnúhu na danchocáva-güedé.

Ñáyiú cãháⁿ-yu quíhíⁿ vico tnãndaha

7Te ndèhe Jesús nãcuáa xĩquide nchaa ñáyiú ndècu vico sá sũúní ñí nacáxi-yu xilè sácõo nchihi cue tée cùnũu-gá conchihí-yu òré cuãnguĩhú-yu mèsá caxí-yu, núu ní xáhaⁿ-gã xíi-yu:

8—Òré ná cãháⁿ ñáhá ìⁿ ñáyiú xii-ndo ìⁿ vico tnãndaha, te vá cóó-ndó nũú xilè sácõo cue tée cùnũu-gá, chi núu ducaⁿ na càda-ndo, te cudana quexìo dava-gá ñáyiú cùnũu-gá dàcúxí nchòhó. 9Te ñáyiú ní cãháⁿ ñáhá xii-ndo-áⁿ quixí-yu te cúñàhá-yu xii-ndo: “Chí cuãñaha xilè núcõo nchihi-ndo-ãⁿ ná cònchihi ñáyiú ní quexìo-a”, quesàhá-yu cúñàhá-yu xii-ndo. Te cuìní-ndó ñáhá cuèi cùcahaⁿ núú-ndó ndàcuíñí-ndó quíhíⁿ-ndó ngõo-ndo nũú xilè xĩnutnĩ ndéé núú ñí ndihí-ná ndàa sátá-xi. 10Te yúhú càchí-í sá òré ná cãháⁿ ñáhá-yu xii-ndo, te ngóo-ndo nũú xilè xĩnutnĩ ndéé núú ñí ndihí-ná ndàa sátá-xi chi cuèndá òré ná quèxio ñáyiú ní cãháⁿ ñáhá xii-ndo, te cúñàhá-yu xii-ndo: “Nchòhó cue ñáyiú cãháⁿ ndihí-í, chí yãha núú xilè sácõo cue tée cùnũu-gá coo-ndo”, duha cúñàhá-yu xii-ndo. Te ducaⁿ te cada nínu ñaha nchàa ñáyiú yìhi ndihí-ndo mesá. 11Te nchaa ñáyiú na càda nínu mee-xi, te ñáyiú-áⁿ ñà túú cùu nínu-yu, te nchaa ñáyiú ñá túú quide nínu mee-xi, ñáyiú-áⁿ cúú ñĩnu-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gã xíi-yu.

12Te dãtnùní ní xáhaⁿ-gã xii tée ní cãháⁿ ñáhá xii-gá:

—Te yòhó òré cuìní-n càda-n ìⁿ vico, te vá cãháⁿ-n mée-ni cue tée cãháⁿ ndihí-n, ni cuè ñaní-n, ni cuè ñáyiú cùu ñaní tnáhá-n, ni cuè ñáyiú cuica ndècu yatni ndihí-n, chi ñáyiú-áⁿ ducaⁿ càdá-yu ìⁿ nduu cãháⁿ ñáhá-yu xii-n te ndéyãhu-ni sá ñí quidé-n-yu. 13Te ñáhá chi òré ná càda-n ìⁿ vico, te cãháⁿ-n ñáyiú ndàhú, ndihí ñáyiú ñá cúú càca, ndihí ñáyiú yacua, ndihí ñáyiú cuàá. 14Te núu ducaⁿ na càda-n, te cuu-xi ìⁿ sá vãha xii-n, chi ñáyiú-áⁿ vã ñihí-yu nacoto ñàhá-yu xii-n, dico na cùú-n te sáá nduu ndòto-n ndihí nchaa ñáyiú ní quide ndáá ní xíndecu ichi Yá Ndiõxí, te dàvá-áⁿ taxi-gá sá ndúú tàhú-n —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Nãcuáa xĩquide ñáyiú òré cãháⁿ ñáhá ìⁿ tée cada vico

(Mt. 22:1-10)

15Te sá dúcáⁿ ñí cãháⁿ Jèsús ní tecú dóho cue tée yìhi mesá-áⁿ, núu ní xáhaⁿ ìⁿ-dé xii-gá:

—Ío vãha táhú nchaa ñáyiú na càxi nchaa sá cuãha ñaha Yã Ndiõxí nduu na sáá-yu cundecú-yu núú ndécú-gã táxí tnùní-gá —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-gá.

16Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—**Í**ⁿ tée quide-dé vico, te ní dátècú tnúhu-dé cuéhé víhí ñáyiú quíhíⁿ-yu caxí-yu. **17**Te òré sa ní cuu-ná sá caxí-yu, te ní xáhaⁿ-dë xii tée xínu cuechi núú-dë sá quíhíⁿ-dé cūñaha-dë quíhíⁿ-yu caxí-yu, chi sa ndècu túha nchaa sá caxí-yu. **18**Dico nchaá-yu ní xáhăⁿ-yu xii-dé sá ná cádá càhnu iní tée càháⁿ ñáhá-ăⁿ, chi ñá túú cùyáchí-yu quíhíⁿ-yu vico-áⁿ. Te tée ní cáháⁿ ndíhi tée xínu cuechi-áⁿ díhna ní xáhaⁿ-dë: “Íchí ñí saaⁿ-í ìⁿ pedàsú ñuhu, te quíhíⁿ ndéhè-í tnavíí, núu xíăⁿ càháⁿ ndàhú-í núú-n sã cūñaha-n xii tée càháⁿ ñáhá-ăⁿ xii-í sá ná cádá càhnu iní-dé chi ñá túú cùyáchí-í”, cächí-dé xăhaⁿ-dë. **19**Te ingá-dé ní xáhaⁿ-dë: “Ní saaⁿ-í úhúⁿ yùndá ndicutu sa xítu, te cue quití-áⁿ quíhíⁿ-í coto ndeé-í-güedi vitna, núu xíăⁿ càháⁿ ndàhú-í núú-n sã cūñaha-n xii tée càháⁿ ñáhá-ăⁿ xii-í sá ná cádá càhnu iní-dé chi ñá túú cùyáchí-í”, cächí-dé xăhaⁿ-dë. **20**Te ingá tucu-dé ní xáhaⁿ-dë: “Íchí ñí tnándaha-í ñúu xíăⁿ vá cùyáchí-í quíhíⁿ-í”, cächí-dé xăhaⁿ-dë. **21**Te òré ní nasáá tée xínu cuechi-áⁿ, te ní nacani tnúhu-dé núú pàtróóⁿ-dë nchaa nàcuáa ní xáhăⁿ-yu. Te ní cudééⁿ tée cùu patróóⁿ-ăⁿ, te ní xáhaⁿ-dë xii tée xínu cuechi núú-dë-áⁿ: “Yáchí cuàháⁿ nanducu-n nchaa ñáyiú ndàhú, ndíhi nchaa ñáyiú ñá cúú càca, ndíhi nchaa ñáyiú yacua, ndíhi nchaa ñáyiú cuàá, te ndëni ní cuu na nàníhí-n-yu te candècá-n-yu quixi”, cächí-dé xăhaⁿ-dë. **22**Te sátá ñí nasáá tée xínu cuechi-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dë xii pàtróóⁿ-dë: “Pàtróóⁿ, sa ní quide-í chiúⁿ ní táhú-n, dico ndècu-gá núú cóo-yu”, cächí-dé xăhaⁿ-dë. **23**Te tée cùu patróóⁿ-dë-áⁿ ñí xáhaⁿ-dë: “Cuàháⁿ tucu ndëni ní cuu te cada yica-n na quixí-yu quíhu-yu cuèndá ná chítú vehe-í. **24**Te na cächí tnúhu-í xii-n sã ñí ìⁿ ñáyiú ní cáháⁿ-í díhna vá cúú-gă caxí-yu sá sà ní quide túha-í caxí-yu ni cùu”, cachí tée-áⁿ xăhaⁿ-dë xii tée xínu cuechi núú-dë —cächí-gă xáhaⁿ-gă xii tée-áⁿ.

Ndoho-o cùndecu-o ichi Xítohó Jesucristú

(Mt. 10:37-38)

25Te ío cuéhé ñáyiú nchìcúⁿ-yu Jèsús, te ní xáhaⁿ-gă xíí-yu:

26—Te núu dava nchòhó cuìní-ndó chìtnahá ñáhá-ndó xii-í, te cuu iní ñáhá ndìsa-ndo. Te cuèi na dándóo-ndo tătá-ndó, ndíhi náná-ndó, ndíhi ñadíhí-ndó, ndíhi déhe-ndo, ndíhi ñaní-ndó, ndíhi cúha-ndo, te cani iní-ndó sã cuèi na cùú-ndó sã cuèndá-í, te ducaⁿ te cuu ndisa-ndo cuè ñáyiú tnàhá tnúhu ndíhi-í. **27**Te nchaa ñáyiú vá cánchezíⁿ nihnu ñaha xii-í cuèndá sá yùhú-yu ndohó-yu dàtná ndoho-í, ñáyiú-áⁿ vã cúú-yu ñáyiú tnahá tnúhu ndíhi-í. **28**Te núu ìⁿ nchòhó ná càni iní-ndó dàcaa-ndo ìⁿ vehe ducúⁿ, ¿te náa ñá díú díhna-gá cada cuèndá-ndó ñúu ndèdau díhúⁿ cuu, ducaⁿ te cutnùní iní-ndó ñúu tnahá díhúⁿ-ndó càa vehe-áⁿ àdi ñáhá? **29**Chi núu vá dúcáⁿ càda-ndo, te na ngüíta-ndo tàusaha-ndo te vá xínu cada-ndo, te nchaa ñáyiú na cùndehe ñaha xii-ndo, te cáháⁿ cuèhé-yu

cuendá-ndó. ³⁰Te cachí-yu: “Tée-ǎⁿ ní ngüíta-dé dácàa-dé ìⁿ vehe te ñá ní ndàcu-dé xínu”, cachí-yu. ³¹Àdi te núu ìⁿ té yìndaha ñaha xii ñáyiú cuìní-dé nàá-dé ndìhi ingá tucu té yìndaha ñaha xii ñáyiú, ÷te náa ñá díú dǐhna-gá cada cuendá-dé te núu ndacu-dé ndìhi úxí mǐl cue sandàdú-dé nàá-güedé, ndìhi ócò mǐl cue sandàdú ingá tucu té yìndaha ñaha xii ñáyiú cùu úhú iní tnáhá ndìhi-dé-ǎⁿ? ³²Àdi te núu xìto-dé sá vǎ ndácú-dě ñá, te òré vátá cùyàtni ñaha-gá té cùu úhú iní tnáhá ndìhi-dé-áⁿ, te tendaha-dě ìⁿ té quíhíⁿ-dé quíhu-dé tnúhu ndàhú núu tée-áⁿ cuendá sá vǎ nàá-güedé. ³³Te duha càháⁿ-í chi núu nchòhó vǎ cǎdá ndèe iní-ndó dàña-ndo nchaa sá ndécú ndìhi-ndo cuendá chitnahá ñáhá-ndó xii-í, te vǎ cúú-ndó cuè ñáyiú tnáhá tnúhu ndìhi-í.

Ñíí nǐ nduu víxiⁿ

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴Te ñíí chi ío váha, dico núu na ndùu víxiⁿ-xi, ÷te nása-gá cada-o nǎndǐhi-o te núu ducaⁿ-í? ³⁵Chi ñá túú-gǎ nǎndǐhi-xi nì sá dǎcá ñuhu, te nì sá dǎcá saháⁿ, chi cuendá-nǎ dǎngoyo-o. Te nchaa nchòhó ñáyiú ní xíndedóho tnúhu ní cǎháⁿ-í-a xini ñuhu-xi ío váha cuáha-ndo cuendá —cǎchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Cuendá ìⁿ mběé quiti ní xíta

(Mt. 18:10-14)

15 ¹Te cue tée cuihna iní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyiú cuendá impuèstú ndìhi cue dava-gá ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha ní quexió-yu núu ndécú Jèsús cuendá cundedóho-yu tnúhu càháⁿ-gá. ²Te ní ngüíta cue tée cùu fariséú, ndìhi cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés xǐcǎháⁿ cuèhé-güedé cuendá-gá, te cǎchí-güedé:

—Tée-a quèheⁿ cuendá-dé ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, te xèxi ndìhi ñaha-dé xií-yu —cǎchí-güedé xǐtnàha-güedé.

³Te Jèsús ní cani-gá ìⁿ cuendú nàcuáa tecú tnùní-güedé tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

⁴—Ìⁿ té ndècu ìⁿ ciendú mběé-dě, te ní xíta ìⁿ-di, te nchòhó sa cùtnuní iní-ndó nàcuáa cada té-áⁿ, chi dǎndóo-dé cúmídícó sǎhúⁿ cúmí-di ìⁿ yucu, te cúnúndúcú-dě quiti ní xíta xíáⁿ ndèe ndéé naníhí-dě-di. ⁵Te òré ní naníhí-dě-di te ní dǎcǎá-dě-di chíó-dě ní docó-dé-di sá cúdí ìní-dé. ⁶Te òré ní nasáá-dé vehe-dé, te ní dátàcá-dé nchaa cue tée càháⁿ ndìhi-dé, ndìhi nchaa ñáyiú ndècu yatni ndìhi-dé, te ní xáhaⁿ-dě: “Chí ná cùdí ìní-ó vǐtna, chi ní naníhí-í mběè-í quiti ní xíta ni cùu”, cachí-dé xáhaⁿ-dě xií-yu.

⁷Te yúhú cǎchí-í sá ïo-gá cúdí ìní Yǎ Ndiöxí ndìhi cue espíritú xínu cuèchi

núú-gǎ nŭu ìíⁿ ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha na ndìxi cuéchi iní-yu cuèndá nchaa sá ñà túú vǎha quidé-yu ndècú-yu te tnií-yu ichi-gá, dàcúxí cǔmídícó sǎhúⁿ cǔmí ñáyiú sa ní tuha ichi-gá, chi ñá túú-gǎ xíní ñùhu-xi ndìxi cuéchi iní-yu chi sa ndècú-yu ichi-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Cuèndá díhúⁿ nǐ xíta

8Te ní cani Jèsús ìngá cuèndú núú-güedě, te xáhaⁿ-gǎ:

—Ííⁿ ñadihí ndécú ndìhi-aⁿ úxí díhúⁿ cuixíⁿ, te ní dácuíta-aⁿ ìíⁿ te ní teñuhú-aⁿ iti, te ní ngúíta-aⁿ nàtihu-aⁿ vehe, te súúní vǎha vǎha ní nanducu-aⁿ nděé ní naníhí-aⁿ. **9**Te òré ní naníhí-aⁿ, te ní dátacá-aⁿ nchaa ñáyiú ðíhí càháⁿ ndìhi-aⁿ ndìhi nchaa ñáyiú ndècu yatni ndìhi-aⁿ, te ní xáhaⁿ-aⁿ: “Chí ná cùdǐí ìní-ó vītna chi ní naníhí-í díhùⁿ-í sá nǐ xíta ni cùu”, cachí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-yu. **10**Te yúhú càchí-í sá dúcáⁿ ìo cùdǐí ìní nchaa espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí, núú ìíⁿ ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha na ndìxi cuéchi iní-yu cuèndá nchaa sá ñà túú vǎha quidé-yu, te tnií-yu ichi-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Cuèndá ìíⁿ téé ñá túú ní quide váha

11Te ní cani tucu Jèsús ìngá cuèndú núú-güedě, te xáhaⁿ-gǎ:

—Ííⁿ téé ndècu úú déhe ducuⁿ-dé, **12**te téé líhli-gá ní xáhaⁿ-dě xii tǎtá-dě: “Táu, taxi-n tǎhú sǎ cúú cuèndá-í”, càchí-dé xáhaⁿ-dě. Te tǎtá-dě-áⁿ nǐ sǎñaha-dě ndí dííⁿ nŭú-güedě sá cúú cuèndá-güedé. **13**Te núú sàcú-ni nduu, te déhe-dé téé líhli-gá-áⁿ nǐ nadico-dě nchaa sá nǐ sǎñaha tǎtá-dě, te ní xica-dé cuáháⁿ-dé ìíⁿ ñuú xícá, te yàcáⁿ ní tnií-dé ìíⁿ ichi cuèhé ichi duha, te ní ndìhi díhúⁿ-dě ní dándóñùhu-dé ndìhi cue téé càháⁿ ndìhi-dé, ndìhi nchaa ñáyiú ðíhí xĩndecu ichi díí ìní. **14**Te ní ndìhi ndoo díhúⁿ-dě ní dándóñùhu-dé, te núú sàcú-ni nduu ní sáá tnamá ñuú núú ndécú-dě-áⁿ, te ñá ñihí-gá-dé sá cǎxí-dě, te xihí-dé docó. **15**Núú ní xica-dé cuáháⁿ ndúcú chiuⁿ-dé núú ìíⁿ téé ðiu-ni ñuú xíaⁿ, te téé-áⁿ nǐ sáha chiuⁿ ñaha-dé ìíⁿ xichi núú ñúhú-dě coto-dé cùchí. **16**Te súúní xihí-dé docó te cuíní-dé caxi-dé nchaa sá sǎha-yu cùchí-áⁿ ní cùu, dico ñá túú ní sǎñahá-yu xii-dé. **17**Te uuⁿni ní sani váha iní-dé, te ní cachí-dé: “Íío cuéhé cue téé xínu cuechi vehe tǎtá-í te ío cuéhé sǎ xéxí-güedě ndécú, te yúhú duha ndòho-í docó iha! **18**Te ndacuíñí-í te núhú-í vehe tǎtá-í, te cúñaha-í xii-dé: Táu, ñá túú ní quide váha-í núú Yǎ Ndiǒxí te ni ñà túú ní quide váha-í núú-n, **19**te ñá túú-gǎ tàú-í sá cùu-í déhe-n vītna, te cada ñaha-ñá-n xii-í dàtná ìíⁿ téé xínu cuechi núú-n”, duha ní sani iní-dé cúñaha-dě xii tǎtá-dě. **20**Te sátá dúcáⁿ nǐ sani iní-dé, te ní natnií-dé ichi cuánuhú-dé vehe tǎtá-dě, te xica-gǎ cuánuhú-dé ní xíní ñáhá tǎtá-dě xii-dé te ní cundàhú iní ñáhá-dě. Te xínu tǎtá-dě-áⁿ nǐ sáháⁿ nútnahá ñáhá-dě, te ní numi ñaha-dě, te ío váha ní

cáháⁿ ndihi ñaha-dě. **21**Te ní xáhaⁿ děhe-dé-áⁿ xii-dé: “Táu, ñá túú ní quide váha-í núú Yă Ndiöxí te ni ñà túú ní quide váha-í núú-n, te ñá túú-gă tàú-í sá cùu-í déhe-n vitna”, cachí-dé xăhaⁿ-dě.

22’Dico tătă-dě-áⁿ ñi xáhaⁿ-dě xii cue tée xinu cuechi núú-dě: “Chí quēñuhu ndíhi-ni dóó văha-gá cuáha-ndo děhe-í-a na cuñnu-dé, ndihi ñiⁿ dehé ná quèhi díquí ndáhá-dě, ndihi chàú váha na quèhi-dé. **23**Te quíhíⁿ ngueheⁿ-ndo ñiⁿ ndicutu numa quiti caváha-gá, te cahni-ndo-di, te na càda-o vico, te na càxi-o-di. **24**Chi déhe-í-a ní sani iní-í sá ñi xíhí-dé ní cùu, te ñáhá chi ndècu vívú-dě, te ní sani tucu iní-í sá ñi xíta-dé ní cùu te ní nasáá méé-dě”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii cue tée xinu cuechi núú-dě-áⁿ. Te ní ngüíta-güedé ní quide-güedé vico.

25’Te déhe-dé tée sàcuéhé-gă cuáháⁿ-dé yucu, te òré cuándixi-dé tá ndùu yatni-dé vehe, te ní tecú dóho-dé ìó yaá cúú vico. **26**Te ní cana-dé ñiⁿ tée xinu cuechi, te ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-dě ná cuendá ducaⁿ ìó yaá. **27**Te tée xinu cuechi-áⁿ ñi xáhaⁿ-dě: “Ñaní-n tēe cuáháⁿ ní cùu ní nasáá-dé, te tătă-n ñi táúchíúⁿ-dě ní xíhí ñiⁿ ndicutu nùma quiti caváha-gá cuendá sá ñi nasáá váha-dé”, cächí-dé xăhaⁿ-dě.

28’Dico ñaní-dé tée sàcuéhé-ăⁿ ñi cudééⁿ-dě, te ní cachí-dé sá vă ndíhu-dé vehe cundecu-dé vico-áⁿ ní cùu, dico ní quee tătă-güedě ní cáháⁿ ndáhú-dé núú-dě cuendá ndíhu-dé. **29**Te ní xáhaⁿ-dě xii tătă-dě: “Táu, cundedóho váha saú-n tnúhu na cáháⁿ-í-a, yúhú ío cuéhé cuíá ñi cuu xinu cuechi-í núú-n, te ni ñiⁿ xito ñá túú quide sáá iní-í núú-n, te ni ñiⁿ chivá líhli ñá túú tàxi-n-di caxi díí ìní-í-di ndihi cue tée cáháⁿ ndihi-í. **30**Te vitna ní nasáá déhe-n tēe ní sáháⁿ ní dándóñuhu díhúⁿ-n ndihi nchaa ñáyiú xñdecu ichi díí ìní. Te ní sahi-n ñiⁿ ndicutu numa quiti caváha-gá sá cuendá-dé”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii tătă-dě. **31**Te ní xáhaⁿ tătă-dě xii-dé: “Yòhó déhe-í ducaⁿ-ni ndècu ndihi ñaha-n xii-í, te nchaa sá ndécú ndíhi-í cúú-xí cuendá-n. **32**Te vitna dacuitíí tàú-xi sá cádá-ó vico, te cudíí ìní-ó, chi ñaní-n-áⁿ ñi quide-í cuendá sá ñi xíhí-dé ní cùu, te ñáhá chi ndècu vívú-dě, te sa ní xíta-dé ní cùu, te ní nasáá méé-dě”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii déhe-dé tée sàcuéhé-gă-áⁿ —duha cuáháⁿ cuendú ní cani Jèsús núú-güedě.

Nàcuáa ní quide ñiⁿ tée tàxi tnuní ñáhá xii cue tée xinu cuechi

16 **1**Te Jèsús xáhaⁿ-gă xii cue tée xica cuu ndihi-gá: —Ní xñdecu ñiⁿ tée cuica, te ducaⁿ ñi xñdecu ñiⁿ tée ní taxi tnuní ñáhá xii cue tée ní xinu cuechi nñú-dě. Te tée-áⁿ ñi xini ñáhá ñáyiú dùhu-dé díhúⁿ tēe cùu patróóⁿ-dě, te cuáháⁿ-dé dándòñuhu-dé, te ní xáhăⁿ-yu xii tée cùu patróóⁿ-dě sá dúcáⁿ quide-dé. **2**Te tée cùu patróóⁿ-dě-áⁿ ñi cana ñaha-dě xii-dé, te ní xáhaⁿ-dě: “¿Ná cuendá duha cáháⁿ ñáyiú cuendá-n? Yáchí chi na tàxi cuendá-n nchàa chiuⁿ ní quide-n,

chi vitna te vá táxí tnùní-gá-n cuè téé xìnu cuechi núù-í”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. ³Te téé tàxi tnuní ñáhá xii cue téé xìnu cuechi-áⁿ nǐ sani iní-dé: “¿Te nása cada-í vitna na quèhndé pàtróóⁿ-í chiùⁿ-í? Chi ñá cúndèe-gá-í cada-í chiùⁿ vée, te cùcahaⁿ núù-í cácaⁿ ndàhú-í. ⁴Dico duha cada-í cuèndá queheⁿ cuèndá ñáhá ñǎyiu vehé-yu òré ná quèhndé duuⁿ-ná pàtróóⁿ-í chiùⁿ-í”, duha ní sani iní-dé. ⁵Te sátá dúcáⁿ te ní cana-dé ìⁿ ìⁿ cue téé tàù núú pàtróóⁿ-güedě. Te téé díhna ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-dě, te xǎhaⁿ-dě: “¿Ndèé dau tàù-n núú pàtróóⁿ-i?”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. ⁶Te téé-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Tàù-í ìⁿ cièndú bàrríl acití”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. Te téé tàxi tnuní ñáhá xii cue téé xìnu cuechi-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Iha náu reciú-n-á, te ndadúha ingá sá ùdico úxí taxi-n”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. ⁷Te dǎtnùní ní xícáⁿ tnúhú tùcu-dé núú ìngá-dé, te xǎhaⁿ-dě: “Te yòhó, ¿ndèé dau tàù-n-í?”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. Te téé tàù-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Ìⁿ cièndú ngohnchi tríú tàù-í”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. Te téé tàxi tnuní ñáhá xii cue téé xìnu cuechi-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Iha náu reciú-n-á, te cadúha ingá sá cùmídícó-nǎ taxi-n”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. ⁸Te téé cùu patróóⁿ-áⁿ nǐ cachí-dé sá ìo váha ñùhu díquí tée dùhu-áⁿ nàcuáa cada-dé cundecu váha-dé. Te nchaa ñáyiu xǐndecu ichi cuèhé ichi duha, ío-gá váha ñùhu díquí-yu nàcuáa cada-yu cundecu váha-yu ndìhi nchaa ñáyiu cùndìhí-yu dácúxí ñáyiu ndècu ichi Yá Ndiöxí.

⁹Te yúhú càchí-í sá cáda-ndó sǎ vǎha ndìhi nchaa sá ndécú ndìhi-ndo ní cuáha ñuyíú yícá cuèchi-a, te ducaⁿ te coo cue téé ío váha tnahá tnúhu ndìhi-ndo, te òré ná ndìhi nchaa sá ìo ñuyíú-a, te Yá Ndiöxí queheⁿ cuèndá ñáhá-gǎ xii-ndo, te cundecu-ndo ndìhi-gá ni caa ni quíhíⁿ.

¹⁰Te núu ìⁿ téé quide ndáá cuèi ìⁿ chiùⁿ líhli na càda-dé, te diu-ni ducaⁿ quide ndáá-dé cuèi ìⁿ chiùⁿ cahnu na cada-dé. Dico téé ñá túú quide ndáá, chi cuèi chiùⁿ líhli àdi chiuⁿ cahnu na cada-dé dico ìⁿ-ni quide-dé. ¹¹Te núu nchòhó vá cáda-ndó sǎ vǎha ndìhi nchaa sá nǐ cuáha ñuyíú yícá cuèchi-a ña, te Yá Ndiöxí vá táxí-gǎ sá vǎha ndècu ndìhi-gá xii-ndo. ¹²Te núu vá cáda ndáá-ndó còto-ndo nchaa sá táxí nùu tnahá ñáyiu-ndo, te vá yóo taxi sá ndúú tàhú-ndó.

¹³Te ni ìⁿ téé xìnu cuechi vá ndácú-dě cunu cuechi-dě núú ùú pàtróóⁿ, chi téé-áⁿ cuu váha iní-dé núú ìⁿ pàtróóⁿ-dě te tni-dé nchaa tnúhu càháⁿ pàtróóⁿ tée cùu váha iní-dé núú-xi-áⁿ. Te núú ìngá tucu pàtróóⁿ-dě vá cúú vǎha iní-dé, te ni vǎ tníí-dě tnúhu càháⁿ pàtróóⁿ-dě-áⁿ. Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu nchohó chi vá ndácú-ndó cunu cuechi-ndo núú Yá Ndiöxí te cuhuⁿ iní-ndó nchaa sá ìo ñuyíú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹⁴Te nchaa cue téé cùu fariséú ío ñùhu iní-güedé nchaa sá ìo ñuyíú-a, te xǐndedóho-güedé nchaa tnúhu càháⁿ Jèsús, te ní cáháⁿ yíchí-güedé cuèndá-gá. ¹⁵Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Nchòhó cúú-ndó cuè téé ío váha càháⁿ núú ñáyiú cuèndá-ni sá cuíní-ndó cǎháⁿ váha-yu cuèndá-ndó, dico Yá Ndiöxí xíní ndáá-gá nàcuáa càa iní-ndó ìⁿ ìⁿ-ndo, te nchaa sá càchí cue ñáyiú ñuyíú-a sá ïo nàndíhi, Yá Ndiöxí dáquèè tíhú-gǎ.

Cuèndá nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés

16^oTe nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés cúnùu-xi ni cuu, ndíhi nchaa tnúhu ní chídó tnùní cue téé ní xóo cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha. Dico cútnàhá ní ngúíta té Juáá téé ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiú ní cǎháⁿ-dé tnúhu-í, ndéé dàvǎ-áⁿ ñà túú-gǎ ní cùnùu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ndíhi nchaa tnúhu ní chídó tnùní cue téé ní xóo cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha. Te ñiú-ni ndéé dàvǎ-áⁿ ñí quesaha ta tècú tnùní ñáyiú nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-yu, te vǎi ñáyiú ío sàni iní-yu vitna nàcuáa cadá-yu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-yu. 17^oTe nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ío ndáá càháⁿ-xi, te ndíhi-gá naa andíu ndíhi ñuyíú dàcúxí sǎ ndíhí ìⁿ ìⁿ tnúhu-áⁿ cada-xi nàcuáa càháⁿ-xi.

Jèsús càháⁿ-gá cuèndá ñáyiú dàña tnaha

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18^oTe núú ìⁿ téé na dàña tnaha-dé, ndíhi ñadíhí-dé, te tnándaha tucu-dé ndíhi ingá-yu, te nèhé víhí quide-dé te núú ducaⁿ na càda-dé, te téé na tnándaha ndíhi ñaha ní dáñá yèi-xi, te ñiú-ni ducaⁿ ñà túú cùu-xi sá vǎha te núú ducaⁿ na càdá-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Cuèndá ìⁿ téé nàni Lázarus ndíhi cuèndá ìⁿ téé cuica

19^oTe xǎhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Ní xíndecu ìⁿ téé cuica, te ní xóo cuihnu-dé mee-ni dǒo vǎha dóo vii càa, te nchaa nduu súúní vǎha ní xóo cada-dé vico vehe-dé. 20^oTe ní xíndecu tucu ìⁿ téé ndàhú ní xínani-dě Lázarus, te téé-áⁿ ñí cuhú-dé ní xíndéé-dé nitùhú-dé ndíhyi, te ìⁿ nduu ìⁿ nduu ní xóo taxinucóo ñaha-güedě xii-dé yuyèhe téé cuica-ǎⁿ. 21^oTe téé ndàhú-áⁿ ñí xóo cuú-dé docó, te ní xóo cuíní-dé caxi-dé nchaa sá ñà túú-gǎ ní xǒo yáha caxi téé cuica-ǎⁿ, te ñá túú ní xǒo níhí-dě. Te cuèi iná ní xóo quíhíⁿ-di ní xóo nayuu-di nchaa núú ndíhyi ndèé-dé-áⁿ. 22^oTe ní sáá ìⁿ nduu te ní xíhí téé ndàhú-áⁿ, te cue espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiöxí ndécá ñàha-xi xii-dé cuándaa núú ndécú tǎ Àbrahám cundecu-dé. Te ní sáá nduu ñí xíhí téé cuica-ǎⁿ tnàhá-dé, te ní chindúxi ñaha-güedě xii-dé. 23^oTe ní sáá-dé núú xíndecu nchaa ñáyiú ní xíhí ñá túú ní quide ndáá núú Yǎ Ndiöxí te xíaⁿ ïo ndòho-dé ndécú-dě, te ní ndonehe núú-dě te xica ñí xíní-dé té Àbrahám ndíhi té Lázarus-áⁿ xíndecu-güedé. 24^oTe níhi ní cǎháⁿ-dé, te xǎhaⁿ-dě: “Yòhó

tătă Àbrahám, cundàhú iní ñáhá xii-í, te cúñaha xii té Lăzarú ná dândaxiⁿ-dé díquí ndáhá-dě, te na quixi-dé dandàxiⁿ-dé yàa-í, chi ío ndòho-í ñúhù-í núú ñùhú núú càyú-a”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii té Àbrahám. **25**Dico té Àbrahám ní xáhaⁿ-dě: “Ndàhú yòhó ñaní tnáhà-í, dandàcu iní sá ío váha ní xíndecu-n ñùyíú, te té Lăzarú ío ndàhú ní ndòho-dé ní xíndecu-dé. Te vitna ní nucúndecu váha-dé iha, te yòhó ndóhó-n vitna. **26**Te ñá díú-ní să xǎⁿ tucu, chi cuádava ndècu ìⁿ déhvá cùnú ñúhú nèhu-xi núú ndécú-ó, te cuèi nchaa ñáyiu xíndecu iha na cächí iní-yu quixí-yu núú ndécú-ndó dico vá ndácũ-yu, te ni nchòhó vá ndácú-ndó quixi-ndo núú ndécú-ndǐ”, cächí-dé xăhaⁿ-dě. **27**Te ní xáhaⁿ tée cuica-ăⁿ: “Te núu ducaⁿ te cáháⁿ ndàhú-í núú yòhó tătă Àbrahám vitna sá téndàha-n té Lăzarú ná quíhíⁿ-dé vehe tătă-í, **28**chi ndècu úhúⁿ-gá ñaní-í, te na cűñaha-dě xii-güedé sá vă cádá-güedě dâtná ní quide-í cuendá sá vă quixí-güedě tnáhá-güedé núú ndécú-í ndóhò-í-a”, cächí-dé xăhaⁿ-dě. **29**Te té Àbrahám ní xáhaⁿ-dě: “Mee-güedě ndécú ndìhi-güedé nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndìhi nchaa tnúhu ní chídó tnùní cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha, te nchaa tnúhu-áⁿ ná tnì-güedé nàcuáa cáháⁿ-xi”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii-dé. **30**Te ní xáhaⁿ tùcu tée cuica-ăⁿ: “Tătă Àbrahám, dico vá cádá cuendá-güedé nchaa tnúhu-áⁿ, dico núu ìⁿ ñáyiu ñá túú-gă ndécú ñùyíú ìⁿ ñáyiu ndècu ndìhi-n quíhíⁿ-yu cáháⁿ ndìhi ñáhá-yu xii-güedé nàcuáa ndùu tnúhu váha, te ndixi cuéchi iní-güedé nchaa sá ñà túú quide váha-güedé ndécú-güedě, te cada váha-güedé”, cächí-dé xăhaⁿ-dě xii-dé. **31**Dico té Àbrahám ní xáhaⁿ-dě: “Te núu ñá túú cuení-güedé tnì-güedé tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés, ndìhi tnúhu ní cáháⁿ cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha ña, te ñi-ni ducaⁿ càda-güedé cuèi ìⁿ ñáyiu ní xíhí ná ndòtó-yu cúñáhá-yu nàcuáa ndùu tnúhu váha, chi vá quíndáá iní-güedé”, cächí té Àbrahám xăhaⁿ-dě xii tée cuica-ăⁿ —cächí Jèsús xáhaⁿ-gă xii cue tée cùu fariséú.

Quihi iní-ó vă cündècu-o ichi cuehé ichi duha

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 ¹Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii cue tée xica cuu ndìhi-gá: **1**—Dacuitíi să cóo cuè tée dacáháⁿ-güedé ñáyiu cadá-yu nándi sá cuèhé sá dúhá, idico ndàhú ní cuu cue tée ducaⁿ na dàcaháⁿ ñáhá xii-yu cadá-yu nándi sá cuèhé sá dúhá! **2**Chi váha-gá sá nùu na dàcutu ndéé ñáyiu ìⁿ yúú yódó dűcúⁿ-güedě te dàquée ñáhá-yu xii-güedé xití ndute làmár, te ñá díú să cündècu-güedé dacáháⁿ-güedé ñáyiu cadá-yu nándi sá cuèhé sá dúhá, cuèi ñáyiu ndàhú iní-xi dandàhú-güedé. **3**Te ío quihi iní-ndó cündecu-ndo.

”Te núu ìⁿ ñaní tnáhá-ndó quide-dé ìⁿ sá ñà túú tàú-dé cada-dé sá cúú-xí-ndó te cáháⁿ-ndó dòho-dé, te núu ní ndixi cuéchi iní-dé sá ñà túú ní

quide váha-dé, te cada cãhnu iní-ndó sã ñĩ quide-dé. ⁴Te cuëi úsá xito na càda-dé nãndi sã ñã túú tàú-dé cada-dé sã cúú-xí-ndó ìⁿ nduu, te núu na quixi-dé úsá xito núú-ndó, te cachí-dé sã vã dúcáⁿ-gã cada-dé, te xini ñuhu-xi cada cahnu iní-ndó-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Ñáyu sãndáá ndisa iní-xi

⁵Te ní xáhaⁿ cuè téé xica cuu ndihi Jesús xii-gá:

—Chindee ñãha xii-ndí cuendá ducaⁿ te quindáá-gá iní-ndí sã Yã Ndiöxi ndácú-gã quidé-gã nchaa sã vãha —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu nchòhó quindáá ndisa iní-ndó sũúni cuëdicó luha lií dàtná cuìní-ndó càa ìⁿ ndíquíⁿ yutnu nãni mostázá, te ducaⁿ te cuu cúñaha-ndo xii ìⁿ yutnu: “Quene-n ìha te quíhíⁿ-n cuìhnu-n xití làmár”, duha cúñaha-ndo. Te ducaⁿ càda-xi te núu na quindáá ndisa iní ñãhá-ndó xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Nàcuáa tàú ìⁿ téé xinu cuechi cada-dé

⁷Te xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Te núu ìⁿ nchòhó ndécú ìⁿ téé xinu cuechi núú-ndó, te cuáháⁿ-dé yucu cuángada chiúⁿ-dé, àdi cuáháⁿ-dé yucu coto-dé quitì, te òré ní nasáá-dé vehe sã ñĩ sáháⁿ-dé yucu, te vá cũñaha nchòhó cue téé cùu patróóⁿ-dě xii-dé: “Yáchí nehé caxi-n dítá”, vá dúhá cũñaha-ndo. ⁸Chi nchòhó cue téé cùu patróóⁿ-dě cúñaha-ndo xii-dé: “Cundihí iní cada túha sã cúdini-í, te díhna-gá-í caxi-í dítá te dàtnùní caxi-n”, duha cúñaha nchòhó cue téé cùu patróóⁿ xii-dé. ⁹Te òré ná ndíhí chiúⁿ ní táhú nchòhó cue téé cùu patróóⁿ cada téé xinu cuechi núú-ndó, te ñã túú tàú-ndó ndacáⁿ táhú-ndó nũú tẽe xinu cuechi núú-ndó. ¹⁰Te duha càháⁿ-í chi núu òré ná ndihi nchaa chiuⁿ ní táhú Yã Ndiöxi cada-ndo, te cachí-ndó: “Nchúhú cúú-ndĩ cue téé xinu cuechi núú Yã Ndiöxi, dico ñã túú tàú-gá ndacáⁿ táhú-gã núú-ndĩ, chi mee-ni chiúⁿ ní táhú-gã ní quide-ndĩ”, duha cachí-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús quidé tãtna-gá úxí cue téé tñahá cuéhé sã dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú ñáyu

¹¹Te ñuhu Jesús ichi cuáháⁿ-gá ñuú Jerusalén, te ní yáha-gá núú ràyá distrítú Sãmariá ndihi distrítú Galileá. ¹²Te ta cùyatni-gá ìⁿ ñuú líhli cuáháⁿ, te ní sãtnahá ñãhá ùxí tñahá cue téé cùhú xii-gá, te tñahá-güedé cuéhé sã dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó dico xica lùha ní ngúnu tñí-güedé, ¹³te níhi ní cáháⁿ-güedé, te xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—iMèstrú, cundàhú iní ñãhá xii-ndí! —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

14Te òré ní xiní ñáhá Jèsús xii-güedé, te ní xáhaⁿ-gă:

—Chí cuáháⁿ núú dütú ná cùndehe ñaha-dé xii-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te ichi-ni ñuhu-güedé cuáháⁿ-güedé ní ndúha-güedé cuéhé tnàhá-güedé. 15Te nchaa-güedé ní cutnùní iní-güedé sá nǐ ndúha-güedé, dico ìⁿ-ni-dé ní nacuico-dě, te ní ngüíta-dé níhi ní cáháⁿ-dé, te ní cachí-dé sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí. 16Te ní ngüíñí xítí-dě núú Jèsús, te ní nuu núú-dě ndàa núú ñúhú ndàcáⁿ táhú-dě núú-gă. Te téé-áⁿ cúú-dě téé distritú Sàmariá. 17Te Jèsús ní cachí-gá:

—Úxí tnàhá-güedé ní ndúha cuéhé tnàhá-güedé. ¿Te ndèé ndécú dàva-gá-güedé-i? 18¿Te náa ìⁿ-ni-téé ingá ñúú-a ní nacuico-dě ndàcáⁿ táhú-dě núú Yá Ndiöxí, te càchí-dé sá ïo càhnu cuu-gá ñă? —càchí-gá.

19Te ní xáhaⁿ-gă xii téé-áⁿ:

—Ndacuíñí te núhú-n, chi sa ní ndúha-n cuéhé tnàhá-n, chi ní sándáá iní-n Yá Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Nàcuáa yìndaha ñaha Yá Ndiöxí

(Mt. 24:23-28, 36-41)

20Te cue téé cùu fariséú ní xícáⁿ tnúhú-güedě núú Jèsús nùu ná ama ngüíta Yá Ndiöxí ndíhu ndaha-gă ñáyiu. Te ní xáhaⁿ-gă:

—Ñá túú nă cada-xi ñuyúu quiní-ndó cuendá cutnùní iní-ndó sǎ ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-ndo. 21Te ni vǎ yöö cachí: “Iha ndècu-gá táxí tnùnigá, àdi yacáⁿ ndécú-gă táxí tnùnigá”, chi tnuú-ndó sà ndecu-gá ndíhi nchaa ñáyiu yìndaha-gă —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

22Te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé xica cuu ndíhi-gá:

—Te nchòhó chi sáá nduu, te cachí iní-ndó sǎ sùúni cuèdicó ìⁿ nduu quiní ñáhá-ndó xii yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, dico vá quiní ñáhá-gă-ndó xii-í. 23Te coo ñáyiu cúñáhá-yu xii-ndo: “Iha ndècu-gá, áⁿ yacáⁿ ndécú-gă”, quesàhá-yu cúñáhá-yu xii-ndo. Dico vá quìndáá iní-ndó quíhíⁿ-ndó ndíhí-yu núú càchí-yu, te ni vǎ cání ìní-ndó quíhíⁿ méé-ndó. 24Chi dàtná cuìní-ndó quide-xi oré sáá ndúté àndíu, chi uuⁿni dàyehé-xi nìhí ñuyúu, ducaⁿ càda-xi nduu na quixi tucu yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, te dàvá-áⁿ quiní ñáhá nchàa-ndi túhú ñáyiu xii-í. 25Dico díhna-gá ndoho vîhi-í, te daquèe tíhú ñáhá ñáyiu ñuyúu-a xii-í. 26Te cadá-yu dàtná ní quide ñáyiu ní xíndecu cútnàhá ní xíndecu té Nöé, te díu-ni ducaⁿ sǎtnahá-xi cada nchaa ñáyiu ndècu vitna ndéé sáá nduu quixi tucu yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo. 27Chi caxi-ní-yu, coho-ní-yu, te caca cuu-ni cue téé xica ndáhú, te tnàndaha-ní-yu, chi ducaⁿ nǐ quidé-yu dàvá-áⁿ ndéé ní sáá nduu cuànguee té Nöé xítí bàrcú, te ní ngüíta-xi ní cuuⁿ dáú nǐ ndaa ndute ñuyúu, te nchaá-yu ní xíhí ní cáhá-yu

dává-áⁿ. **28**Te diu-ni ducaⁿ ñi quide tucu ñáyi cuñàhá ní xindecu té Löt, chi xèxi-yu xihí-yu, te sàáⁿ-yu te nàdicó-yu, te xixitú-yu nàndi sá xixitú-yu, te ncha cue té xidacáá-güedë vehe. **29**Te òré ní quee té Löt ñuú Sodomá, te ní ngoyo ñuhú andiu, te dàcá yúú sùúni dícó ní nduu ñuhú-nă-xi, te ní xihí nchaandi túhú ñáyi ñuú-áⁿ. **30**Te diu-ni ducaⁿ sätnahá-xi cada ñáyi na sàá nduu quixi tucu yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo ñuyúú-a.

31Te núu ñiⁿ ñáyi cándodó-yu díquí véhë-yu nduu-ăⁿ, te ñi vá ndihu-gá-yu quehéⁿ-yu ñiⁿ ndachíúⁿ-yu canehé-yu quíhíⁿ, te ñáyi cuáháⁿ yucu, te ñi vá ñuhú-gá-yu vehé-yu. **32**Te chí dándacu iní nàcuáa ní yáha ñadìhí té Löt. **33**Te ncha ñáyi cuñi dácacu nihnu mee-xi ñuyúú-a ña, te cuíta nihnú-yu, te ncha ñáyi na cùú sá cuendá-í, te naníhí tãhú-yu.

34Te na cãchí tnúhu tucu-í xii-ndo sã nduu-áⁿ, te núu úú-yu cãa ñiⁿ núu xito, te ñiⁿ-yu ndanchitá-yu ndaá-yu andiu, te ñiⁿ-yu quendóo. **35**Te núu úú ñáyi dñhí nchícö-yu ñiⁿ-ni vehe, te ñiⁿ-yu ndanchitá-yu ndaá-yu andiu, te ñiⁿ-yu quendóo. **36**Te núu úú cue té yèhi-güedé yucu, te ñiⁿ-dé ndanchita-dé ndaa-dé andiu, te ñiⁿ-dé quendóo —cãchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

37Te sá dúcáⁿ ñi cáháⁿ-gá ñu ní xicáⁿ tnúhú-güedë núú-gã, te xáhaⁿ-güedë xii-gá:

—Mèstrú, ¿te ndéé ducaⁿ cãda-xi-i? —cãchí-güedé xáhaⁿ-güedë xii-gá.

Te ní xáhaⁿ-gã:

—Te nchòhó xini-ndó sã ncháá ñuú yúcu yèqui cuñú ní xihí, te yacáⁿ tacá cue ndixí xéxi-güedë —cãchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús cãháⁿ-gá cuendá ñiⁿ juéxi ndihi cuendá ñiⁿ ñaha quèé

18 **1**Te Jèsús ní cani-gá ñiⁿ cuendú núú-güedë cuendá sá vã ná túhú iní-güedé cáháⁿ ndihi-güedé Yã Ndiöxí ncha-ni òré. **2**Te xáhaⁿ-gã: —Ñiⁿ ñuú ndécú ñiⁿ juéxi, te ñi ñã túú sãndáá iní-dé Yã Ndiöxí, te ñi ñiⁿ tnúhu xáhaⁿ ñáyi ñã túú cuñi-dé cada cuendá-dé. **3**Te diu-ni ñuú-áⁿ ndécú tucu ñiⁿ ñadìhí ñaha quèé, te ní sáháⁿ-aⁿ cãháⁿ ndàhú-aⁿ núú juéxi-áⁿ cuendá cada ndáá-dé ñiⁿ cuéchi. **4**Te titní xito ní cuu sãháⁿ-aⁿ cãháⁿ ndàhú-aⁿ núú-dë te ñã túú cuñi-dé cada cuendá-dé tnúhu cãháⁿ-aⁿ ni cùu, te ndéé núú ñã cúú-gã te ní sani iní-dé: “Te cuéi ñã túú sãndáá iní-í Yã Ndiöxí, te ñi ñã túú quide cuendá-í ncha tnúhu cãháⁿ ñáyi cada-í, **5**dico na cãda ndáá-í cuendá ñaha quèé-a ndihi ñáyi cùu úhú iní tnáhá ndihi-aⁿ, chi vá cúndè-gá iní-í nuu núu quixi-aⁿ dasatú iní ñáhá xii-í”, duha ní sani iní té cùu juéxi-áⁿ —cãchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

6Te ní xáhaⁿ tucu-gá xii-güedé:

—Cada cuendá-ndó nàcuáa ní sani iní juéxi té cuihna iní-xi-áⁿ. **7**Te Yã Ndiöxí ío chindee-gá ncha ñáyi ní cáháⁿ-gá cundecu ndihi-gá, chi cuéi

nduu cuèi niú càháⁿ ndihi ñàhá-yu xii-gá, te vá cùyàa-gá nachinaa-gá nchaa sá quidé ñàha nchaa ñáyiú cùu úhú iní ñàhá xii-yu. ⁸Te ío ndíhi ducaⁿ càda-gá. Te òré ná quixi yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, ¿te náa naníhí-gă-í ñáyiú sàndáá ndisa iní Yă Ndiöxí-ăⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Nàcuáa quide iiⁿ tée cùu fariséú ndihi iiⁿ tée cùu cobradór

⁹Te Jèsús ní càháⁿ-gá núú ñáyiú nàcuáa quide ñáyiú sàni iní sá ío quide ndáá te dàquee tíhũ-yu tnàha ñáyiú-yu, te xáhaⁿ-gă xii-yu:

¹⁰—Úú cue tée cuáháⁿ-güedé veñúhu càhnu sá ío cùnuu càháⁿ ndihi-güedé Yă Ndiöxí, te iiⁿ-dé cúú-dě tée cùu fariséú, te ingá-dé cúú-dě tée cuihna iní-xi quide cobrá ñàhá xii ñáyiú cuendá impuèstú. ¹¹Te tée cùu fariséú-áⁿ nútníi-dé càháⁿ ndihi-dé Yă Ndiöxí, te xáhaⁿ-dě xii-gá: “Yòhó Dútú Ndiöxí ndàcáⁿ táhù-í núú-n, chi ñá túú quide-í dàtná quidé dàva-gá-güedé, chi dùhu-güedé, càháⁿ ndihi-güedé ñadíhí te ñá díú ñadíhí-güedé cúú-yu, te nándi-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide-güedé, te ni ñà túú quide-í dàtná quidé tée cuihna iní-xi quide cobrá ñàhá xii ñáyiú cuendá impuèstú ndécú ìha. ¹²Chi yúhú ñá túú tnàhí ná xéxì-í úú nduu xití samàná cuendá sá càháⁿ ndihi ñàha-í xii-n, te nchaa sá ñihí-í te càhu-í úxí xichi, te iiⁿ xichi tàxi-í xii-n”, càchí-dé xáhaⁿ-dě xii Yá Ndiöxí. ¹³Dico tée cuihna iní-xi quide cobrá ñàhá xii ñáyiú cuendá impuèstú-áⁿ chi xica lùha nutníi-dé, te ni lùha ñá túú cùyii-dé ndonehe núú-dě andiu cuendá sá ndíxí cuèchi iní-dé nchaa sá ñà túú vâha quide-dé, te ndèdí ndaha-dé pèchú-dé sá ndìhú iní-dé, te xáhaⁿ-dě xii Yá Ndiöxí: “iYòhó Dútú Ndiöxí cundàhú iní ñàhá xii-í, chi ío cuèhé sã ñà túú vâha quide-í núú-n!”, càchí-dé xáhaⁿ-dě xii Yá Ndiöxí. ¹⁴Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã tée cuihna iní-xi quide cobrá ñàhá xii ñáyiú-áⁿ ñí tedóho Yá Ndiöxí nchaa tnúhu ní càháⁿ-dé, te ní quide càhnu iní-gá nchaa sá ñà túú vâha ní quide-dé, te cuánuhú-dé vehe-dé. Te tée cùu fariséú-áⁿ ñà túú ní tedóho ñàha Yă Ndiöxí xii-dé. Chi nchaa ñáyiú na càda cahnu mee-xi ñuyíú-a te vá cúú-yu ñáyiú cùnuu, te nchaa ñáyiú ñá túú quide cahnu mee-xi, ñáyiú-áⁿ cunúú-yu —càchí Jèsús xáhaⁿ-gă xii-yu.

Jèsús quidé íi-gă landú

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵Te iiⁿ úú ñáyiú ndècá-yu landú líhli cuáháⁿ núú Jèsús chi cuení-yu sá téndàha ñàha-gá xii-güexi, te òré ní xiní cue tée xica cuu ndihi-gá sá ndécã-yu landú-áⁿ cuáháⁿ núú-gă, te ní ngúíta-güedé ténàá ñàhá-güedé xii-yu, te xáhaⁿ-güedé sá vã dúcáⁿ càdá-yu. ¹⁶Dico Jèsús ní cana ñàha-gă xii-güedé, te ní xáhaⁿ-gă:

—Chí dáñá ná quixi nahi landú lĩhli-áⁿ nõù-í-a, te vá càdí-ndó ìchi-güexi, chi dàtná cúú vãha iní cue landú lĩhli-áⁿ ducaⁿ cùu váha iní cue ñáyiu yìndaha ñaha Yá Ndiõxí. 17Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nõu vá quìndáá iní ñáhá-ndó dàtná quídé dàva landú lĩhli sàndáá iní ñáhá xii-í, te vá ndĩhu ndaha ñaha Yá Ndiõxí xii-ndo, te vá ndúú tãhú-ndó cùndecu-ndo ndihi-gá ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

İⁿ tée cuica càháⁿ ndihi-dé Jèsús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

18Te İⁿ tée cùnuu ní xícáⁿ tnúhú-dě núú Jèsús, te xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Yòhó Mèstrú, cùu-n tée ío váha iní-xi, te cuíní-í nõu vá cúndèe iní-n càchí tnúhu-n nã cúú sã vãha cada-í cuèndá nduu táhù-í cundecu-í ndihi Yá Ndiõxí ni caa ni quíhíⁿ —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

19Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—¿Te cùtnuní iní-n nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-n sã yũhú váha iní-ãⁿ? Chi İⁿ dıi díi-ni Yá Ndiõxí váha iní-gá. 20Te yòhó xını-n nàcuáa ní cachí Yã Ndiõxí cada ñáyiu, te duha ní cachí-gá: “Nchòhó cue tée vá càháⁿ ndihi-ndo ñàdihí te núu ñá díú ñàdihí-ndó cùú-yu, te ducaⁿ-ni nchòhó cue ñáyiu dıhí tucu vá càháⁿ ndihi-ndo tée te núu ñá díú yì-ndo cuu-güedé, te vá cáhní-ndó tnàha ñáyiu-ndo, te ni vã dúhú-ndó sã ndécú ndıhí-yu, te ni vã dácàcu-ndo cuéchi neñùú sá cúú-xí tnàha ñáyiu-ndo, te canehe-ndo sã yíñùhu núú tãtá-ndó ndihi núú nãná-ndó”, duha ní cachí Yã Ndiõxí cada ñáyiu —càchí Jèsús xáhaⁿ-gã xii-dé.

21Te tée-áⁿ nı xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Nchaa xıãⁿ ní ngüíta-í quídè-í ndéé cùtnàhá cúú làndú-í —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

22Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—Dico cùmání ìngá núú sã cádá-n, vitna te quíhíⁿ-n te dico-n nchàa sá ndécú ndıhi-n, te díhúⁿ-n cuãha táhú-n cuè ñáyiu ndàhú, te ducaⁿ te nduu táhú-n cùndecu váha-n nõú ndécú Yã Ndiõxí táxı tnùnı-gá, te na yãha ducaⁿ càda-n te quixi-n chıtnahá ñáhá-n xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

23Te sá dúcáⁿ nı xáhaⁿ Jèsús xii-dé, te ío ní cundıyí-dé, chi ío cuica-dě.

24Te sá nı xını ñáhá Jèsús xii-dé cúndıyí-dé, núu ní cachí-gá:

—Ío úhú quìndáá iní ñáyiu cuica Yã Ndiõxí cuèndá ndĩhu ndaha ñaha-gá xii-yu! 25Te yáchı-gá yáha İⁿ caméyu yaú İⁿ yiqui tıcú dàcúxı sã quìndáá iní İⁿ ñáyiu cuica Yã Ndiõxí cuèndá ndĩhu ndaha ñaha-gá xii-yu —duha ní cachı-gá.

26Te nchaa ñáyiu ní tecú dóho-xi tnúhu ní cáháⁿ-gá ní xáhãⁿ-yu xii-gá:

—¿Te yoo nanıhı tãhú te núu ducaⁿ vãıⁿ? —càchı-yu xáhãⁿ-yu xii-gá.

27Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-yu:

—Cue ñáyiú ñuyíú-a chi vá ndácü-yu ná cadá-yu nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu, dico mee-gă chi ndacu-gá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu chi nchaa sá vâha ndàcu-gá quídé-gă —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

28Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Nchúhú ní dándöo-ndí nchaa sá ndécú ndíhi-ndí, te ní tuha ñaha-ndí xii-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

29Te ní xáhaⁿ-gă xii ñáyiú:

—Na cächí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ncháá ñăyiú na dándöo vehe-xi, àdi tátá-xi, năná-xi, ñaní-xi, cúha-xi, ñadìhí-xi, déhe-xi cuendá sá cuíní-yu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu, **30**te ío-gá cuéhé să cuăñaha-gă xií-yu cundecu ndíhí-yu, te ñá díú-ní xǎⁿ, chi tnàhá nduu táhü-yu cundecu ndíhi ñàhá-yu xii-í ni caa ni quíhíⁿ ná sàá nduu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Jèsús cáháⁿ tucu-gá sá cáhni ñàha-güedé xii-gá

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31Te Jèsús ní taudíⁿ-gá ndí ùxúú cue téé xìca cuu ndíhi-gá tnuú ñáyiú, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Vitna te quíhíⁿ-ó ñùú Jerusàlén, chi yàcáⁿ cada-xi nchaa nàcuáa sa ní chídó tnùní cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha nàcuáa yáha yúhú Téé cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo. **32**Chi cuáha cuendá ñàhá-güedé xii-í núú cuè téé ñá túú cùu cue téé isràél, te cudíquí ndéé ñàhá-güedé xii-í, te cúcuèhé ñàhá-güedé, te tíú díí ñàhá-güedé xii-í. **33**Te caniha-güedé ndíhi ñí, te dătnùní cahni ñaha-güedé xii-í, dico nduu úní sá cùú-í te ndoto-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

34Dico ni ñíⁿ tnúhu ní cáháⁿ-gá ñá túú ní tècú tnùní-güedé, chi ío yìdáhu tnúhu ní cáháⁿ-gá nùu xǎⁿ ni ñíⁿ ñá túú ní tècú tnùní-güedé.

Jèsús quídé tătna-gá núú ñíⁿ téé cuáá ñuú Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35Te òré tá cùyatni Jesús ñuú Jericó cuáháⁿ, te yuhu ìchi cuáháⁿ-gá-áⁿ núcöo ñíⁿ téé cuáá xìcáⁿ ndàhú-dé. **36**Te òré ní tecú dóho-dé xìcáháⁿ vâi ñáyiú xǎyáha-yu, te ní xìcáⁿ tnúhú-dě núú ñăyiú ndècu ndíhi-dé ná cuendá ducaⁿ vâi-yu yáha. **37**Te ní xáhăⁿ-yu sá Jèsús téé ñuú Nazàrét ñúhú-dě ichi. **38**Te níhi ní cáháⁿ-dé, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—iJèsús ñaní tnàhá ndíi Dàvií, cundàhú iní ñàhá xii-í! —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

39Te ñáyiú xǎxódó núú nùú Jèsús ní tenáá ñáhă-yu xii-dé, te xáhăⁿ-yu sá ná càdí-dé yuhu-dé dico uuⁿ-gá níhi ní cáháⁿ-dé xăhaⁿ-dě xii-gá:

—iYòhó téé cùu ñaní tnàhá ndíi Dàvií, cundàhú iní ñàhá xii-í! —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

40Te Jèsús ní ngüíñí-gá, te ní táuchíúⁿ-gă ní sângueheⁿ ñaha cuè téé ndihi-gá. Te òré ní quexìo-dé núú-gă, te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-dě, te xáhaⁿ-gă:

41—¿Ná cuìní-n càda ñaha-í xii-n-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Te téé cuàá-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě:

—Mèstrú, cuìní-í cada tátna-n nǔù-í cuèndá cundehe-ĩ —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

42Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Sa ní ndúha núú-n chi ní sándáá iní-n Yă Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

43Te òré-ni-áⁿ nǐ ndúha núú-dě, te ní chinchícúⁿ-dé Jèsús, te ní cachí-dé sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí. Te nchaa ñáyiú ní xiní nàcuáa ní cuu ní ndúha núú-dě tnàhá-yu ní cachí-yu sá ïo càhnu cuu Yá Ndiöxí.

Jèsús ndihi ìíⁿ téé nàni Zaqueú

19¹Te Jèsús ní sáá-gá ñuú Jericó, te ta yăha-gá xití ñuú-áⁿ cuăháⁿ.²Te ñuú-áⁿ ndécú ìíⁿ téé cuica nàni-dé Zàqueú, te cùnuu-dé táxí tnùní-dé cue téé cùndihi-dé, cue téé cuihna ìní-xi quide cobrá ñáhá xii ñáyiú cuèndá impuèstú. ³Te téé-áⁿ cuìní-dé quiní-dé Jèsús òré-áⁿ ní cùu te ñá ní ndàcu-dé, chi ío cuéhé ñáyiú, te ñá túú dùcúⁿ-dé. ⁴Te xìnu-dé ní ngódó núú-dě te ní sáá-dé díquí ìíⁿ yutnu sìcómorú nùtní yatni yuhu ìchi núú yăha Jèsús cuèndá cuìní-dé quiní ñáhá-dě xii-gá. ⁵Te òré tá yăha Jèsús xíaⁿ, te ní ndonehe núú-gă díquí yutnu núú cándòdo-dé-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Zàqueú, tanùu ndíhi díquí yutnu-áⁿ, chi tnavíi quexìo-í vehe-n ndètátú-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

⁶Te té Zàqueú-áⁿ nǐ nuu ndíhi-dé díquí yutnu-áⁿ, te ío ní cudíi ìní-dé ní queheⁿ cuèndá-dé Jèsús vehe-dé. ⁷Te sá nǐ xiní ñáyiú ní quexìo Jesús vehe-dé, te nchaá-yu ní ngüíta-yu càháⁿ cuéhé-yu cuèndá-gá, te xitnàhá-yu:

—Tée-a cuánguihu-dé vehe ìíⁿ téé ndècu ichi cuehé ichi duha —càchí-yu xitnàhá-yu.

⁸Te té Zàqueú-áⁿ nǐ ndacuíñí-dé tnuú-yu, te xáhaⁿ-dě xii Jèsús:

—Yòhó Mèstrú, na cuăha-í ñáyiú ndàhú cuádava nchaa sá ndécú ndíhi-í. Te núu yoo ní dándàhú-í ní dúhù-í, te codo ũní-gă tnàhá sá nǐ dúhù-í-yu nacuañaha-ĩ xií-yu —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

⁹Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii té Zàqueú:

—Vitna ní naníhi tàhú-n ndíhi nchaa ñáyiú xĩndecu vehe-n, chi tnàhá-n cùu-n ñaní tnàhá ndíi Àbrahám. ¹⁰Te yúhú Tée cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo véxi-í nándùcu-í ñáyiú ní xíta nihnu cuèndá dàcácu nihnu-í-yu núú ùhú núú ndàhú —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Nàcuáa ní quide-güedé ndihi díhúⁿ cuàáⁿ*(Mt. 25:14-30)*

11Te nchaa ñáyiú-áⁿ nǐ sani iní-yu sá ndǐhi-ni ndǐhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu cuendá sá nǐ cuyatni Jèsús ñuú Jerusàlén, te xiáⁿ nǔu ní ngüíta Jèsús ní cani-gá ìⁿ cuendú núǔ-yu cuendá tecú tnùnǐ váha-yu tnúhu-gá. **12**Te xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Ní xíndecu ìⁿ tée cùu ñanǐ tnáhá ñáyiú cùnūu, te cuáháⁿ-dé ingá ñuú xíca cuendá yacáⁿ cuáha ñaha-güedě chiúⁿ coo-dé, te dǎtnùnǐ ndixi-dé quindaha-dě titnǐ ñuú. **13**Te cùmání-gǎ quee-dé quíhíⁿ-dé, te ní cana-dé úxí cue tée xínu cuechi núú-dě, te ní sáñaha-dě ndí dííⁿ núú-güedě ìⁿ caa ìⁿ caa díhúⁿ cuàáⁿ, te ní xáhaⁿ-dě: “Chí cádá ndǎhú ndihi díhúⁿ-ǎⁿ ndèé ná sàá nduu nàsáá-í”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě xii-güedé. **14**Dico nchaa ñáyiú ñuú quindaha-dě-áⁿ ñà túú tnáhá iní-yu sá quíndaha ñaha-dé, núu ní tendáhá-yu cue tée nèhe tnúhu cuáháⁿ núú cuè tée cuáñaha chiúⁿ coo-dé-áⁿ, te ní xáhǎⁿ-yu sá cǔñaha-güedě sá ñà túú tnáhá iní-yu sá tée-áⁿ quindaha ñaha-dé xií-yu. **15**Dico dacuití sǎ nǐ sáha-güedé tée-áⁿ chiúⁿ coo-dé sá díú-dě quindaha-dě ñáyiú nchaa ñuú-áⁿ, te ní nacuico-dě cuánuhú-dé ñuú-dé. Te òré ní nasáá-dé vehe-dé, te ní tendaha-dě ìⁿ tée ní sánúcana ñaha xii cue tée xínu cuechi núú-dě, cue tée ní dándöo ndaha-dě díhúⁿ cuendá cacáⁿ tnúhú-dě núú-güedě ìⁿ ìⁿ-güedé nǔu ndèé dau ní chídó-xí dǐquí díhúⁿ sǎ nǐ dándöo ndaha ñàha-dé-áⁿ. **16**Te tée ní ndèxio díhna xáhaⁿ-dě: “Pàtróóⁿ, ní quide-í ndáhú ndihi díhúⁿ-n sǎ nǐ dándöo ndaha ñàha-n xii-í, te sá ííⁿ nǐ taxi-n te ní chídó-xí úxí-gá tnáhá te náu-a naqueheⁿ cuendá-n”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě. **17**Te tée cùu patróóⁿ-dě-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě: “Ío váha tée xínu cuechi cuu-n chi ío váha ní quide-n, te sá nǐ quide váha-n ndǐhi sacú díhúⁿ sǎ nǐ dándöo ndaha ñaha-í xii-n, te xiáⁿ nǔu yúhú cǎchí-í sá táxí tnùnǐ-n úxí ñuú vitna”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě. **18**Te ní ndèxio ingá-dé, te ní xáhaⁿ-dě: “Pàtróóⁿ, ní quide-í ndáhú ndihi díhúⁿ-n sǎ nǐ dándöo ndaha ñàha-n xii-í, te sá ííⁿ nǐ taxi-n te ní chídó-xí úhúⁿ-gá tnáhá te náu-a naqueheⁿ cuendá-n”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě. **19**Te ní xáhaⁿ tée cùu patróóⁿ-dě-áⁿ xii-dé: “Te yòhó taxi tnùnǐ-n úhúⁿ ñuú”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě xii tée xínu cuechi-áⁿ. **20**Te dǎtnùnǐ ní ndèxio tucu ingá-dé, te xáhaⁿ-dě: “Pàtróóⁿ, náu díhúⁿ-n-á, te naqueheⁿ cuendá-n chi ní taxúha-í ní chidúcúⁿnuu-í ìⁿ pañú te ñà túú ní quide-í ndáhú ndihi díhúⁿ-n, **21**chi ní yúhú ñàhà-í xii-n, chi cùu-n ìⁿ tée díí, te nàqueheⁿ-n ìⁿ sá ñà túú ní tàxi ndecu-n, te nàtahu-n ìⁿ xichi núú ñà túú ní chǐhi-n tatá”, cǎchí-dé xáhaⁿ-dě xii patróóⁿ-dě. **22**Te ní xáhaⁿ patróóⁿ-dě xii-dé: “Yòhó cúú-n ìⁿ tée cuihna ìnǐ-xi xínu cuechi núú-í, te diu-ni nchaa tnúhu cǎháⁿ-n-ǎⁿ cǎchí tnùnǐ-xi nàcuáa cuu ndáá cuéchi-n. Te núu sàni iní-n sǎ cúú-í ìⁿ tée díí, te

nàqueheⁿ-í ìíⁿ sá ñà túú ní tàxi ndecu-í, te nàtahu-í ìíⁿ xichi núú ñà túú ní chihi-í tatá, **23**te núu ducaⁿ ña, ¿te ná cuendá ña túú ní càhu iní-n dásaⁿ nuu-n díhúⁿ ñí taxi-í, te cúñaha-n chãhu-yu díquí-xi, te òré ná nàsáá-í vehe-í, te sa ngódó lùha-gá díquí-xi naqueheⁿ cuendá-í ní cùu-i?”, cachí-dé xãhaⁿ-dë xii téé xínu cuechi-áⁿ. **24**Te ní xáhaⁿ tée cùu patróóⁿ-áⁿ xii cue téé xíndecu xíaⁿ: “Chí quéndèé díhúⁿ cuàáⁿ néhé tée-a, te cuáha-ndo tée nèhe úxí tucu díhúⁿ cuàáⁿ-áⁿ”, càchí-dé xãhaⁿ-dë xii-güedé. **25**Te ní xáhaⁿ-güedé: “Pàtróóⁿ, dico sa nèhe-dé úxí díhúⁿ cuàáⁿ”, càchí-güedé xãhaⁿ-güedé. **26**Te ní xáhaⁿ tée cùu patróóⁿ-áⁿ: “Na càchí tnúhu-í xii-ndo sã cue ñáyiu ìó xii-xi te níhí-gã-yu cundecu ndihí-yu, te cue ñáyiu sacú ndécú ndìhi cuita ndìhi nihnu nchaa sá ndécú ndìhi-yu”, càchí téé cùu patróóⁿ-áⁿ xãhaⁿ-dë xii-güedé. **27**Te xãhaⁿ tùcu-dé xii-güedé: “Nchaa ñáyiu cùu úhú iní ñáhá xii-í ñá tnàhá iní-yu quindaha-í-yu, te chí cándècá-yu taquixi iha, te cahni-ndö-yu núu-í-a”, càchí téé cùu patróóⁿ-áⁿ xãhaⁿ-dë xii-güedé —duha cuáháⁿ cuèndú ní cani Jèsús núú ñáyiu.

Jèsús cuánguihu-gá ñuú Jerusàlén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28Te sátá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, te ní nucúhuⁿ ichi-gá cuáháⁿ-gá ñuú Jerusàlén. **29**Te òré sa ní cuyatni-gá ñuú Bèttagé, ndìhi ñuú Bètaniá te xíaⁿ cáá yùcu nani Olívú, te ní xáhaⁿ-gã xii úú cue téé xica cuu ndìhi-gá:

30—Chí cuáháⁿ ñuú cáá yàtni yacáⁿ, te òré quexìo-ndo yacáⁿ, te naníhí-ndó ìíⁿ búrru ndètní-dì, te vátá yöö ìíⁿ-gá codo ñàha xii-dì, te nandaxi-ndo-dì te candeca-ndo-dì quixi. **31**Te núu yoo na càcáⁿ tnúhu núú-ndó ñá cuendá nándàxi-ndo-dì, te cúñaha-ndo xii-yu sá yùhú Yaá xícá cùu ndìhi-ndo xini ñuhu-í-dì —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

32Te cue téé-áⁿ ñí xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te nchaa-ni nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús ducaⁿ ñí cuu, **33**chi mei òré nándàxi-güedé búrru-áⁿ ñí quexìo cue ñáyiu cùu xítóhó-dì xicáⁿ tnúhu-yu núú-güedé, te xãháⁿ-yu:

—¿Ná cuendá nándàxi-ndo búrru-ndí-i? —càchí-yu xãháⁿ-yu.

34Te ní xáhaⁿ-güedé xií-yu:

—Nà ndaxi-ndí-dì chi Yaá xícá cùu ndìhi-ndí xíní ñùhu ñaha-gá xii-dì —càchí-güedé xãhaⁿ-güedé xií-yu.

35Te ndèca-güedé-dì cuáháⁿ núú ndécú Jèsús, te òré ní quexìo-güedé ndìhi-dì núú ndécú-gã te ní sacáⁿ ndodo-güedé dóó-güedé sátá-dì, te ní ngódó ñáhá-gã xii-dì. **36**Te ìó cuéhé ñáyiu ta sàcáⁿ-yu dóö-yu ichi cuáháⁿ-gá cuendá núú döö-yu-áⁿ yãha-gá ndìhi quitì yòdo-gá. **37**Te ní nucuíta nuu-gá ichi tindúú yucu Olívú tá cùyatni-gá ñuú Jerusàlén cuáháⁿ, te nchaa ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-gá nchìcúⁿ ñáhã-yu te ní ngüíta-yu níhi

càháⁿ-yu sá cúdíⁿ ìní-yu, te cächí-yu sá ïo cànnu cuu Yá Ndiöxí cuendá sá nĩ xiní-yu nchaa sá vã yõo tnàhí ndàcu cada ní quide-gá. ³⁸Te cächí-yu:

—Ío cànnu cuu Yaá véxi quindaha ñaha xii-o, te diu-gá cúú-gã Yaá ní tendaha Yã Ndiöxí véxi quide núú-gã! ¡Te ío cànnu cuu mee-gá! ¡Te andiu ñà túú tnàhí ná cúú! —duha cächí-yu.

³⁹Te ìⁿ úú cue tée cùu fariséú ñúhú tnàhá tnuú ñáyiú-áⁿ nĩ xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Mèstrú, cúñaha nchàa ñáyiú ndìhi-n na càdí-yu yuhú-yu —cächí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

⁴⁰Dico Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sã nũu ñáyiú-a na càdí-yu yuhú-yu ña, te nchaa yúú cãháⁿ níhi-xi dàtná ìⁿ ñáyiú —cächí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

⁴¹Te òré ní cuyatni-gá ñuú Jerusálén te ní xiní-gá, te ní ndáhyú-gá cuendá nchaa ñáyiú dii ñúú-xi-áⁿ sã ndìhú iní-gá. ⁴²Te ní xáhaⁿ-gã xii cue ñáyiú-áⁿ:

—Ío cuu váha iní-í te núu dìcò nchòhó tecú tnùní-ndó vìtna ìⁿ tnúhu sá cádá vãha ñaha xii-ndo, chi ñá túú-gã ná cuu cundecu-ndo, te núu na tècú tnùní-ndó. Dico ñá tècú tnùní-ndó, chi ío yìdáhu tnúhu-a. ⁴³Te sáá nduu tnũndòho tnúhu ndàhú sá cúú-xí-ndó, te nchaa cue tée dava-gá ñuú cúú ùhú iní tnàhá ndìhi-ndo quixi-güedé chidoco ñaha-güedé xii-ndo, te ni càndéé núú ndécú-ndó-ãⁿ dacàa-güedé ndóho cuendá xíaⁿ quihi váha-güedé nàá ndìhi ñaha-güedé xii-ndo, te vá dáñá-güedé cunu-ndo.

⁴⁴Te cahni ñaha-güedé xii-ndo, te ndìhi nchaa vehe-ndo dàngoyo-güedé ndéé cimièntú-xi, chi ñá túú ní cuìní-ndó nàcuáha-ndo cuendá òré ní quixi coto ñaha Yã Ndiöxí xii-ndo —duha ní xáhaⁿ-gã xii ñáyiú ñuú-áⁿ.

Jèsús ñá túú tnàhá iní-gá nàcuáa quidé-yu veñúhu

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵Te Jèsús cuánguìhu-gá xití veñúhu cànnu sá ïo cùnnu, te xití veñúhu-áⁿ xĩndecu cue ñáyiú quide ndáhu ndìhi cue ñáyiú xĩsaaⁿ. Te ní queñuhu ñaha Jèsús xií-yu quehé. ⁴⁶Te ní xáhaⁿ-gã xií-yu:

—Núú tütú Yã Ndiöxí càháⁿ-xi nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te duha ní cachí-gá: “Vehe-í cúú-xí nũú càháⁿ ndìhi ñaha ñáyiú xii-í”, duha ní cáháⁿ-gá cächí-xi núú tütú-gá. Dico nchòhó quidé-ndó vèhe-gá vehe ñadúhú —cächí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

⁴⁷Te Jèsús nchaa nduu dànehé-gá ñáyiú xití veñúhu, dico cue tée cùu dútú cùnùu, ndìhi cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndìhi cue tée cùnnu ñuú-áⁿ ndúcú-güedé nàcuáa cada-güedé cahni ñaha-güedé xii-gá. ⁴⁸Dico ñá nihí-güedé nàcuáa

cada-güedé, chi cuèndá nchaa ñáyiú ío cùdíí ìní-yu ndèdóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá.

Jèsús ndécú ndìhi-gá tnúhu ndee ìní

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 ¹Te ìíⁿ nduu yèhi Jèsús xití veñúhu càhnu sá ïo cùnunu danehé-gá ñáyiú tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-yu. Te ní quexìo cue tée cùu dútú cùnunu ndìhi cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés, ndìhi cue tée cùu sacuéhé núú ñáyiú isràél, ²te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Cuìnì-ndí cachí tnúhu-n xii-ndí nása ndùu tnúhu ndee ìní ndécú ndìhi-n núu quìde-n nándi sá quídé-n. ¿Te yoo ducaⁿ ñí taxi tnúhu ndee ìní-áⁿ xii-n? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

³Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Yúhú tnàhá-í cuìnì-í cácaⁿ tnúhu-í ìíⁿ sá càcaⁿ tnúhu-í núú-ndó, te cachí tnúhu-ndo. ⁴Te chí càchí tnúhu xii-í yoo ní táuchíúⁿ ñí dácúándùte ndíi Juàá ñáyiú. ¿Yá Ndiöxí áⁿ cuè tée ñuyíú-a ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁵Te ní ngüíta-güedé xitnàha-güedé:

—¿Nása cúñaha-o? Chi núu nà cúñaha-o sã Yá Ndiöxí ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi Juàá ñá, te quesaha-dě: “¿Ná cuèndá ñá túú ní sàndáá ìní-ndó tnúhu ní cáháⁿ ndíi vâíⁿ?”, quesaha-dě. ⁶Àdi te núu nà cúñaha-o sã cuè ñáyiú ñuyíú-a ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi ña, te nchaa ñáyiú cuáha ñàhá-yu yúú xii-o, te cahni ñàhá-yu, chi càchí-yu sá ndàá sá Yá Ndiöxí ní táuchíúⁿ-gă ní cáháⁿ ndíi Juàá tnúhu-gá núú ñáyiú —càchí-güedé xitnàha-güedé.

⁷Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá sá ñà túú xìnì-güedé yoo ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní dácúándùte ndíi Juàá ñáyiú. ⁸Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Te núu ducaⁿ te ni yúhú vá càchí tnúhu-í xii-ndo yòo ní taxi tnúhu ndee ìní duha quìde-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Cuèndá cue tée cuihna ìní-xi

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Te sáta dúcaⁿ te ní ngüíta Jèsús ní canì-gá ìíⁿ cuèndú núú ñáyiú nàcuáa tecú tnùnì-yu tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gă xii-yu:

—Ìíⁿ tée ní xitu-dé mee-ni yòho yaha stilé núú ñúhú-dě. Te ní sáá ìíⁿ nduu quíngaca cuu xica-dě vâi nduu te ní dándõo ndaha-dě sá ñí xitu-dé-áⁿ xii ìíⁿ úú cue tée càháⁿ ndìhi-dé cuèndá cada chiùⁿ-güedé, te ní ndatnúhu-güedé sá òré ná cùu te cuu cuèndá dava-güedé te ducaⁿ te ní quee-dé cuáháⁿ-dé. ¹⁰Te sáta ñí sáá nduu ñí cuu nchaa ndéhé yoho yàha

stilé sá nǐ xitu-dé-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dě xii ììⁿ téé xìnu cuechi núú-dě: “Cuáháⁿ cácaⁿ-n sǎ cúú cuendá-í núú cuè téé ní dándòo ndàha-í nchaa yoho yàha stilé sá nǐ xitu-í”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. Te téé xìnu cuechi-áⁿ nǐ xica-dé cuáháⁿ-dé, dico cue téé ndèé nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tñii-güedé téé xìnu cuechi-áⁿ te ní caniha-güedě, te ní nacuícúⁿ ñáhá-güedě xii-dé, te ñá túú tñàhí ná ní sǎñaha-güedě. **11**Te dǎtnùní téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tendaha tùcu-dé ingá téé xìnu cuechi núú-dě cuáháⁿ-dé, dico ñiu-ni ducaⁿ nǐ quide ñaha-güedě xii-dé, chi ní xícuèhé ñáhá-güedě, te ní caniha-güedě te ní nacuícúⁿ ñáhá-güedě, te ñá túú tñàhí ná ní sǎñaha-güedě. **12**Te téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tendaha tùcu-dé ingá-dé cuáháⁿ-dé, te ñiu-ni ducaⁿ nǐ quide ñaha tùcu-güedé, chi ní dǎñcuèhé ñáhá-güedě, te ní nacuícúⁿ ñáhá-güedě.

13Te téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ sani iní-dé: “¿Nása cada-í vitna? Váha-gá tendaha-í déhe-í téé ío cùu iní-a núhú-dé, chi cudana te òré quiní ñáhá-güedě xii-dé, te canehe-güedé sá yíñùhu núú-dě”, duha ní sani iní-dé. **14**Dico òré ní xiní cue téé quide chiuⁿ-áⁿ déhe xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ, te ní xítñaha-güedé: “Tée-ǎⁿ téé véxi nduu táhú ñuhu-a ndìhi nchaa sá cáá nǔú-xi, dico cahni-o-dě te mee-o ndùu tahú-ó sǎ ndúú tǎhú-dě”, càchí-güedé xǐtñaha-güedé. **15**Te ní queñuhu ñaha-güedě ììⁿ xio yuhu ñuhu-áⁿ, te ní sahani ñaha-güedě xii-dé —duha cuáháⁿ cuèndú ní cani Jèsús núú-yu.

Te dǎtnùní ní xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

—¿Te nchòhó sa cùtnuní iní-ndó nàcuáa cada ñaha xítóhó ñuhu-áⁿ xii cue téé-áⁿ ñǎ? **16**Chi núhú-dé te cahni-dé cue téé-áⁿ, te dándóo ndaha-dě ñuhu-dé xii cue téé cùtnuní iní-dé cada ndáá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Te sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ-gá, núu ní cachí-yu:

—¡Sá vǎ càchí Ndiöxí sá dúcáⁿ yǎha-o! —càchí-yu.

17Te Jèsús ní ndacoto-gá núú-yu, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Chí càchí tñúhu nása quèe-xi nacuáa càháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí, núú càchí-xi:

Yúú sǎ nǐ dáquéé tǐhú cue téé dàcaa vehe ní saa-xi cùu-xi yúú cúnùu vitna.

Duha càchí-xi núú tütú-gá. **18**Te nchaa ñáyiú ñá túú cuení tñii tñúhu-í, te ndohó-yu dǎtná ììⁿ ñáyiú tñàhnú duuⁿ òré ndúá-yu núú yúú, àdi núu na tàú ñáhá-xí te dàcachi duuⁿ ñaha-xi —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Cuendá impuèstú

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

19Te cue téé cùu dútú cúnùu, ndìhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tñúhu ní chídó tñuní ndíi Moisés ní cuení-güedé tñii-güedé Jèsús

òré-ni-á ní cùu, chi ní cutnùní iní-güedé sá cuendá-güedé ní cáháⁿ-gá, dico ní yuhú-güedé cuendá sá ìo vài ñáyiu. **20**Te ní ndúcú-güedě nàcuáa cada-güedé tñii ñaha-güedě xii-gá, te ní tendaha-güedě cue tée cuáháⁿ ngoto dayuhu ñàha xii-gá, te cuáháⁿ-güedé dàtná cue tée váha iní-xi, te ndùcu-güedé nàcuáa cada-güedé nùu cáháⁿ-gá ìiⁿ tnúhu sá ñà túú tàú-gá cáháⁿ-gá cuendá ducaⁿ te candeca ñaha-güedě xii-gá quíhíⁿ cuáha cuendá ñáhá-güedě núú tée cùnuu. **21**Te ní xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Mèstrú, ñihí-ndí tnúhu sá dánèhé-n ñáyiu mee-ni tnúhu váha, te cuèi ndèdani càa ñáyiu ìiⁿ-ni càháⁿ-n ndìhí-yu, te càháⁿ ndáá-n nàcuáa càháⁿ Yă Ndiöxí cundecu-o ñùyú-a. **22**Te cachí tnúhu xii-ndí nùu váha-ni cháhu-ndí té Cèsár tée ío cùnuu cuendá impuèstú äⁿ ñáhá —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

23Dico Jèsús ní cutnùní iní-gá sá xító ndèè ñáhá-güedě xii-gá, núu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

24—Chí dánèhé ñáhá xii-í ìiⁿ díhúⁿ cuixíⁿ te cachí tnúhu-ndo nùu yoo núu-xi ndèé, ndìhi yoo òu-xi ndeé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Núú tē Cèsár ndèè ndìhi òu-dé —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

25Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Te núu ducaⁿ te chí nàcuáha té Cèsár sá cúú cuendá-dé, te sá cúú cuendá méé Yă Ndiöxí, te xíäⁿ nacuáha-ndo-gă —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

26Te ñá ní ndàcu tnahí-güedé datìcánuu ñaha-güedě xii-gá núú tnúhu càháⁿ-gá, chi òré ní cáháⁿ-gá, te da ní cuñúhu-güedé nchaa tnúhu ní cáháⁿ-gá, te váha-gá ní sadí-güedé yuhu-güedé.

Cuendá nchaa ñáyiu ndoto

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27Te sátá dúcáⁿ te ní sáá ìiⁿ úú cue tée cùu saducéú núú ndécú Jèsús. Te cue tée-áⁿ ñà túú sàndáá iní-güedé sá ndótó cuè ñáyiu ní xíhí, te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

28—Mèstrú, ndíi Moisés càchí ndíi núú tütú ndècu vitna sá nùu ìiⁿ tée na cùú, te quendóo ñadìhí-dé te ñá túú dēhe-dé ní xōo ndìhi-aⁿ, te tée cùu ñaní-dé naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ cuendá coo déhe-dé ndìhi-aⁿ cuendá ñaní-dé tée ní xíhí-áⁿ. **29**Te ní xíndecu úsá tñahá cue tée mee-ni ndì ñaní-güedé. Te tée díhna ní níhí ñadìhí-dé, dico ñá túú ní cùdíi-dé cundecu-dé chi ní xíhí-dé, te ni ìiⁿ déhe-dé ñá túú ní xōo ndìhi ñadìhí-dé-áⁿ. **30**Te tée cùu uú ní naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ dico ní xíhí tucu-dé, te ni ìiⁿ tucu déhe-dé ñá túú ní xōo ndìhi ñaha-áⁿ. **31**Te tée cùu uní ní naqueheⁿ tucu-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ, te òu-ni ducaⁿ ñí

xíhí-dé, te ní xínu ndi ùsá-güedé ní cándeca ñaha-güedě xii ñaha-áⁿ, dico ni ìⁿ-güedé ñá túú ní xöö déhe-güedé ndihi-aⁿ, te ní ndihi-güedé ní xíhí. **32**Te ndéé núú nǐ ndihi-ná ní xíhí tnàhá ñadìhí-áⁿ. **33**Te na sàá nduu ndòto-güedé ndihi ñaha-áⁿ ¿Te ndědacàa-güedé ñadìhí-güedé cuu-aⁿ-i? Chi ndi ùsá-güedé ní cándeca ñaha-güedě xii-aⁿ —càchí-güedé xàhaⁿ-güedě xii-gá.

34Te Jèsús ní xàhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Nchaa ñáyiu ñuyíú-a tnàndahá-yu. **35**Dico nchaa ñáyiu ní nduu táhú ndoto díhna nuu ñáyiu-áⁿ cundecú-yu ndihi Yá Ndiöxí ni caa ni quíhíⁿ, te yàcáⁿ ñá túú-gǎ sá cándèca tnahá-yu. **36**Te ni ñà túú-gǎ tnúhu xíhí, chi cuu-ná-yu dàtná cue espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí cuendá sá nǐ ndotó-yu, chi cùú-yu déhe-gá. **37**Te ndéé ndíi Moisés ní chídó tnùní ndíi núú tütú ndíi sá ncháá ñáyiu ní xíhí ndotó-yu, te ñiu-ni xíaⁿ càháⁿ-xi cuendá tnutàú nchìcúⁿ ñuhú, te ñiu-ni xíaⁿ càchí tucu-xi sá Yá Ndiöxí cúú-gǎ Ndiöxí ndíi Àbrahám, ndíi Isàác, ndihi ndíi Jàcób. **38**Te cue téé-áⁿ chi cuèi ní xíhí-güedé sá cúú-xí nchòhó, dico sá cúú-xí Yá Ndiöxí chi ndècu vívú-ni-güedě. Chi cùtnuní iní-ó sǎ Yá Ndiöxí cúú-gǎ Ndiöxí mee-ni cue ñáyiu xíndecu vívú, te ñá túú cùu-gá Ndiöxí cue ñáyiu ñá túú ndècu vívú. Te sá cúú-xí mée-gá chi nchaa ñáyiu ndècu ndihi-gá ndécú vívú-yu cuèi sa ní xíhí-yu núú ñùyíú-a —càchí-gá xàhaⁿ-gǎ xii-güedé.

39Te ìⁿ téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ní xàhaⁿ-dě xii Jèsús:

—Mèstrú, váha-ni càháⁿ-n —càchí-dé xàhaⁿ-dě xii-gá. **40**Te ñá túú-gǎ ní cùyii-güedé cácaⁿ tnúhú-güedě ni ìⁿ tnúhu núú-gǎ.

Yoo déhe-xi cùu Cristú

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41Te Jèsús ní xàhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—¿Te nása càchí-tu-yu sá Cristú Yaá tendaha Yá Ndiöxí quixi ñuyíú-a cùu-gá déhe ndíi Dàvíí? **42**Te mee ndíi Dàvíí-áⁿ nǐ cachí ndíi núú lìbrú Sǎlmú:

Dútú Ndiöxí ní xàhaⁿ-gǎ xii Yaá cúú Xítohó-í:

“Ngóo xio cùha-í,

43te yúhú cada-í te nchaa sá cúú ùhú iní ñáhá xii-n canehe-xi sá yíñùhu núú-n.”

Duha ní xàhaⁿ Dútú Ndiöxí xii Yaá cúú Xítohó-í càchí ndíi núú lìbrú Sǎlmú.

44¿Te nása cùu Cristú déhe ndíi Dàvíí, te mee ndíi ní cachí ndíi sá cúú-gǎ Xítohó ndíi-i? —càchí Jèsús xàhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá cuèndá cue téé dâcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

45 Te òré ndátnúhu Jèsús ndíhi cue téé xica cuu ndíhi-gá xîndedóho ñaha ñáyiú, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

46—Cada cuèndá-ndó vă cádá-ndó nâcuáa quide cue téé dâcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, chi tnàhá iní-güedé cuihnu-güedé dóó nání sã sâcuíhnu cue téé cûnuu. Te nchaa núú tàcá ñáyiú cuíní-güedé sá ndíhi tnúhu yîñùhu cáháⁿ ndíhi ñàhá-yu xii-güedé, te nâcâxi-güedé xilé sâcõo nchíhi cue téé cûnuu-gá xití veñúhu conchíhi-güedé, te ducaⁿ-ni quide-güedé cuèi òré quíhu-güedé mèsá caxi-güedé òré ndécú-güedé ìiⁿ vico, chi mee-ni núú sâcõo cue téé cûnuu-gá cuíní-güedé coo-güedé. 47 Te quèndeé-güedé vehe nchaa ñáyiú dîhí ñáyiú quèé, te ío naha càháⁿ ndíhi-güedé Yă Ndiõxí cuèndá cuíní-güedé cáháⁿ váha-yu cuèndá-güedé. Te sá dúcáⁿ quide-güedé te sáá nduu te ío-gá ndoho-güedé núú ùhú núú ndàhú dâcúxí dâva-gá ñáyiú —câchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Díhúⁿ nduu táhú Yă Ndiõxí ní dáquëe ìiⁿ ñaha ndàhú ñaha quèé

(Mr. 12:41-44)

21 1 Te Jèsús ní xiní-gá xití veñúhu xîdáquëe cue téé cuica dîhúⁿ nduu táhú Yă Ndiõxí xití alcanciá. 2 Te ní xiní-gá tnàhá ìiⁿ ñaha ndàhú ñaha quèé ní dáquëe-aⁿ úú díhúⁿ còbrí, 3 te ní xáhaⁿ Jèsús xii cue ñáyiú xîndecu-áⁿ:

—Na câchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ñàha ndahú ñaha quèé-a ío-gá nândîhi díhúⁿ nî dáquëe-aⁿ xití alcanciá nduu táhú Yă Ndiõxí dâcúxí dîhúⁿ nî dáquëe dâva-gá-yu. 4 Chi nchaa ñáyiú-áⁿ nî dáquëe-yu mee-nă sá nî ndóo-ná, dico ñaha quèé-a cuèi ndàhú-aⁿ dico ní dáquëe-aⁿ nihî díhúⁿ sã cuááⁿ-áⁿ sã cáxí-áⁿ ní cûu —cachí-gá xáhaⁿ-gă xîí-yu.

Jèsús câchí-gá sá ngóyó veñúhu

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Te ìiⁿ úú ñáyiú xîcáháⁿ-yu cuèndá veñúhu câhnu sá ío cûnuu sá ío vii càa nchaa yúú yîhí, ndíhi cuèndá nchaa sá nî sãñaha táhú ñáyiú yîhi xití-xi. Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xîí-yu:

6—Sáá nduu te nchaa sá cúñúhu-ndo-a vă cúndùu-gá-xi dàtná cáá-xí vîtna, chi ni ìiⁿ-gá yúú vă códó nchíhi tnaha-gá-xi chi ndíhi ngoyo —câchí-gá xáhaⁿ-gă xîí-yu.

Nàcuáa cada-xi nduu ta cùyatni naa ñuyíú*(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)*

⁷Te cue tée xĩndecu-áⁿ ñĩ xícáⁿ tnúhú-güedě núú Jèsús, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, ¿te ná nduu dùcaⁿ cada-xi ngoyo veñúhu, àdi nándi cùu sá cádá-xí cuendá cutnùnĩ iní-ndí sá sà ta cùyatni nduu ducaⁿ cada-xi-i?

—cachí-güedě xăhaⁿ-güedě xii-gá.

⁸Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-güedě:

—Ío quĩhi iní-ndó cùndecu-ndo, te vá dăñá-ndó mề-ndo dandahú ñáhá ñăyiu xii-ndo. Chi ío cuéhé cue tée coo ñuyíú-a, te danàni-güedě mề-güedě dàtná nánì-í te cachí-güedě: “Yúhú cúu-í Crìstú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a”, duha cachí-güedě. Te cachí tucu-güedě: “Vitna sa ní sáá nduu càda-xi nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í”, duha cachí-güedě. Dico vá quĩndáá iní-ndó, te ñi vá túhá-ndó-güedě. ⁹Te òré ná ñihí-ndó tnúhu sá tĩtní nacióⁿ xĩnăá-güedě te dava ñuú xĩnăá-güedě ndi mề-güedě, te vá yùhú-ndó chi dacuití să dúcáⁿ càda-xi, dico vátá sàá-gá nduu nàa ñuyíú òré ducaⁿ càda-xi —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedě.

¹⁰Te xăhaⁿ tucu-gá xii-güedě:

—Nchaa cue tée ñiⁿ nacióⁿ năá-güedě ndihi cue tée ingá nacióⁿ, te titní ñuú ngúita-güedě năá-güedě. ¹¹Te titní xichi ñuyíú ñihi v̄hi tnáa, te titní tucu xichi ñuyíú coo tnamá, te tĩtní tucu xichi ñuyíú quixi cuéhé, te tĩtní núú să cádá-xí àndiu, te yùhú ñăyiu.

¹²Te òré cúmăní-gă cada-xi nchaa năcuáa càháⁿ-í-a, te cue tée cùu úhú iní ñáhá xii-ndo tñi ñaha-güedě, te candeca ñaha-güedě xii-ndo quĩhíⁿ xití veñúhu-güedě cada ndăá-güedě cuéchi-ndo, te chihi ñaha-güedě vecaá xii-ndo, te candeca ñaha-güedě quĩhíⁿ núú cuè tée cùnuu yĩndaha nacióⁿ àdi núú dăva-gá cue tée cùnuu sá cuendá-í. ¹³Te òré ducaⁿ na càda ñaha-güedě xii-ndo, te òré-áⁿ tàú-xi cáháⁿ váha-ndo cuendá-í núú-güedě. ¹⁴Te vá cání iní-ndó ñuú nása cunduu tnúhu cúñaha-ndo xii-güedě cuendá cácu nihnu-ndo. ¹⁵Chi yúhú dacăhu iní ñáhà-í xii-ndo tnúhu cúñaha-ndo xii-güedě, te taxi-í sá vátá quĩnĩ tnùnĩ-gá-ndó, te ñi ñiⁿ ñăyiu cùu úhú iní ñáhá xii-ndo vá ñihí-gá-yu tnúhu cúñàhá-yu xii-ndo. ¹⁶Te ndéé tătá-ndó, ndihi ñanĩ-ndó, ndihi cue ñăyiu cùu ñanĩ tnáhá-ndó, ndihi cue ñăyiu càháⁿ ndihi váha-ndo cuăha cuendá ñáhă-yu xii-ndo ñúú cuè tée cùchiuⁿ, te dava-ndo càhni ñaha-güedě xii-ndo. ¹⁷Te ío cuéhé ñăyiu cuu úhú iní ñáhă-yu xii-ndo să cuendá-í. ¹⁸Dico Yă Ndiöxí ío coto ñaha-gă xii-ndo chi ndéé idi díquí-ndó còto-gá. ¹⁹Te núu na càda ndee iní-ndó cànchicúⁿ nihnu ñaha-ndo xii-í, te nduu táhú-ndó cùndecu-ndo ndihi Yă Ndiöxí ñi caa ñi quĩhíⁿ.

20^oTe nduu na quìní-ndó ñuhu doco sandadú ni càndéé yuhu ñúú Jerusàlén, te sa cutnùnì iní-ndó sǎ sà ní cuyatni nduu dànaa-güedé ñuú-áⁿ. 21^oTe dàvá-áⁿ nchaa ñáyiú xǐndecu distritú Jùdeá xínì ñuhu-xi cunú-yu quíhíⁿ-yu xítí yucu, te nchaa ñáyiú xǐndecu ñuú Jerusàlén queé-yu xítí ñuú-áⁿ, te ñáyiú ñá túú xǐndecu ñuú-áⁿ vǎ ndíhu-gá-yu. 22^oChi dàvá-áⁿ cuu-xi nduu tnǔndòho tnúhu ndàhú, te ducaⁿ càda-xi chi ducaⁿ ndèè tnuní núú tütú Yǎ Ndiöxí nàcuáa dandòho ñaha-gá xií-yu. 23^oTe ndàhú ní cuu nchaa ñáyiú dǐhí ñúhú dǐhe-xi, ndíhi nchaa ñáyiú ndèca déhe vitna sàdi na sáá nduu dùcaⁿ cada-xi! Chi ío cuéhé tnǔndòho tnúhu ndàhú coo núú ndécǔ-yu dàvá-áⁿ, te xǐǎⁿ cuu-xi ñⁿ tnúndòho tendaha Yá Ndiöxí quixi sá cúú-xí-yu. 24^oTe dava cue téé cuú-güedé cahni ñaha-güedě, te dava-güedé tñii ñaha-güedě candeca ñaha-güedě quíhíⁿ nchaa ñuú xícá, te cue téé dava-gá ñuú cunuu-güedě ñuú Jerusàlén, te mee Yǎ Ndiöxí cachí-gá te núu ná daha nduu cunuu-güedě ñuú-áⁿ.

**Nàcuáa cada-xi òré quixi tucu Téé cùu ñanì
tnáhá cuè ñáyiú**

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25^oTe cada-xi ñⁿ sá vǎtá quìní-gá ñáyiú núú nchǐcanchii, ndíhi núú yóó, ndíhi núú nchàa chódínì, te ñuyíú-a coo tnúhu ndíhú iní-xi te vǎ cùtnùnì iní-yu nása cadá-yu cuèndá sá ío dusaⁿ càda ndute lamár òré candaundéè tnáhá-xí. 26^oTe nchaa ñáyiú cuneé-yu sá yùhú-yu, ndíhi sá ndíhú iní-yu cuèndá nchaa sá cadá-xí ñuyíú-a, te quidi-xi andíu. 27^oTe sátá dúcáⁿ te quìní-ndó yùhú Téé cùu ñanì tnáhá-ndó nchàa-ndo quee-í andíu quìxi-í ichi xítí vícó, te dàvá-áⁿ quìnì ñáhá nchàa ñáyiú sá ío cùnuu-í te ndàcu-í quìde-í nchaa sá vǎha. 28^oTe òré ná ngüíta-xi ducaⁿ càda-xi, te cuita cundee-gǎ iní-ndó quíhíⁿ, te quíhi iní-ndó chi sa ní cuyatni vií-nǎ nduu cǎcu nihnu-ndo vǎ cùndècu-gá-ndó nǔú ñuyíú yícá cuèchi-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

29^oTe ní cani-gá ñⁿ cuèndú núú-güedě nàcuáa tecú tnùnì váha-güedé tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí cùndèhe yutnu ngúxí ndíhi nchaa dava-gá yutnu. 30^oChi nàtahú ndaha-xi, te òré ducaⁿ quìde-xi te càchí-ndó sǎ sà ní cuyatni nuu cahni. 31^oTe díu-ni ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu oré ná quìní-ndó càda-xi nchaa nacuáa càháⁿ-í, te sá dúcáⁿ te cutnùnì iní-ndó sǎ sà ní cuyatni nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-ndo.

32^oTe na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ òré vǎtá cùú-gá cue ñáyiú xǐndecu ñuyíú-a vitna, te cada-xi nchaa nàcuáa ní càháⁿ-í. 33^oTe andíu ndíhi ñuyíú-a chi ndíhi nihnu-xi, dico tnúhu-í chi vǎ ndíhí nihnu-xi, chi cùu-xi tnúhu ndáá.

34° Te quihi iní-ndó vă cündecu-ndo ichi cuehé ichi duha, te vá cúú-ndó ñáyiú quihu, te vá cúhúⁿ iní-ndó mée-ni nchaa sá ío ñuyíú-a, chi núu ducaⁿ na càda-ndo te nacuanaa-ndo sã sàá nduu càda-xi nacuáa ní cáháⁿ-í. Te uuⁿni sáá nduu-ăⁿ, 35° te cada-xi dàtná cuiní-ndó quide ìⁿ trampá chi uuⁿni ngàva-xi, te ducaⁿ càda-xi nchaa ñáyiú xñdecu ñuyíú-a, chi uuⁿni sáá nduu-ăⁿ. 36° Te nchòhó cundecu túha-ndo te ío cáháⁿ ndihi-ndo Yă Ndiöxi cuendá ndacu-ndo yăha-ndo nchàa tnúndòho quixi ñuyíú-a, te ducaⁿ te nasáá-ndó cundecu-ndo núú ndécú yùhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

37° Te nduu ndùu ní xóo danèhé Jèsús ñáyiú tnúhu-gá xití veñúhu càhnu sá ío cùnuu, te niú niú ní xóo quíhíⁿ ngúdú-gá xití yucu Òlívú. 38° Te nehé nehé ní xóo quíhíⁿ nchaa ñáyiú veñúhu-áⁿ ñí xóo cundedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá.

Ndùcu-güedé nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 1° Te sa ní cuyatni nduu tnáhá vico pascuá, te vico-áⁿ xéxí ñáyiú pàá sá ñà túú yèhi levadurá. 2° Te cue tée cùu dútú cúnùu, ndihi cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ndúcú-güedě nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús, te dícó-ni sá xiyùhú-güedé ñáyiú.

3° Te yucu ñávàha ní dácáhu iní ñáhá-xí xii té Jùdás déhe té Iscàrioté, te núú tnáhá tée-áⁿ cúú ùxúú tnáhá cue tée xica cuu ndihi-gá ní cùu. 4° Te té Jùdás-áⁿ ñí sáháⁿ-dé ní ndatnúhu-dé ndihi cue tée cùu dútú cúnùu, ndihi cue tée tàxi tnuní ñáhá xii cue tée quide cuendá veñúhu nàcuáa cada-dé cuáha cuendá-dé Jèsús núú-güedě. 5° Te ío ní cudíí iní-güedé, te ní xáhaⁿ-güedě xii-dé sá cuañaha-güedě díhúⁿ, 6° te ní xáhaⁿ-dě sá cúú quèheⁿ-dé díhúⁿ-ăⁿ, te ní ngüíta-dé ndúcú-dě nàcuáa cada-dé cuáha cuendá-dé Jèsús núú-güedě òré ñà túú ñáyiú.

Cùdini Jesús ndihi cue tée xica cuu ndihi-gá

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

7° Te ní sáá nduu ñí quesaha vico xexí-yu pàá sá ñà túú yèhi levadurá, te diu-ni nduu-ăⁿ sáhní-güedě ìⁿ mběé líhli xéxí-yu. 8° Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii té Pèlú ndihi té Juàá:

—Chí cuàháⁿ chi cada túha-ndo nùú cùdini-o sacuaa nduu vico pascuá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

9° Te ní xicáⁿ tnúhú-güedě núú-gă, te xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Te ndèé cáá vèhe cuiní-n càda túha-ndí-i? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

10Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Chí cündèdóho na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa cada-ndo. Òré quíhu-ndo xítí ñuú núú quíhíⁿ-ndó, te naníhí-ndó ìíⁿ téé tànehe ìíⁿ yoó ndute, te téé-áⁿ candéndaha-ndo-dě quíhíⁿ, te núú ndědacàa vehe na ndíhu-dé te xíaⁿ quíhu-ndo. 11Te cúñaha-ndo xii xítóhó vehe-áⁿ: “Yaá cúú Mèstrú càchí-gá nūu ndědacàa xichi xítí vehe-n cuñaha nūu-n xii-gá cudini-gá ndíhi cue téé xica cuu ndíhi-gá sacuaa nduu vico pascuá”, duha cúñaha-ndo. 12Te dātnùní danèhé ñáhá-dě xii-ndo ìíⁿ quartú cáhnú càa núú nñnu, chi vehe yòdo tnaha cuu-xi, te sa ní quide túha-dé nchaa sá ná ndíhi, te nchòhó dícó-nǎ sá cudini-o cada túha-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

13Te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te nchaa-ni nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé ní cuu, chi nchaa sa ndècu túha, te ní quide túha-güedé sá cudini-güedé ndíhi-gá sacuaa nduu vico pascuá-áⁿ.

14Te sátá ñí tnahá òré cudini Jesús ndíhi cue téé ní táuchíúⁿ-gǎ cáháⁿ tnúhu-gá núú ñǎyiu, te cuánguíhu ndíhi ñaha-gǎ xii-güedé mèsá. 15Te xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—iDucaⁿ-ni ìo sàni iní-í sá cudini ndíhi ñaha-í xii-ndo sàcuua nduu vico pascuá òré cúmǎní-gǎ sáá nduu ndòho-í te cuú-í! 16Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ vǎ dúhá-gǎ caxi ndíhi ñaha-í xii-ndo ndùu vico pascuá, chi ndéé òré ná sáá nduu nàsáá-ndó nūú táxí tnùní Yǎ Ndiöxí cundecu-o, te dàvá-áⁿ cada iní-ndó sǎ dātná sá cáxí tūcu-o chi ío váha cuu iní-ó cūndecu-o —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

17Te ní queheⁿ-gá ìíⁿ vāsú ñúhú ndùdí ndéhé yoho yàha stilé, te ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiöxí, te dātnùní ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí quéhéⁿ vāsú ñúhú ndùdí ndéhé yoho yàha stilé-a, te coho-ndo lùha luha nchaa-ndo. 18Te na càchí tnúhu tucu-í xii-ndo sǎ vítná-nǎ duha xíhi ndíhi ñaha-í xii-ndo ndùdí ndéhé yoho yàha stilé-a te vá cóhó ndíhi ñaha-gá-í, dico na sáá nduu náníhí tnáhá-ó nūú ndécú Tǎtà-í Dútú Ndiöxí táxí tnùní-gá, te dàvá-áⁿ cada iní-ó sǎ dātná sá cóhó ndíhi ñaha tucu-í xii-ndo, chi ío cudíí ìní-ó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

19Te sátá ñí túhú cóhó-güedě ní cudini-güedé, te ní queheⁿ-gá pàá te ní ndacáⁿ táhú tūcu-gá núú Yǎ Ndiöxí, te dātnùní ní táhú cuèchi-gá, te ní dácǎhñu ñaha-gǎ xii-güedé, te xáhaⁿ-gǎ:

—Pàá-a cūu-xi datná yiqui cūñú-í, chi cahni ñaha-güedě xii-í sá cuèndá-ndó, te ducaⁿ-ni càxi-ndo paá-a cuèndá ndacu iní ñáhá-ndó xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

20Te ñiu-ni ducaⁿ ñí quide-gá ndíhi vāsú ñúhú ndùdí ndéhé yoho yàha stilé, chi ní queheⁿ-gá te òré sǎñaha-gǎ xii-güedé coho-güedé, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Ndudí ñúhú vàsú-a cada iní-ndó sã cúú-xí dàtná níñì-í sá cátí òré cahni ñaha-güedě xii-í. Te sá dúcáⁿ càti níñì-í xiãⁿ cutnùnì ndáá sá Yă Ndiöxí cada-gá ingá núú sã vâha sá cúú-xí-ndó.

21'Dico vitna chi iha tnàhá tée cuáha cuendá ñáhá xii-í núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá yìhi-dé mèsá. 22Te yúhú Tée cùu ñanì tnàhá-ndó nchàa-ndo ñuhu ichi-í cuáháⁿ-í cuú-í dàtná ní cachí Yă Ndiöxí. iDico ndàhú ní cuu tée ducaⁿ na cuáha cuendá ñáhá xii-í núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá! —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

23Te ní ngüíta-güedé ndúcú tnùhu núú tnàhá-güedě nùu nděda càa-güedé ducaⁿ càda cuáha cuendá ñáhá xii-gá núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá.

Xĩdatnúhu-güedé ndědacàa-güedé cunuu-gã

24Te sátá dúcáⁿ te ní ngüíta-güedé xĩdatnúhu-güedé nùu ndědacàa-güedé tàú-güedé cunuu-güedě. 25Dico Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Nchaa cue tée yìndaha ñaha xii ñáyiu ío tàxi tnuní-güedé, te mee-güedě cuiní-güedé sá càháⁿ váha ñáyiu cuendá-güedé. 26Dico nchòhó vá dúcáⁿ càda-ndo, chi núú ìⁿ-ndo cùnuu te cada-ni-ndo sã ñà túú cùnuu-ndo, àdi cuu-ndo ìⁿ tée tàxi tnuní ñáhá xii cue tée xìnu cuechi, te cada-ni-ndo sã cúú-ndó ìⁿ tée xìnu cuechi-áⁿ. 27Te vá càchí-ó sã tēe xìnu cuechi cunuu-gá-dé, chi tée quíhu mèsá cúnùu-gá-dé. Dico yúhú ndécú ndìhi ñaha-í xii-ndo dàtná ìⁿ tée xìnu cuechi.

28Te nchòhó ducaⁿ-ni ndècu ndìhi ñaha-ndo xii-í, te tàyáha ndìhi ñaha-ndo xii-í nchaa sá táyáha-í véxi. 29Te Tătà-í Dútú Ndiöxí ní cachí-gá sá táxí tnùnì-í, te yúhú càchí-í xii-ndo sã sàá nduu te tnàhá-ndó tàxi tnuní-ndó. 30Te dàvá-áⁿ caxi-o coho-o càda-o núú táxí tnùnì-í, te yàcáⁿ ngüíta-ndo càda ndáá-ndó cuèchi ndi ùxúú xichi ñáyiu isràél —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá sá tē Pèlú cúñaha-dě xii

ñáyiu sá ñà túú xìnì ñáhá-dě xii-gá

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13 :36-38)

31Te Xítohó Jesucrìstú ní xáhaⁿ-gã xii té Xímú:

—Yòhó Xímú, cundedóho váha ìⁿ tnúhu na càháⁿ-í-a, chi dàtná cuiní-n quide táchí tríu sàcáⁿ-xi duha sàcáⁿ-xi dàcáⁿ, ducaⁿ quèsaha yucu ñáváha cada ñaha-xi xii-ndo. Chi coto ndeé ñáhá-xí xii-ndo te núu ndisa sàndáá iní ñáhá-ndó xii-í. 32Dico yúhú xicáⁿ táhù-í núú Yă Ndiöxí cuendá-n, cuendá sá vã dáñá ndeé-n quìndáá iní ñáhá-n xii-í. Te òré ndixi túu iní-n sã ñà túú ní quide váha-n, te quíhíⁿ-n cuáha-n cuè tée cùndìhi-n tnúhu ndeé iní

cuendá canchicúⁿ nihnu-ni-güedé ichi Yá Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

33Te ní xáhaⁿ-dë xii-gá:

—Mèstrú, sa ndècu túha-í sá quíhíⁿ ndíhi ñaha-í xii-n vècaá, àdi cuéi na cùú ndíhi ñaha-í xii-n —càchí-dé xăhaⁿ-dë xii-gá.

34Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Pèlú, na càchí tnúhu-í xii-n sã cùmání-gă cana ìⁿ líhi te úní xito cáháⁿ-n núú ñăyiu sá ñà túú xìní ñáhá-n xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Sa ní cuyatni ndoho Jèsús

35Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te cútnàhá ní tendaha ñaha-í xii-ndo ñí sáháⁿ-ndó chiuⁿ-í, chi ñá túú ní cãnehe-ndo ñí ìⁿ sá cùhúⁿ díhúⁿ-ndó, te ni ìⁿ sá cùhúⁿ ndàchiuⁿ-ndo ñá túú ní cãnehe-ndo. Te chí càchí tnúhu núu ió ìⁿ sá ñí cumání xii-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedë:

—Ñáhá, chi ni ìⁿ sá ñà túú ní cùmání xii-ndí —càchí-güedé xăhaⁿ-güedë xii-gá.

36Te ní xáhaⁿ-gă:

—Te vitna núu ndècu ndíhi-ndo sá sácũhuⁿ díhúⁿ-ndó, àdi sá sácũhuⁿ ndachiuⁿ-ndo te canehe-ndo. Te núu ñá túú ndècu ndíhi-ndo machití, te nadico-ndo dõó tĩcachi nihnu-ndo te cuaaⁿ-ndo. **37**Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã dàcuítí sã yăha-í nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi: “Ìⁿ-ni ñí quide ñaha-güedë xii-gá, ndíhi cue tée ndècu cuéchi-xi”, duha càchí-xi núú tütú-gá. Te ñá díú-ní xǎⁿ yăha-í chi nchaandi túhú nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú-gá yăha-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

38Te xăhaⁿ-güedë:

—Mèstrú, iha ndècu úú machití —càchí-güedé xăhaⁿ-güedë xii-gá.

Te ní xáhaⁿ-gă:

—Chí náví-nă yuhu-ndo, vá càháⁿ-gá-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús càháⁿ ndíhi-gá Yă Ndiöxí yucu Òlívú

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

39Te Jèsús ní quee-gá cuáháⁿ-gá yucu Òlívú, chi ducaⁿ tnàhí quide-gá. Te cue tée xica cuu ndíhi-gá nchícúⁿ ñáhá-güedë xii-gá cuáháⁿ. **40**Te òré ní quexìo-gá xíaⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí càháⁿ ndíhi Yá Ndiöxí cuendá sá vă dácàháⁿ ñáhá yucu ñávăha xii-ndo càda-ndo sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

41 Te sáta dúcáⁿ te ní quee ðiiⁿ-gá tnuú-güedé cuáháⁿ-gá iiⁿ xio, te sa ñunchií luha ní xica ndehe-gá núú ndécú-güedě, te xíaⁿ ñí ngüíñí xítí-gă cãháⁿ ndihi-gá Tătá-gă Dútú Ndiöxí. 42 Te xáhaⁿ-gă:

—Táu, te núu ðicó cachí-n te taunihnu ñaha-n xii-í cuendá sá vă ndóhò-í ná sàá òré, dico vá cáda-n nàcuáa cãchí iní méè-í, chi cada-n nàcuáa cãchí iní méé-n —cãchí-gá xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiöxí.

43 Te sáta dúcáⁿ te ní quexio iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí ní sãñaha-gă-xi tñuhu ndee iní xii-gá. 44 Te òré súúni ndihú iní-gá, te uuⁿ-gá súúni ñi yuhu ñi iní-gá cãháⁿ ndihi-gá Dútú Ndiöxí, te tnée-gă cáá dàtná cáá ññí te ngóyó núú ñúhú.

45 Te sáta ñí yáha ní cáháⁿ ndihi-gá Tătá-gă Dútú Ndiöxí, te ní ndacuñí-gá cuánuhú-gá núú ñí dándöo-gá cue téé-áⁿ, te òré ní nasáá-gá te xixídí-güedé cuendá sá ïo cuéhé tñuhu sàni iní-güedé cuendá-gá. 46 Te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuendá xidí-ndó? Chí ndácöo, te cáháⁿ ndihi-ndo Yă Ndiöxí cuendá sá vă dácãháⁿ ñáhá yùcu ñávãha xii-ndo càda-ndo sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Ní tñii-güedé Jèsús ndécá ñaha-güedé cuáháⁿ

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18 :2-11)

47 Te cãháⁿ dúcáⁿ-ní Jèsús ní quexio vai cue téé, te iiⁿ téé xica cuu ndihi-gá nání Jüdás cúnùu-dé yódó ñùu-dé núú-güedě ní quexio ndéé núú-gă, te ní teyuhu ñaha-dé xii-gá, te núú tñáhá téé-áⁿ cúú ùxúú cue téé xica cuu ndihi-gá. 48 Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Jüdás, ¿te yòhó cuáha cuendá ñáhá-n xii yúhú Téé cùu ñaní tñáhá-ndó nchàa-ndo núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá xii-í cáháⁿ-n núu duha tèyuhu ñaha-n-áⁿ? —cãchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

49 Te sáta ñí xiní nchaa cue téé cùndihí Jesús nàcuáa cùu cue téé ní quexio-áⁿ, núu ní xicáⁿ tñuhú-güedě núú-gă, te xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, ¿cùu nàá-ndí ndihi-güedé ndihi machítí-a ñă? —cãchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

50 Te iiⁿ-dé ní xehndé-ni-dé lóho xio cùha iiⁿ cue téé ní quexio-áⁿ, te téé-áⁿ xínú cuèchi-dé núú dütú cúnùu-gá, te ní quendeé duuⁿ lóho-dé. 51 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá-güedě, vá dúcáⁿ càda-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní dácáá-gá ndaha-gá ní tendaha-gă núú ñí xindeé lóho téé-áⁿ, te ní nduu váha dàtná-ni càa. 52 Te nchaa cue téé cùu dütú cúnùu, ndihí cue téé tàxi tñuní nchaa cue téé quide cuendá veñúhu sá ïo cúnùu, ndihí cue téé cùu sacuéhé núú ñăyiu isràél, nchaa cue téé-áⁿ vëxi tñii ñaha-güedě xii-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó, nèhe-ná-ndó màchití, nèhe-ná-ndó càrrutí véxi-ndo nũú ndécù-í, dàtná quidé-ndó ìíⁿ ñadúhú quidé ñaha-ndo xii-í. ⁵³Te ducaⁿ-ni ní xini-ndó ní xindecu-í xití veñúhu càhnu sá ïo cùnuu ní xóo danèhé-í ñáiyu, te ni lùha ñá túú ní cùu tnándeé ñáhá-ndó xii-í òré-áⁿ, te vitna ní sáá òré ducaⁿ càda-ndo, te cada sácuíhná nàcuáa cùu iní-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Té Pèlú càháⁿ-dé núú ñáiyu sá ñà túú xini-dé Jèsús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18 :12-18, 25-27)

⁵⁴Te ní tñii-güedé Jèsús, te ndèca ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ vehe téé cùu dútú cùnùu-gá, te té Pèlú xica xica-ni nchicúⁿ ñáhá-dě xii-gá cuáháⁿ. ⁵⁵Te òré ní quexio-güedé xíaⁿ te ní dátñahá-güedé ñuhú quehé vehe-áⁿ, te ni càndéé yuhu nùhú-áⁿ ní ngóo teté-güedé, chi quide víxiⁿ-xi, te tnàhá té Pèlú ní ngóo teté ndihi ñaha-dě xii-güedé. ⁵⁶Te xíaⁿ ndécú ìíⁿ xichí xínú cuèchi vehe-áⁿ, te òré ní xini-xi nùcúo teté tnàhá té Pèlú, te ní ndacoto-xi núú-dě, te ní xáhaⁿ-xi xii-güedé:

—Tnàhá téé-a xica cuu ndihi-dé téé ndèca-güedé cuánguihu-áⁿ
—càchí-xi xáhaⁿ-xi xii-güedé.

⁵⁷Dico té Pèlú ñá túú ní nũnuu-dé, te xáhaⁿ-dě xii-xi:

—Yúhú ñá túú xini-í téé-áⁿ —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-xi.

⁵⁸Te tna tnaa-ni ní cuu, te ní xini ñáhá tucu ìíⁿ-dé, te xáhaⁿ-dě:

—Yòhó tnàhá-n xica cuu ndihi-n téé ndèca-güedé cuánguihu-áⁿ
—càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-dé.

Dico té Pèlú ní xáhaⁿ-dě:

—Ñáhá, ñá díú yúhú xicá cùu ndihi-í-dé —càchí-dé xáhaⁿ-dě.

⁵⁹Te sa ní cuu dàtná ìíⁿ òré te càchí tucu ingá-dé:

—Ndáá sá tèé-a xica cuu ndihi-dé téé ndèca-güedé cuánguihu-áⁿ, chi tnàhá-dé cúú-dě téé distritú Galileá —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-güedé.

⁶⁰Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii téé-áⁿ:

—Yúhú ñá túú cùtnuní iní-í nása ndùu tnúhu càháⁿ-n —càchí-dé xáhaⁿ-dě.

Te ni vátá xínu ducaⁿ-gá tnúhu càháⁿ-dé ní cana-ni ìíⁿ líhi. ⁶¹Te Xítóhó Jesucristú ní nchócótó-gá núú-dě, te òré-ni-áⁿ ní ndacu iní-dé tnúhu ní xáhaⁿ-gá xii-dé sá cùmání-gá cana ìíⁿ líhi, te úní xito cáháⁿ-dé sá ñà túú xini ñáhá-dě xii-gá. ⁶²Te té Pèlú ní quee-dé tnuú-güedé cuáháⁿ-dé ìíⁿ xio, te ní ndáhyú víhí-dě ní ndixi cuèchi iní-dé.

Cùdiquí ndeé-güedé Jèsús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³⁻⁶⁴Te cue téé ndèé ñáhá xii Jèsús ní cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, te ní dádáhu-güedé núú-gá, te ní caniha-güedě xii-gá, te xáhaⁿ-güedě:

—¡Cáháⁿ ná cótó yòo ní caniha xii-n! —cachí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.
65Te cuéhé víhí-gă tnúhu cuéhé ní xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Jèsús ndécú-gă jùndá

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18 :19-24)

66Te sátá nǐ túndaá, te ní tacá cue tée cùu sacuéhé nǔú ñăyiu isràél, ndihí cue tée cùu dútú cúnùu, ndihí cue tée dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndii Moisés, te ndèca-güedé Jèsús cuáháⁿ núú cádá-güedě jùndá, te òré ní quexìo-güedé ndihí-gá núú cádá-güedě jùndá-áⁿ, te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

67—Cuìnì-ndí cachí tnúhu-n xii-ndí nǔu diu-n cùu-n Cristú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a —cächí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te núu na cächí-í sá díù-í cúú Cristú ñá, te nì vá quèndáá iní-ndó,
68àdi te núu ìⁿ sá ná cacăⁿ tnúhu-í núú-ndó, te nì vá cächí tnúhu-ndo, te nì vǎ dáñá ñàha-ndo. **69**Dico vitna ní cuyatni nduu ngóo yúhú Tée cùu ñanì tnáhá-ndó nchàa-ndo xio cuha Dútú Ndiöxí Yaá ío cùnùu —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

70Te dǎtnùnì nchaa-güedé ní xícáⁿ tnúhú-güedě núú-gă, te xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Te yòhó cúú-n Dèhe Yá Ndiöxí te núu ducaⁿ vǎni? —cächí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Ndáá sá díú Dèhe-gá cúù-í dǎtná cächí mée-ndó-ăⁿ —cächí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

71Te ní xítnàha-güedé:

—Ñá túú-gă xínì ñùhu-xi cue tée cáháⁿ nǔu ndáá sá ndècuéchi-dé àdi ñá túú ndècuéchi-dé chi yuhu mee-dě ní cáháⁿ-dé vitna ní xíndedóho-o —cächí-güedé xítnàha-güedé.

Jèsús ndécú-gă núú tǎ Pìlatú

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 ¹Te nchaa-güedé ní ndacuíñí-güedé, te ndèca-güedé Jèsús cuáháⁿ núú tǎ Pìlatú, ²te núú tǎe-áⁿ nǐ ngúíta-güedé sàcáⁿ cuéchi-güedé cuèndá-gá, te xáhaⁿ-güedě:

—Ní naníhí-ndí téa dándahú-dé ñáyiu ñuú-ó, chi xáhaⁿ-dě xií-yu sá vǎ chǎhu-gá-yu impuèstú xii té Cèsár tée ío cùnùu, te cächí-dé sá díú-dě cúú-dě Cristú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a te yìndaha-dé ñáyiu cächí-dé —cächí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-dé.

³Te té Pìlatú ní xícáⁿ tnúhu-dé núú-gă, te xáhaⁿ-dě xii-gá:

—¿Ndáá sá díú-n cùu-n téé yìndaha ñaha xii ñáyiú isràél-ǎⁿ? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Díu-í yíndàha-í-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

⁴Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dě xii nchaa ñáyiú, ndìhi cue téé cùu dútú cúnùu:

—Yúhú cútnùní iní-í sá ñà túú nì ìⁿ cuéchi téé-a —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xií-yu.

⁵Dico níhi-gá ní cáháⁿ-güedé, te xǎhaⁿ-güedé:

—Càchí-ndí sá ìo dusaⁿ xǐquide ñáyiú cuendá nchaa sá dánèhé ñáhá-dě xií-yu, te ní quesaha-dě ndéé distrítú Galileá, te ní yáha-dé nihíi distrítú Jùdeá dánèhé-dé ñáyiú, te vitna ní sáá-ni-tu-dé ndéé ndíha dànèhé-dé-yu —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedé xii té Pìlatú.

Jèsús ndécú-gǎ núú tǎ Hèrodés

⁶Te sá dúcáⁿ ñí tecú dóho té Pìlatú ní cacu nehé-yu distrítú Galileá, núu xíǎⁿ ní xícáⁿ tnúhú-dě núu-yu núu téé Galileá cúú-gǎ. ⁷Te ní xáhǎⁿ-yu sá díú tǎe yàcáⁿ cúú-gǎ, núu xíǎⁿ ní na dàyáha ñaha-dě xii-gá ndaha té Hèrodés téé cùu gobiernú distrítú Galileá chi nduu-ǎⁿ ndécú-dě tnàhá-dé ñuú Jerusàlén-áⁿ. ⁸Te òré ní xiní té Hèrodés-áⁿ Jèsús te ío ní cudíí iní-dé, chi ní cunaha dùcaⁿ-ni cuiní-dé quini ñáhá-dě xii-gá te ñà túú tnàhí xini ñáhá-dě xii-gá ní cùu, chi cuendá-ni tnúhu nihí-dé cuendá-gá, te ndètu-dé sáá ìⁿ nduu quini ñáhá-dě xii-gá, te cada-gá ìⁿ sá vǎ yǎo tnàhí ndàcu cada cundehe-dé ní sani iní-dé. ⁹Te vài sá ñí xícáⁿ tnúhú-dě núu Jèsús, dico ni ìⁿ tnúhu ñà túú ní cǎháⁿ-gá. ¹⁰Te xíǎⁿ xíndecu tnàhá cue téé cùu dútú cúnùu, ndìhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te cue téé-áⁿ sùúní ìo iní-güedé sàcáⁿ cuéchi-güedé cuendá-gá. ¹¹Te té Hèrodés ndìhi cue téé cùu sandadú-dé ñà túú ní cùu váha iní-güedé núu Jèsús, te ní cudíquí ndéé ñáhá-güedé xii-gá, te ní dácuíhnu ñaha-güedé dóo vǎha xii-gá dàtná cáá dǎo sàcuíhnu cue téé sàquíndaha ñaha xii ñáyiú. Te dàtnùní té Hèrodés ní dánùhú ñáhá tùcu-dé xii-gá ndaha té Pìlatú. ¹²Te nduu-ǎⁿ ñí tnàhá tnúhu té Pìlatú ndìhi té Hèrodés, chi cùu úhú iní tnàhá-güedé ní cùu.

Càchí-güedé sá cáhni-güedé Jèsús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18 :39-19 :16)

¹³Te té Pìlatú ní nadatàcá-dé nchaa cue téé cùu dútú cúnùu ndìhi dava-gá cue téé cúnuu, ndìhi nchaa ñáyiú ñuú-áⁿ, ¹⁴te ní xáhaⁿ-dě:

—Nchòhó ndécá-ndó tǎe-a véxi ní taxi cuendá-ndó-dě iha, te càchí-ndó sǎ ìo dusaⁿ quide ñáyiú cuendá nchaa sá dánèhé ñáhá-dě xií-yu, te núu-ndó ndùcu tnúhu-í núu-dě núu ná ní quide-dé. Dico yúhú cútnùní iní-í sá ñà

túú nì ìíⁿ cuéchi-dé dàtná càháⁿ-ndó-ǎⁿ. 15Te cuèi té Hèrodés ñu-ni ducaⁿ càháⁿ-dé sá ñà túú cuéchi-dé ñu ní techiⁿ ñaha tucu-dé cuándixi-dé iha. Te vitna sa ní cutnùnì iní-ó sǎ ñà túú tàú-xi cahni-o-dě chi ñá túú cuéchi ní quide-dé. 16Te na dàndoho-ni-í-dé te dàcácu-í-dé —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xií-yu.

17Te ndi tnahá nduu vico pascuá te dacuitíi sǎ dácácu té Pìlatú-áⁿ ìíⁿ cue tée yìhi vecaá, chi ducaⁿ tñahí quide-dé. 18Dico nchaá-yu ní cuáá-yu, te xǎhǎⁿ-yu xii-dé:

—iQueñuhu tée nàni Jesús-áⁿ, te cahni-n-dě! iTe dàcácu-n tǎ Barràbás! —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-dé.

19Te té Barràbás-áⁿ ñi sanu ichi-dé ñáyiu ñuú ingá ichi, te ní ngüíta-yu ndihi-dé ní cuu úhú iní-yu cue tée cùchiuⁿ, te ní sahi-dé ndíyi núu xǎⁿ ní chihí ñaha-güedě vecaá xii-dé. 20Te té Pìlatú cuiní-dé dàcácu-dé Jèsús ñu xǎⁿ càháⁿ ndihi ñaha tucu-dé xií-yu ni cùu, 21dico uuⁿ-gá níhi ní cuáá-yu, te ní xǎhǎⁿ-yu xii-dé úu xito:

—iCata caá-dé núu cùrúxí! iCata caá-dé núu cùrúxí! —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-dé.

22Te xito cuu únì ní xáhaⁿ tǎ Pìlatú:

—¿Te ná cúu cuéchi ní quide-dé te núu ducaⁿ cuiní-ndó càda-í-dé-i? Te yúhú cùtnùnì iní-í sá ñà túú cuéchi ní quide-dé ñu xǎⁿ ñà túú tàú-xi cahni-o-dě, te na dàndoho-ni-í-dé te dàcácu-í-dé —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xií-yu.

23Dico níhi-ni càháⁿ-yu xǎhǎⁿ-yu sá ná càta caa ñaha-dé xii-gá núu cùrúxí, te ñáyiu-áⁿ ndihi nchaa cue tée cùu dútú cùnùu xícáháⁿ níhi-güedé ndihí-yu ndéé ní xínu iní té Pìlatú cada-dé nàcuáa càchí iní-yu. 24Te ní xáhaⁿ-dě xií-yu sá cúu càda-dé nàcuáa xǎhǎⁿ-yu. 25Te ducaⁿ te ní dácácu-dé té Barràbás tée ní sanu ichi ñáyiu ñuú ingá ichi, te ñu-ni-dé ní sahi-dé ndíyi núu xǎⁿ ní xihí-dé vecaá, te dàtnùnì ní táuchíuⁿ-dě cada-güedé Jèsús nàcuáa xǎhǎⁿ-yu.

Sàta caa-güedé Jèsús núu cùrúxí

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19 :17-27)

26Te ndèca-güedé Jèsús cuáháⁿ núu catá cà ñaha-güedé xii-gá, te ichi cuáháⁿ-güedé ndihi-gá ní tñi-güedé ìíⁿ tée ñuú Cìrené nání-dě Xímú ñúhú-dě ichi duha cuándixi-dé ní sáháⁿ-dé yucu, te ní dácuídó ñaha-güedé xii-dé cùrúxí nchídó Jèsús, te ní ngüíta nchicúⁿ-dé sátá-gǎ.

27Te ío cuéhé ñáyiu nchicúⁿ ñáhá xii-gá cuáháⁿ, te vai ñáyiu ñihí ío níhi ndàhí-yu sá ndìhú iní-yu cuendá Jèsús. 28Te Jèsús ní nchócótó-gǎ núu-yu, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Nchòhó ñáyiu ñihí ñuú Jerusàlén, vá ndàhyú-ndó cuendá-í chí ndàhyú cuendá méé-ndó ndihi cuendá déhe-ndo. 29Chi sáá nduu quèsaha ñáyiu:

“Sá vǎha táhú nchaa ñáyiú ñá túú càcu déhe-xi, ndihi nchaa ñáyiú vátá quíní-gá cuhuⁿ déhe-xi, chi ni ñà túú xìní-yu dacàdí-yu”, duha quesàhá-yu.

30Te dàvá-áⁿ cǔñaha ñáyiú xii nchaa tindúú ndihi nchaa núú xìquí: “Chí tácuuⁿ ngónchihi ñaha-ndo xii-ndí”, duha cúñàhá-yu. **31**Te núú yúhú téé quíde ndáá duha quíde ñaha-güedé xii-í vitna, te ndèé-gá cada-güedé nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

32Te ndèca tucu-güedé úú tnàhá cue téé ndècu ndisa cuéchi-xi cuáháⁿ cuèndá cahni ñaha-güedě xii-güedé ndihi Jèsús. **33**Te òré ní quexìo-güedé ndihi-gá ìⁿ xichi núú nání Yìqui Díquí Ndǐyi, te xíaⁿ ñí sata caa ñaha-güedě xii-gá núú cùrúxí, ndihi úú cue téé ndècu ndisa cuéchi-xi-áⁿ, te ìⁿ-dé ní sata caa-güedé xio cùha-gá te ingá-dé ní sata caa-güedé xio dàtni-gá diu-ni núú cùrúxí tucu. **34**Te ní xáhaⁿ-gǎ xii Tǎtá-gǎ Dútú Ndiöxí:

—Táu, cada càhnu iní sá quíde-güedě, chi ñá túú cùtnuní iní-güedé ná cúú sǎ quíde-güedě —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

Te cue téé cùu sandadú ní xito ndèé-güedé nǔu ndèdacàa-güedé cuu cuèndá-güedé dóó-gǎ. **35**Te nchaa ñáyiú xǐndecu-áⁿ ndéhě-yu nàcuáa quíde-güedé Jèsús, te nchaa cue téé cùnūu ní cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, te ní xítnàha-güedé:

—Te dava ñáyiú ní ndacu-dé ní dácácu nihnu-dé, te vitna na dàcácu nihnu-dé méé-dě, te núu ndisa sá Crìstú Yaá ní tendaha Yǎ Ndiöxí véxi ñuyú-a cùu-dé —càchí-güedé xítnàha-güedé.

36Te tnàhá cue téé cùu sandadú ní cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, chi ní sàndehe yatni-güedé núú táca-a-gá sǎñaha-güedě ndudí íá còho-gá ní cùu, **37**te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Te núu yòhó cúú-n tée yǐndaha ñaha xii ñáyiú isràél, te dàcácu nihnu mee-n —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

38Te ní taxi ndecu-güedé ìⁿ sá ndèé lètrá ndàa díquí-gǎ te ndèé úní núú tnǔhu, tnúhu grìégú, ndihi tnúhu làtín, ndihi tnúhu hèbreú, te duha quèe-xi ndi nuní núú tnǔhu-áⁿ “Tée-a cùu-dé téé yǐndaha ñaha xii ñáyiú isràél”, duha quèe-xi.

39Te ìⁿ téé ndècu ndisa cuéchi-xi, téé ní sata caa-güedé dǐñi-gá xǐcuèhé ñáhá-dě xii-gá, te xǎhaⁿ-dě:

—Te núu yòhó cúú-n Crìstú Yaá ní tendaha Yǎ Ndiöxí véxi ñuyú-a, te dàcácu nihnu mee-n, te dàcácu nihnu ñaha xii nchúhú tnàhá-ndí tucu —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

40Dico ingá téé cùndihi-dé téé tàcaa ingá xio dǐñi-gá ní tenàá ñáhá-dě xii-dé, te xǎhaⁿ-dě:

—¿Te náa ñá túú ndàcu iní-n Yǎ Ndiöxí vitna duha càa-o ndoho-o ndihi téé nàni Jesús-a ñǎ? **41**Chi nchoo tàú ndisa-o sǎ dúhá ndòho-o nacháhu-o

cuëchi-o, dico Jèsús-a chi ñá túú cuëchi-dé —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii téé tàcaa ndíhi-dé-áⁿ.

42Te dătnùní ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Jèsús, ndacu iní ñáhá-n xii-í òré ná quèxi-n taxi tnuní-n ñùyíú-a —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

43Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-n să méi ndùu vitna cundecu ndíhi ñaha-í xii-n nùú nǐ nduu táhù-í cundecu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Ní xíhí Jèsús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19 :28-30)

44Te òré ní cuu cuádava nduu. Te ní cunee nihí ñuyíú, te ducaⁿ-ni cà ní cuu ndéé caá úní sacuaa. 45Chi ñá túú-gă ní dăyehé nchíanchii te ní ndátá dǒó cúú còrtiná veñúhu càhnu sá ïo cùnuu ní quée dava ndáá. 46Te níhi ní cáháⁿ Jèsús, te xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiöxí:

—Táu, naqueheⁿ cuëndá-n espíritú-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă. Te tnúhu-ná-áⁿ nǐ cáháⁿ-gá te ní xíhí-ni-gá.

47Te òré ní xiní téé cùu capitáⁿ sá dúcáⁿ nǐ cuu, te ní ndacu iní-dé Yă Ndiöxí, te ní cachí-dé:

—Sá ndáá ndisa sá tēe-a cùu-dé ïⁿ téé ïo quide ndáá ndécú ñùyíú-a ni cùu —duha ní cachí-dé.

48Te chitu ñăyiu ní tacá xíaⁿ chi cuíní-yu cundehé-yu nása cada-güedé Jèsús. Te sátá nǐ yáha ní xiní-yu năcuáa ní quide ñaha-güedě xii-gá, te ní ndíhí-yu ní ndaca ta cání-yu pèchú-yu cuánuhú sá ndíhú iní-yu. 49Dico ndècu tnahá cue ñăyiu xini tnáhá ndíhi Jesús, ndíhi ñăyiu dǐhí ní chinchícúⁿ ñáhá xii-gá ndéé distritú Galileá, te ñăyiu-áⁿ xica-ni xixínutnǐ-yu xǐndéhě-yu nchaa năcuáa ní quide ñaha-güedě xii-gá.

Chindúxi-güedé Jèsús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19 :38-42)

50Te ndècu ïⁿ téé ñuú Arimateá nání-dě Chéé, te ñuú-áⁿ yǐndèhu-xi distritú Jùdeá, te ïo váha iní-dé te quide ndáá-dé núú Yă Ndiöxí, te tnáhá-dé cúú-dě chiuⁿ te ní xíndecu-dé jùndá cue téé isràél. 51Te ñá ní tnáhá tnáhí iní-dé năcuáa ní cáháⁿ-güedé núú jùndá năcuáa cada-güedé Jèsús. Te téé-áⁿ ndétú-dě sáá nduu ndíhu ndaha ñaha Yă Ndiöxí xii-dé ndíhi ñăyiu. 52Te téé-áⁿ nǐ sáháⁿ-dé núú tē Pilatú te ní xáhaⁿ-dě sá nùu vá cùndèe iní-dé dañá-dě chindúxi-dé yiqui cùñú Jèsús. Te té Pilatú-áⁿ nǐ sáha-dé tnúhu. 53Te ní nunehe-dé yiqui cùñú-gá núú cùrúxí, te ní chidúcúⁿnuu-dé ïⁿ dóó cuixíⁿ, te ní chihi-dé ïⁿ yaú nchí yiqui naha càva,

te vátá yõo ìíⁿ-gá nguíndüxi yaú-áⁿ. 54Te cùu-xi nduu vispré nduu ndètatú ñáyiu, núu xíquide túha-ná-yu sá cúú ìngá nduu.

55Te nchaa ñáyiu ðìhí ní chinchícúⁿ ñáhá xìi Jesús ndéé distritú Galileá ndëndàhá-yu té Chèé ní sáháⁿ núú nchìí yaú-áⁿ, núu ní xiní-yu nàcuáa ní sacáⁿ-dé yiqui cùñú-gá xití yaú-áⁿ. 56Te ducaⁿ te cuánuhú-yu vehé-yu, te ní quide túha-yu acití sàháⁿ tnámí, ndìhi pomàdá, te ní ndetatú-yu ìngá nduu-áⁿ ñí quidé-yu nàcuáa càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí.

Ní ndoto Jèsús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 1Te ndumìngú nehé víhí-ní cuáháⁿ tucu ñáyiu ðìhí núú nchìí yaú ní chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús, te nèhé-yu nchaa sá sàháⁿ tnámí ñí quide túha-yu-áⁿ cuáháⁿ, te tnàhá tucu ìíⁿ úú-gá tnàha ðìhí-yu nchìcúⁿ ñáhá xìi-yu cuáháⁿ. 2Te òré ní quexió-yu yuhu yaú-áⁿ te ní xiní-yu sá yúú ndèdí ìíⁿ xio-ná ndécú, 3te ní quíhu-yu xití yaú-áⁿ, dico ñá túú-gã yiqui cùñú Jèsús yíhí. 4Te ñá ní cùtnuní tnàhí iní-yu ndéé ichi cuáháⁿ yiqui cùñú-gá, te ní xiní-yu úú espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiõxí xínutnìi-xi ðìñí-yu te xìxíhnu-xi dóó chàhnchí. 5Te ní yùhú-yu te ñá túú ní cùyíi-yu cundèhé-yu cue espíritú-áⁿ, te cue espíritú-áⁿ ñí xáhaⁿ-xi xìi-yu:

—¿Ná cuendá nándücu-ndo Jesús Yaá ndécú vívú núú yíndüxi ñáyiu ní xíhí-i? 6Te ñá túú-gã yiqui cùñú-gá ndécú ìha chi sa ní ndoto-gá, te chí dándàcu iní nàcuáa ní cáháⁿ-gá cùtnàhá ní xíndecu-ndo ndìhi-gá distritú Galileá, 7chi ní cachí-gá sá méé-gã cúú-gã ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, te dacuití cuàha cuendá ñáhá-güedé xii-gá núú cuè téé ndècu ichi cuehé ichi duha, te cata caa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí, te núú cùrúxí-áⁿ cuú-gá dico nduu úní sá cùú-gá te ndoto-gá, duha ní cachí-gá xii-ndo.

8Te òré-áⁿ ñí ndacu iní-yu tnúhu ní cáháⁿ Jèsús. 9Te sátá dúcáⁿ te ní naquehéⁿ-yu ichi cuánuhú-yu, te ní caní-yu cuendú núú ndì úxí ìíⁿ cue téé ní táuchíúⁿ Jèsús cáháⁿ tnúhu-gá, ndìhi núú dàva-gá ñáyiu. 10Te ñáyiu ducaⁿ nàha tnúhu cuánuhú núú-güedé-áⁿ cúú tã Màriá Magdalèná, ndìhi tá Juáná, ndìhi tá Màriá náná tã Jàcobó, ndìhi dava-gá ñáyiu ðìhí. 11Dico cue téé-áⁿ ñí sani iní-güedé sá ðicó cáhú ìní-yu tnúhu xäháⁿ-yu xii-güedé ñuu ñá túú ní sàndáá iní-güedé nàcuáa ní xäháⁿ-yu.

12Dico té Pèlú ní quee-dé xínú-dé cuáháⁿ cuándéhé-dé yaú núú ñí chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús, te ní sáá-dé te ní ngáundeyi-dé xító ñìhni-dé xití yaú-áⁿ te ní xiní-dé sá méé-nã dóó ñí xíducúⁿ nuu-gá yúcu ìíⁿ xio, te ío ní cuñúhu-dé sá dúcáⁿ ñí cuu, te ní natnìi-dé ichi cuánuhú-dé vehe núú xíndecu-güedé.

Ichi ñuú Emàús*(Mr. 16:12-13)*

13Te ñi-ni nduu-ǎⁿ ñúhú úú cue téé ní xica cuu ndíhi Jèsús ichi cuáháⁿ-güedé ñiⁿ ñuú nání Emàús, te sàcúhuⁿ-güedé dàtná úú òré ichi ndéé ñuú Jerusàlén, te ndéé ñuú Emàús. 14Te ta ndàtnúhu-güedé cuáháⁿ nchaa nàcuáa ní cuu, 15te ñini dùcaⁿ xícáháⁿ-güedé, te Jèsús ní natnahá ñáhá-gǎ xii-güedé te ndèca tnaha-gǎ ndíhi-güedé cuáháⁿ. 16Te cuèi ndèhe ñaha-güedé xii-gǎ dico dàtná ñiⁿ sá ndèdí núú-güedě, chi ñá ná quíní ñáhá-güedě xii-gǎ ní cùu. 17Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gǎ núú-güedě, te xáhaⁿ-gǎ:

—¿Ná tnúhu xícáháⁿ-ndó ñùhu-ndo ichi núu ducaⁿ ño cùu ndiyí-ndó-í? —càchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

18Te ñiⁿ téé nàni Cleofás ní xáhaⁿ-dě xii-gǎ:

—¿Te ná cuendá nchaa ñáyiú íchí ñí sáá ñuú Jerusàlén xìní-yu nchaa nàcuáa ní cuu, te ñiⁿ ñi-ná yòhó ñá túú xìní-n-í? —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gǎ.

19Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—¿Te ná ní cuu-i? —càchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gǎ:

—Cuendá Jèsús téé ñuú Nazàrét càháⁿ-ndí, chi téé-áⁿ cúú-dě ñiⁿ téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí, te ío váha ndùu tnúhu càháⁿ-dé ní cùu, te quide-dé sá vǎ yòo tnàhí ndàcu cada nacúaa cudíí ñí Yá Ndiöxí ndíhi ñáyiú ñi cùu. 20Te cue téé cùu dútú cúnùu, ndíhi cue téé cùnùu taxi tnuní ñáhá xii-ndí ní sáha cuendá ñáhá-güedě xii-dé núú tǎ Pilatú te ní sata caa ñaha-güedě te núú cùrúxí-áⁿ ñí xihí-dé. 21Dico vitna sa ní cuu úní nduu sá ñí xihí-dé, te nchúhú ní sani ñi-ndí sá tǎe-áⁿ dàcácu nihnu ñaha-dě xii nchúhú ñáyiú isràél núú nchàa tnúndòho tnúhu ndàhú ndécú-ndí. 22Dico ío cùnúhu-ndí cúú, chi ñiⁿ úú ñáyiú ñíhí ní tuha ñaha xii-dé ndécú ndíhi-ndí ní sáháⁿ ngotó-yu ndéxuehe tàcuíhndá-gǎ yaú núú ñí chihi-güedé yiqui cùnú-dé, 23te ní nasáa-yu càchí-yu xii-ndí sá ñà túú-gǎ yiqui cùnú-dé yíhí xití yaú-áⁿ. Te ní xini-yu espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndiöxí, te ní xáhaⁿ-xi xii-yu sá ndécú vívú-dě. 24Te sátá dúcáⁿ te ñiⁿ úú cue téé cùndíhi-ndí ní sáháⁿ ndéhé-güedě yaú-áⁿ, te ní xini-güedé sá ndàa cúú-xí nchàa tnúhu ní càháⁿ ñáyiú ñíhí-áⁿ, dico ñá túú ní xini-güedé téé-áⁿ —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gǎ.

25Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Ío cùmání sǎ xini tnùní-ndó, chi ío cuèé sàndáa ñi-ndó tnúhu ní càháⁿ cue téé ní xóo càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha! 26¿Te náa ñá túú tàú-xi sá ndóhó Crístú òré cùmání-gǎ sáá nduu ndàa-gǎ andíu núú ndécú Dütú Ndiöxí cundecu-gǎ-ǎⁿ? —càchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

27Te ní ngüíta-gá xáhaⁿ-gă nàcuáa quèe-xi nchaa tnúhu càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí cuendá-gá, te díhna-gá ní cáháⁿ-gá nàcuáa ndùu nchaa tnúhu yòdo tnuní núú tütú ndíi Moisés, te dătnùní ní cáháⁿ-gá nàcuáa ndùu nchaa tnúhu yòdo tnuní núú tütú nchaa cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yă Ndiöxí ndéé sanaha.

28Te òré ní quexìo-güedé yuhu ñùú núú cuàháⁿ-güedé-áⁿ, te Jèsús ní quide-ni-gá sá yăha-gá quíhíⁿ-gá íngá xichi ni cùu. 29Dico ní cáháⁿ ndàhú-güedé núú-gă sá quéndöo-gá xíaⁿ ndetatú-gá ndíhi-güedé, te xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Quendóo ndíhi ñaha xìi-ndí iha ndetatú-n chi sa ní cuaa, te tnavíí cundiquíⁿ —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

Te xíaⁿ cáá ìíⁿ vehe cuánguihu-güedé ndetatú-güedé ndíhi-gá. 30Te òré sa yíhi-güedé mèsá ndíhi-gá cùdini ndíhi ñaha-güedé, te ní queheⁿ-gá pàá te ní ndacáⁿ táhú-gă núú Yă Ndiöxí, te ní táhú cuèchi-gá te dătnùní ní dácăhñu ñaha-gă xii-güedé. 31Te òré-áⁿ ñí naquiní ñáhá-güedé xii-gá ní cùu, dico uuⁿni ní ndóñúhú-gă. 32Te ní xítñàha-güedé:

—Te ndáá sá sùúni cùdíí ìní-ó òré tá ndàtnúhu-o ndíhi Jesús véxi ichi, te ta dànehé ñáhá-gă xii-o nchàa nacuáa quèe-xi tnúhu càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí —càchí-güedé xítñàha-güedé.

33Te ñá túú-gă ní xíndetu-güedé chi ndíhi-ni ní natñii-güedé ichi cuánuhú-güedé ñúú Jerusàlén, te ní nasáá-güedé núú xíndecu ndi ùxí ìíⁿ cue téé ní táuchíúⁿ Jèsús cáháⁿ tnúhu-gá, ndíhi dava-gá ñáyiú. 34Te cue téé xíndecu-áⁿ xáhaⁿ-güedé:

—Ndáá sá ñí ndoto Yaá cúú Mèstrú, chi ní xiní ñáhá tē Xímú —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé.

35Te cue téé ní nasáá-áⁿ ñí cani-güedé cuendú nàcuáa ní cuu ichi, ndíhi nàcuáa ní cuu ní naquiní-güedé Jèsús òré ní táhú-gă pàá ní dácăhñu ñaha-gă xii-güedé.

**Jèsús ní quexìo-gá núú xíndecu cue téé ní
xica cuu ndíhi-gá**

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20 :19-23)

36Te càháⁿ dúcáⁿ-ní-güedé nàcuáa ní cuu ní quexìo Jesús ní ngúnutñí-gá ndéé tnuú-güedé, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Yă Ndiöxí chíndèe ñaha-gá xii-ndo ïo váha cùu ìní-ndó ndècu-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

37Te da ní yùhú-güedé, te ní sani ìní-güedé sá dícó ìíⁿ espíritú cúú să ndéhé-güedé ní cùu. 38Dico Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuendá yùhú-ndó, te sàni ìíⁿ sani úú ìní-ndó-í? 39Chí cùndèhe ndaha-í ndíhi sáhà-í te quiní-ndó ñă ñíu-ni-í. Te chí téndàha ñaha xii-í te

cundehe-ndo, te núu iiⁿ espíritú ndécú yìqui cuñú-xi dàtná ndécú ndìhi yúhú —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

40Te sátá dúcáⁿ nǐ xáhaⁿ-gǎ te ní dánèhé ñáhá-gǎ xii-güedé ndaha-gá ndìhi sáhá-gǎ. 41Te ío ní cuñúhu-güedé, te ní cudíí ìní-güedé sá ndécú-gǎ tnuú-güedé dico sàni iiⁿ sani úú iní-güedé, te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—¿Ndècu ndìhi-ndo luha sá cǎxí-ó ìha ñá? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

42Te ní sǎnaha-güedě xii-gá luha chácá nǐ chíhó, ndìhi dítá ñũnú ñúhú ndùdí, 43te ní queheⁿ-gá te ndèhe-güedé ní xexi-gá. 44Te dǎtnùní ní xáhaⁿ-gǎ:

—Nchaa sá nǐ yáha-í-a cùu-xi sá nǐ cachí tnúhu-í xii-ndo cǔtnàhá ndécú ndìhi ñaha-gá-í xii-ndo, chi ní cachí-í sá dàcuítíí cǎda-xi nchaa nacuáa cǎháⁿ-xi núú tütú ndíi Moisés, ndìhi núú tütú ndèé tnúhu ní cǎháⁿ cue téé ní xóo cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha, ndìhi núú librú Sǎlmú —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

45Te òré-áⁿ nǐ sǎnaha-gǎ sá xìní tñuní-güedé, te ní tecú tñuní-güedé nchaa tnúhu cǎháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí. 46Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Ducaⁿ ndèé tñuní núú tütú Yǎ Ndiöxí sá dàcuítíí sǎ yúhú Crístú cuú-í, te nduu úní ndoto-í. 47Te nihíí ñuyíú cùténuu tnúhu ní cǎháⁿ-í, dico díhna nuu-gǎ ñuú Jerusàlén ngúíta-yu cacunehe ñáhá-yu xii-í, te cǎháⁿ-yu nàcuáa ní dánèhé-í-yu, te cùñàhá-yu xii cue ñáyíu sá ná dǎndixi túu-yu iní-yu sá ñà túú quède váha-yu, te dàñá-yu nchaa ichi cuèhé ichi duha ndécú-yu, te natnii-yu ichi Yá Ndiöxí, te ducaⁿ te cada cǎhnu iní-gá nchaa yícá cuèchi-yu. 48Te vitna nchòhó cuu-ndo cuè téé cǎháⁿ ndáá nchaa nàcuáa ní cuu chi ní xiní núú-ndó. 49Te yúhú tendaha-í Espíritú Yǎ Ndiöxí quixi cundecu ndìhi-ndo, chi ducaⁿ nǐ cachí-gá. Dico chí cùndècu-ni ñuú Jerusàlén-áⁿ ndèé ná quèxio Espíritú Yǎ Ndiöxí ngúndecu ndìhi-ndo cuèndá chindee ñàha-xi xii-ndo cada-ndo nchaa nacuáa ní cǎháⁿ-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Jèsús cuánda-gá andiu

(Mr. 16:19-20)

50Te Jèsús ní queñuhu ñaha-gǎ xii-güedé ñuú Jerusàlén ndécá ñàha-gá cuáháⁿ ñuú Bètaniá, te xíaⁿ nǐ ndonehe-gá ndaha-gá núú ñnu, te ní xícáⁿ táhú ñàha-gá xii-güedé núú Yǎ Ndiöxí. 51Te sátá nǐ xícáⁿ táhú ñàha-gá xii-güedé núú Yǎ Ndiöxí, te ní quee-gá tnuú-güedé cuánda-gá andiu. 52Te ní ngúíta-güedé ní cachí-güedé sá ìo cǎhnu cuu Jesús, te ní natnii-güedé ichi cuánuhú-güedé ñuú Jerusàlén, te sùúní cùdíí ìní-güedé ñúhú-güedé ichi. 53Te nchaa nduu ní xíndecu-güedé veñúhu cǎhnu sá ìo cùnuu ní ndacáⁿ táhú-güedé núú Yǎ Ndiöxí, te ní cachí-güedé sá ìo cǎhnu cuu-gá. Duha ní cuu dàvá-áⁿ.